

naša luč

6

1971

Na slovensko morje!

Mesto na Kozjem otoku — Madonin rtič

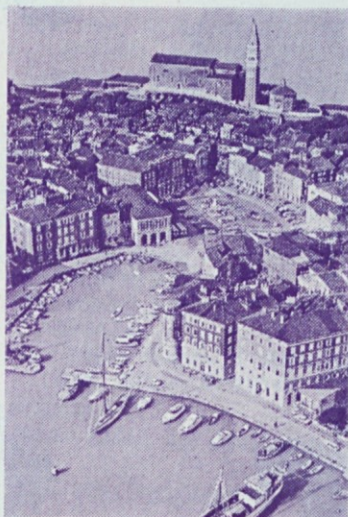
Kam drugam naj jo mahne mo poleti kot na morje, na naše slovensko morje? Saj ga ni veliko, a naše je!

Koper, Izola, Piran, Portorož — štiri imena, ki zadišijo po slani vodi in pripekajočem soncu, zagorelih obrazih in ribah, barkah in močnem vinu. Tu in tam čepa v gruči skrpene sredozemske hiše, za njimi so kakor v skladovnicah naložena brda, z njih pa prinaša veter duh po refošku in malvaziji, muškatu in burgonji, oljkah in figah in še kasneje po cipresah in pini-jah, lovorikah in rožmarinu, brinjah in rujah...

Ribiči in solarji in mornarji so tu doma, tu so naša vrata v svet. Ogromna modra ploskev obdaja to zemljo in vabi na druga morja in na druge zemlje.

Koper stoji na nekdanjem pri-brežnem Kozjem otoku in nam

Piran

nudi slikovito podobo starega mesta. Gremo skozi starodavna mestna vrata na trg z vodnjakom v obliki beneškega mostu in naprej skozi tesno Čevljarsko ulico in prehod pod obokom z benečanskimi okni na osrednji trg. V ozkih ulicah se nas je prijel vonj po trohnobi in zatohlosti, tu pa smo sredi starega mesta z ložo, pretorsko palačo z vzdanimi grbi in kipi na pročelju, stolnico z mogočnim romanskim zvonikom, nekdanjo žitnico z grbi, opuščeno gotsko cerkvico ob njej in frančiškanskim samostanom. Tu stojé še bahave plemiške palače, okrajni muzeji pa nam razkazuje slikarska dela beneške šole, istrsko meščansko kuhinjo in vrt s sredozemskim drevjem.

Zdi se nam, da smo se v hipu pomaknili za stoletja nazaj, in kar gledamo bivše župane, katerih nekateri so postali beneški doži, in samostance, umetnike in plemiče, kako se med seboj južnjaško živahno prepirajo in ljubijo, štejejo denar in sedajo za skupno mizo ob barvastih oknih in skrivnostni svetlobi iz skromne svetilke na steni...

Menda ni koččka slovenske zemlje, kjer je zgodovina tekla v tako živih barvah in kretnjah, s tako bogato domišljijo in tako vročimi čustvi kot na tem pasu, ki ga bogato oblivata sonce in morje.

O današnjem Kopru je treba povedati, da je to edino slovensko pristanišče za večje ladje, s skladišči na nasipu, pa da nastaja novi del mesta v bližnji Semedeli.

Ko si bomo privezali dušo v Ribí ali Taverni, Pri vodnjaku

ali Pri slavčku, bomo naredili še nekaj korakov v okolico.

Vredno se je povzpeti na Tinjanski hrib, kjer léže pred naše noge slovenska Istra, in v Rižanski dolini k nad sedemsto let stari cerkvi, ki se je vsa skrila za visoko obzidje in le z zvonikom kuka izza njega. Na eni izmed notranjih sten nam ta razkazuje znamenito fresko mrtvaškega plesa. Zanimati nas utegne električni mlin v Kubeđu in lepe starinske hiše v Dekanijah. V Pridvoru si bomo poplaknili usta z refoškom, potem pa bomo obiskali zavedni vasi Maréžige in Šmarje.

Povsod po teh Savrinskih brdih se nam nudi enaka slika: zidane kmečke domačije s popločenimi dvorišči in figami in murvami ob vegastem zidu. V tej in oni vasi bomo naleteli na torkljo, stiskalnico za olje, le pri malokateri hiši pa še na odprto ognjišče in visoki kamin.

V širokem loku nas pelje cesta med morjem in apnenčastimi skladi naprej proti izolanski ravnici. Od nje sega v morje štirikoten polotoček, nanj pa se je lepo udobno zleknilo obmorsko mestece Izola.

Tudi tu gre za staro sredozemsko mesto s tesnimi uličicami in mestno hišo s kovanimi okenskimi mrežami, balkonom in štukaturami, stolnico s stariimi slikami in gotsko-beneško stavbo.

Čeprav zunanja podoba nase-lja kaže, da to ni od včeraj, je vendar mesto ostalo mestece. Vedno se je čutilo nekako stisnjeno med Koper in Piran, ki mu kar nista dala dihati. Posebno je bila Izola vselej slabe volje na Piran, ker ga ni in ni mogla dohiteti v brodarstvu.

V Izoli so doma ribiči. Po morju so včasih vozili v Trst ribe in vino in olje. Danes živijo tukaj tudi odlični izdelovalci igrač.

(Konec na 3. strani ovitka)

papež poziva katoličane, naj se družbeno angažirajo

rešitve ni ne v marksizmu ne v kapitalizmu

14. maja je bilo objavljeno apostolsko pismo Pavla VI. o nujnih socialnih, gospodarskih in političnih spremembah v današnji družbi.

Enakost med ljudmi in soodločanje — to sta novi nujni človekovi zahtevi, ugotavlja papež. Človek išče neko novo obliko demokratične družbe. Kristjani so dolžni pri tem iskanju sodelovati.

Verniki morajo v luči evangelija in cerkvenega socialnega nauka nepristransko preiskati vsak položaj posebej in potem od primera do primera poiskati najprimernejšo pravično rešitev. Krščanska občestva morajo v zvezi z odgovornimi škofi in v dialogu z ostalimi kristjani ter z vsemi ljudmi dobre volje pretehtati možnosti in dolžnosti, ki naj bi pripeljale do socialnih, gospodarskih in političnih sprememb. Dolžnost kristjana je, v družbi, v kateri živi, prevzeti socialne, pa tudi politične obveznosti.

Ko gre za časne stvari, se smejo kristjani odločati svobodno. A ne smejo odobravati sistemov, ki so v temeljnih točkah močno nasprotni njihovi veri in pojmovanju človeka: ne marksizma in ne liberalizma, socializem pa včasih.

● Ne marksizma, ker vključuje brezboštvo, nauk o nasilju, zanikanje nadčutnega sveta in ustvarja totalitarno družbo. Tu je moral imeti papež pred očmi odkrito in zakrito preganjanje Cerkve v komunističnih deželah, revolucije, po katerih so prišli komunisti na oblast, in zatrtje demokracije s strani komunističnih oblastnikov: ukinitve političnih strank, cenzuro informacij, odpravo svobodnih volitev itd.

● Ne liberalizma, ki sicer propagira svobodo posameznika, v resnici pa išče izključno lastne koristi in oblast. Nauk liberalizma o neomejeni svobodi posameznika je zmoten. Ta nauk botruje kapitalizmu, ki ni sposoben zadostiti osnovnim potrebam mnogih ljudi.

● Socializem včasih. Ker ima socializem dokaj različne oblike, morajo kristjani, preden se zanj odločijo, natančno preiskati, ali jamči svobodò in duhovne dobrine. Tu je papež gotovo mislil na tisti tip zahodnoevropskega socializma, ki pušča človeku njegove naravne pravice nedotaknjene in ne izpoveduje materializma in protiverskega duha.

Resnični napredek človeštva je v tem, da se človeku zbudi vest in se ta odpre soljudem. Treba je uporabiti ne le materialna sredstva, ampak tudi domišljijo, da se odpravi proletariat, ki nastaja na robu novih mest, socialna, rasistična in politična diskriminacija, naraščajoča kriminalnost, seksualnost in uporaba mamil, nemir med mladino in pri osamosvajanju žensk in delavskih zahtevah po gospodarskih pravicah.

Moderna demokracija mora dati vsakomur možnost, da se informira in da pove svoje mnenje in pa da lahko prispeva svoj delež k skupni odgovornosti.

Ob objavi apostolskega pisma je papež govoril delavcem v vatikanski baziliki. Omenil je, da je Cerkev zagovornica revnih, tlačenih in izrabljenih. Ljubezen Cerkve, ki je za rešitev vseh poslana, velja predvsem ubogim in pomoči potrebnim.

naša luč

1971

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 20
junij 1971

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	0,95 angl. funta
Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt
Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

6

v teh osmih minutah

Znameniti nemški misijonar pater Leppich je govoril po televiziji neko soboto ob pol enajstih zvečer:

„Bratje in sestre! Mislim, da je zelo nevarna v tej nočni uri verska oddaja na televiziji. Evangelij ni uspavalna tableta, ampak dinamit. In ta je nevaren za pozno nočno uro.

Prosim, pogledjte na uro! V teh osmih minutah oddaje umira osem tisoč ljudi. Nekaj tisoč jih leži v bolnicah na operacijskih mizah v narkozi. V teh osmih minutah stojte ob reki Seni in drugod obupane žene zadnje sekunde pred samomorom. Vse to se dogaja v teh osmih minutah, ko sedimo pred televizorjem in nam nedeljski zvon kakor zvočna kulisa doni skozi uho.

Ali se vas vse to dogajanje kaj tiče? Vi mislite, da je vse to stvar države, policije in organov javne varnosti. Če tako mislite, niste kristjani. Tedaj ste duhovni bratje ubijavca Kajna, ki je spraševal: „Sem mar jaz varuh svojega brata?“

Kaj lahko vi storite? Pomagati morate svojim bratom: bolnim, umirajočim, lačnim.

Kako naj to storite? Pazite! Nočem vam gledati v denarnice in jih pretresati, pretresel bi rad vaš srca.

Bolniki: Imamo moderne bolnice, a imamo zapuščene bolniške sobe. V njih naši bolniki duhovno prezebajo. Vi jim lahko pomagate z bratsko uslugo: z obiskom, s knjigo, z darilom. Ali ste na to že kaj pomislili?

In pijanci: V mestu je pet tisoč pijancev. To pomeni, da pet tisoč mater zaradi tega joka. Pet tisoč žená je zaradi tega zlomljenih in strtih. Pet tisoč otrok zaradi tega prezira svoje očete. Vaš tovariš v poklicu, ki se je predal alkoholu, je kristjan — torej vaš brat. Recite mu vsaj eno besedo! Ko dobite plače, ga vzemite pod roko in ga peljite domov! Potrebni je samo pet tisoč angelov varuhov na asfaltu tega mesta. Ne pustite, da bi

bratovska ljubezen do pijancev zamrla.

Naše sirote: Vsak peti otrok se mora odpovedati očetu ali materi, ker se je eden od njih ločil in prelomil zakonsko zvestobo. In za to je kaznovan otrok. Lačen je ljubezni. Rastlina v kleti, ki je brez sončne svetlobe, postane bledorumen. Otrok brez ljubezni zakrni in utegne postati prestopnik. Nikar ne recite, da ne morete pomagati. Čakamo na kamenje, da bomo mogli graditi družinske sirotišnice. Vaš pes morda spi na volnenem kocu. Naši malčki vas prosijo za ta koc. Ali pa darujte v ta namen eno posteljo.

Mirno sedite pred televizijskim aparatom in se brezskrbno pripravljate na nedeljo, ko je vaša miza obilneje pogrnjena. Ne pozabimo, da milijoni nimajo kruha, mi pa smo presiti. Na tisoče otrok v Aziji pa gleda svoje matere, ki nimajo ničesar, kar bi jim dale na krožnik. Ko bi vsaj toliko dali za kruh, kolikor daste v mlinček za kavo! Morda bi s tem rešili kako življenje. Ko bi vsak vaš otrok prinesel le eno škatlo konserviranega mleka, bi tisoče rešili lakote in smrti.

Ali zdaj razumete, da utegne postati evangelij o ljubezni do bližnjega dinamit?

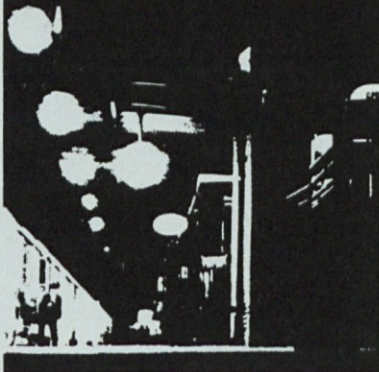
Ali vam smem ob koncu oddaje reči: Želim vam mirno noč?

Ne! Če niste nič storili, če kot kristjani nočete pomagati, potem vam želim nemirno noč. Medtem ko vi mirno spite, jih na milijone prezeba, trepetá, joka in strada. Preden gremo spat, nas mora vest peči kakor ogenj. Vedeti moramo, da smo vsi bratje, odrešeni s krvjo Jezusa Kristusa.

Toda, bratje, ki bomo v večnosti toženi in sojeni po bratski ljubezni, zdaj lahko zaprete aparate. Osem minut je minilo.

A prosim vas, ne zaprite svojih src! Pomagajte, še je čas. Mrtvim v grobu ne morete več odpreti oči. Živim, ki se utaplja v boli, lahko pomagate in jim prinesete luč.

Če boste to storili, tedaj — in samo tedaj — nam želim mirno in blagoslovljeno noč.“

dijaki in vera

Neka anketa med 70 katoliškimi abiturienti in 200 dijaki poklicne šole (starost 15 do 21 let) je pokazala, da

1. v cerkev sploh ne gre:
55% prvih in 55% drugih,
2. redno ali priložnostno moli:
63% prvih in 43% drugih,
3. redno hodi v cerkev:
15% prvih in 11% drugih,
4. za Kristusa se zanima:
66% prvih in 68% drugih.

Rezultati razgovorov v poklicni šoli so pokazali, da se znatno več mladih za Kristusa zanima, kot pa jih hodi v cerkev.

Danes velja vedno bolj: Kdor misli, veruje; kdor ne veruje, ne misli dovolj. In kdor še danes pravi: „Jaz mislim, zato ne morem verovati!“, tak živi po zastarelih mislih.

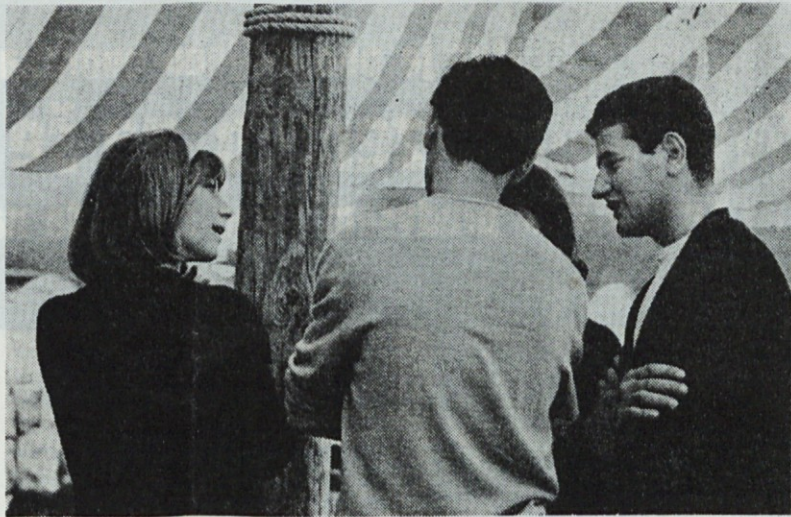
Zanimiv je tudi tale primer: V razredu neke evangeličanske poklicne šole se jih je od 11 dijakov zbrisalo od verouka 10, ostajajo pa člani Cerkve. 1 dijak je ostal pri šolskem verouku, je pa iz Cerkve izstopil. A istočasno ta moli in se za Kristusa zanima.

rože niso bile več tako lepe

Vsako sredo je sedela za mizo, zamaknjena v šopek svežih rož. Če jo je kdo nagovoril, češ kako je šopek lep, je ponosno povedala:

„Veste, moja hčerka mi ga je poslala. Vsako sredo mi pošlje šopek rož, ker je predaleč, da bi me obiskala.“

Kar malo zavisti je vzbujala pri drugih. Gledale so to staro mamico z belimi lasmi, ki je vsako sredo ure in ure strmela v šopek in se blaženo smehljala. Ah, da, tudi

one imajo hčere... In kar čakala je, kdaj bo spet lahko komu povedala že tolikokrat ponovljeni stavke.

Prišel je njen god in hčerka se je to pot sama pripeljala s šopkom rož. Vsi bi jo radi videli, saj je izkazovala svoji materi nenavadno ljubezen. Na neko pohvalo je ta hčerka odgovorila:

„Veste, saj danes je to tako preprosto. V cvetličarni naročim, da rože redno pošiljajo, in lahko se zanesem, da to storé. Vsake tri mesece pa plačam račun po čeku in — stvar je v redu.“

Ko je naslednjo sredo šopek zopet prispel, ga stara, osivela mati ni več postavila na mizo. Nič več ni strmé sedela ob njem, nič več se ni smehljala. Postavila ga je na vrh omare. Te rože niso bile več tako lepe...

tisti, ki nočejo na odsluženje vojaškega roka

Danes se precej govori o tistih, ki nočejo na odslužitev vojaškega roka. Nekaj tisoč na leto jih je. Nekateri jih obkladajo z imeni kot strahopetce, bojazljivce, zmuznete,

drugi jih navdušeno hvalijo kot rešenike ali resnične kristjane.

„Tisti, ki nočejo v vojsko, lahko pomagajo pri pošti ali železnici“, „Podaljšanje nadomestne službe“, tako beremo zadnji čas v časopisih in mladi dnevno sprašujejo:

„Ali res moramo služiti vojsko ali ima to kakšen smisel?“

„Ali bom mogel prenesti očitke, ki jim bom moral kot tak, ki nisem hotel v vojsko, slišati?“

„Kakšna je naloga mene kot kristjana?“

Ti fantje predlagajo utopične misli o mirnem svetu, brez orožja, brez vojakov. A to spada k tej starosti, kasneje bodo morali tudi oni ubirati srednje poti.

Moral bi jim pa človek priznati, da premišlujejo: o svojem stališču, o smislu in nesmislu ravnotežja strahu, o mirnem razvoju našega sveta.

Res je, niso vsi, ki nočejo v vojsko, razmišljali in si oblikovali lastno vest. Ali so pa vsi drugi razmišljali, tisti, ki služijo vojaški rok?

Nihče se ne more odločiti namesto drugega. A človek se vpraša: ali ne bi bilo bolj pravilno, tiste, ki so orožje sprejeli, vprašati, o njih vesti?

Kristus je poosebljeno oporekanje svetu

Svet vidi le zemljo, pa še to od spodaj

Kristus vidi predvsem nebo in gleda na zemljo iz nebes

KRISTUS JE NAJVELIČASTNEJŠE PROTISLOVJE, kar jih pozna zgodovina.

● **NA SVET JE PRIŠEL V ZAKOTNI POKRAJINI** rimskega cesarstva, v narodu, o katerem so njegovi tedanji gospodarji radi trdili, da je najbolj mrk med vsemi in poguben za druge, in je bil zanje vsega prezira vredna suženjska drhal.

Tega svojega ljudstva ni v vsem svojem življenju nikoli zapustil in nikoli ni izrazil želje, da bi spoznal svet modrijanov, umetnikov, politikov in vojakov, ki so vladali takratni civilizirani družbi.

● V svoji lastni deželi **PREBIJE SKORAJ DEVET DESETIN ŽIVLJENJA V SAMOTNI IN NADVSE REVNI VASICI**, ki je prešla v pregovor prav zaradi svoje nepomembnosti.

Ne hodi v šolo, ne prebira učenih pergamentov in nima nobenega stika z učenjaki svojega naroda. Je navaden tesar.

Celih trideset let ne ve nihče, kdo je, razen dveh ali treh ljudi, ki pa molčijo kot on.

● **PO TRIDESETIH LETIH NE-NADOMA STOPI V JAVNOST** in začne z delom.

Na razpolago nima nobenih človeških sredstev: nima orožja, ne denarja, ne akademske učenosti, ne umetniške ustvarjalne sile, ne političnih dokazov.

Opravka ima večinoma z revnimi ljudmi, z ribiči in kmeti: s posebno vnmemo išče cestinarje, počestnice in druge izvrške poštene družbe.

Med temi ljudmi naredi celo vrsto najrazličnejših čudežev.

Izbere si skupino ribičev, ki mu

povsod sledijo kot njegovi posebni učenci.

Njegovo javno delovanje traja manj kot tri leta.

● **NJEGOVO DELO JE POUČEVANJE**, a njegov nauk ni filozofski ali političen, ampak izključno verski in nraven. Je najbolj nezaslišan nauk, kar jih je svet slišal. Na prvi pogled je skupek ostankov, ki so jih enodušno zavrgle vse filozofije, skupek tega, kar so vsi v vseh deželah vedno zavračali.

Kar je za ljudi zlo, je po Jezusovem dobro. Kar je za ljudi dobro, je po Jezusovem zlo.

Uboštvo, ponižnost, poslušnost, voljno prenašanje krivic, umakniti se in prepustiti prostor drugim — vse to je za svet največje zlo, po Jezusovem pa najvišje dobro.

Bogastvo, čast, gospodovanje in vse druge stvari, ki so v očeh sveta sreča, so po Jezusovem nesreča ali vsaj huda nevarnost.

Jezus je oporekanje svetu.

● **SVET VIDI LE, KAR JE ČUTOM DOSEGLJIVO, JEZUS PA TRDI, DA VIDI TUDI TISTO, KAR ČUTOM NI DOSEGLJIVO.**

Svet vidi le zemljo in še to od spodaj. Kristusa pa vidi predvsem nebo in gleda na zemljo iz nebes.

Po Jezusovem zemlja nima smisla sama v sebi, ampak je zgolj boleče in prehodno meddobje, ki samo po sebi nima nobene rešitve. Po njem je edina ustrežna rešitev za zemljo nebo, njen smisel je nebo. Sedanje življenje ima svojo vrednost predvsem, kolikor je priprava na neko bodoče življenje. Nemirno in nestalno bivališče je,

a ima svojo vrednost, ker je odskočna točka za veselo in stalno bivališče.

Prebivavci nestalnega doma, ki navežejo nanj vse svoje upanje in se nočejo ločiti od njega, so kraljestvo tega sveta. Prebivavci pa, ki prebivajo v njem, ker pač morajo, a koprniijo po stalnem domu ter se pripravljajo na odhod tja, so kraljestvo božje.

● **MED OBEMA KRALJESTVOMA VLADA NEIZPROSNA VOJNA** in bo vladala tudi v bodoče: nobeden ne bo odnehal, dokler ne bo nasprotnik premagan.

Bojna sila obeh kraljestev je dvojna ljubezen do dveh različnih vrst bitij.

Podaniki v kraljestvu sveta ljubijo zgolj sami sebe in to, kar jim je prijetno in koristno. Do vseh drugih bitij na zemlji čutijo pravo sovraštvo ali pa hladno brezbriznost.

Člani božjega kraljestva ljubijo najprej Boga, potem pa navzdol vso lestvico bitij, posebno pa zločinske in nekoristne ljudi, in skušajo povrniti z dobrim vsem, ki delajo hudo ali ne znajo delati dobrega. Dajati je zanje dobiček, zato ne poznajo sovraštva, ki je največja skopost.

● **KRISTUS OZNANJA BOŽJE KRALJESTVO**, katerega sila je ljubezen do Boga in do ljudi. Božje kraljestvo je kraljestvo, ki so ga napovedali stari izraelski preroki in katerega oznanjevalec bo Odrše-nik, ki ga je Bog obljubil izvoljenemu ljudstvu.

Ko Jezus pridiga svetu nasprotni nauk, se zaveda, da deluje kot Od-

rešenik. Vendar tega od začetka ne razglasi, da ga množice, ki kar drhtijo v odrešeniško-političnem pričakovanju, ne bi sprejele kot narodnega voditelja in njegovega nauka za politični proglas.

Zato je njegova naloga silno težka: množice mora učiti stvari, ki jih bodo gotovo nápak razumele. Ko bo namreč govoril o zmagi nad zlom, bodo množice mislile na zmago nad Rimljani. In ko bo govoril o božjem kraljestvu, bodo mislile na izraelsko kraljestvo.

A kljub temu mora govoriti o teh stvareh in rabiti prav te jasne izraze, ker so že določeni v svetem pismu božjega ljudstva, kajti Jezus kot Odrešenik ni prišel razvezovat, ampak izpolnit, ne odpraviti, ampak dopolnit sveto pismo.

Njegovo neposredno delovanje je namenjeno samo izvoljenemu ljudstvu, ki hrani stare božje obljube. A ko bodo te obljube izpolnjene, bodo uživali učinke njegovega delovanja vsi narodi na zemlji. V ta namen ustanovi stalno družbo, Cerkev.

● **Toda VEČINA IZVOLJENEGA LJUDSTVA NE SPREJME NJEGOVEGA NAUKA** in njegovi najhujši sovražniki so prav voditelji tega

ljudstva, se pravi, veliki duhovniki v templju in farizeji v sinagogah.

Njegovo delo v Galileji, nasprotovanje pa je še mnogo hujše. Veliki duhovniki in farizeji so prepričani, da ima res čudodelno moč, in bi se v mnogočem ujemali z njegovim naukom. A ne odpustijo mu odkritosti, s katero biča hinavsko ravnanje nekaterih voditeljev, in odločnosti, s katero obsoja votlo zunanjo lupino, ki utesnjuje versko življenje.

Tudi tam so sadovi prav tako pičili kot v Galileji, nasprotovanje pa je še mnogo hujše. Veliki duhovniki in farizeji so prepričani, da ima res čudodelno moč, in bi se v mnogočem ujemali z njegovim naukom. A ne odpustijo mu odkritosti, s katero biča hinavsko ravnanje nekaterih voditeljev, in odločnosti, s katero obsoja votlo zunanjo lupino, ki utesnjuje versko življenje.

Nekaj časa ga slabe volje prenašajo, potem pa ga zahrbtno primejo, obsodijo pred narodnim sodiščem na podlagi verskih obtožb in ga izročijo sodišču rimskega namestnika, ki ga obsodi na podlagi civilnih obtožb.

● **JEZUS UMRE NA KRIŽU.**

● **Sodniki so čez tri dni prepričani, da JE VSTAL OD MRTVIH.**

Učenci v začetku tega ne verjamejo, kasneje pa ne morejo več zanikati očitne resnice, ker so ga videli, se ga z rokami dotikali in z njim govorili prav tako kot pred njegovo smrtjo. G. Ricciotti

za ljudi gre

Nemalo kristjanov gleda na župnijo, v kateri živé, kot na neke vrste oskrbovalno ustanovo. Od župnije pričakujejo sledeče:

● Župnik mora biti na razpolago za krst in slovesno pripravo prvega obhajila otrok.

● Cerkvena poroka mora biti slovesna.

● Župnik mora biti vedno pripravljen, če ga pokličejo, ko se bliža nekomu zadnja ura.

● Mnogo časa mora biti določenega za spovedovanje, to naj bi bilo znamenje župnikove vneme za duše.

Po tem pojmovanju mora predvsem župnik nuditi vernikom veliko pomoč. Ali pa ni župnija nekaj več kot župnik in nekaj več kot oskrbovalna ustanova? Ali ni Jezus svoje družbe zasnoval kot misijonško?

Župnija in z njo Cerkev bo nepristna, če bo preveč skrbela sama zase. Stalno premišljevanje evangeljskega sporočila in prejemanje zakramentov bi moralo Cerkev opreti svetu:

● Župnija bi imela dolžnost, na rob potisnjene ljudi spet privedi nazaj v družbo.

● Prav župnija bi mogla z uspehom sprejeti tujce v svoje vrste, predvsem po družabnih zvezah z njimi.

● Tudi bi mogla župnija bolj močno zgraditi most in pomagati znova se vživeti v družbo tistim, ki so bili odpuščeni iz zapora.

● Omogočiti spet kakšen razgovor starim in osamljenim, je tudi lahko njena skrb.

Vse te možnosti bi mogle postati resnica, če je župnija pripravljena, z voljo se zavzeti za ljudi — in končno gre ja za to.

kaj pravite?

TEŽAVNA IZBIRA

Po zelo lepem in skladnem zakonu sem lani izgubil ženo. Star sem 42 let. Doslej sem se s svojimi štirimi otroki prebijal, kakor sem vedel in znal, toda to stanje ne more ostati trajno. Otroci (v starosti 5 do 15 let) potrebujejo red in predvsem naj bi se 15-letna hčerka izučila poklica.

Zdaj jo moram, žal, preveč obremenjevati z gospodinjstvom. Moja prizadevanja za drugo ženo in predvsem za dobro mater mojim otrokom so ostala doslej brezuspešna.

V daljnem sorodstvu moje žene je 20-letno dekle, ki mi daje čutiti svojo naklonjenost. Njeni starši so o tem z menoj govorili, istočasno pa poudarili, da se s poroko ne bi strinjali. Njihova hčerka naj bi se težavnosti te naloge komaj zavedala. Ona pa me je prosila, naj do drugega leta počakam, potem bi se poročila. Ali naj jemljem njeno ponudbo resno?

Da je za vas ponovna poroka najboljše, kar lahko storite, je izven vsakega dvoma. Vaši otroci potrebujejo mater. Vendar se mi zdi poroka z 20-letnim dekletom veliko tveganje. Tu ne mislim le na težave zaradi otrok. Po mojem mnenju najbrž tudi vas ta zveza ne bi povsem zadovoljila. Starostna razlika je le prevelika. Poleg tega pa bi otroci v tako mladi ženi komaj mogli gledati pravo mater.

Zelo dobro razumem, da starši vaše znanke poroki nasprotujejo. Bojim se, da se tako mlado dekle komaj zaveda daljnosežnosti takega koraka. Vi potrebujete ženske, ki bo vam žena, otrokom pa ljubezniva, sposobna mati. To nalogo lahko obvlada samo taka, ki pozna življenje v vsej njegovi globini.

SREČA V DRUGO?

Pred približno poldrugim letom sva se z možem ločila. Najina mala hčerka je ostala pri meni, dasi sem bila tudi jaz „kriva“. Tako sodišče.

Uživala sem torej zopet svobodo. V začetku sem bila srečna, toda že po nekaj mesecih ločitve mi je postala samota tesnobra.

Spoznala sem moškega, ki se mi je znal zelo prilagoditi. To mi je ugajalo, ker zadnji čas zakona nisem uživala ravno mnogo lepega. Kljub temu sem ohranila jasno glavo in sem ostala kritična. Uspeh: tudi pri tem moškem sem odkrila marsikaj, kar ne bi spadalo v zakon. Na mah mi je postalo jasno, da mi v zakonu pravzaprav ni bilo tako slabo, kot sem mislila.

Do podobnega zaključka je prišel tudi moj mož, kar sem spoznala iz razgovora, ko je pred kratkim prišel po otroka.

Zdaj razmišljam, če le ne bi šla spet z možem skupaj. Največje veselje pri tem bi imela seveda najina hčerka, ki se vsakokrat z vrskanjem vrže očku v naročje.

Ali ni morda to neumnost? Najprej strahotna duševna obremenitev z ločitvijo, zdaj naj pa spet znova začneva?!

Tako nenavadna zopetna združitve to tudi ne bi bila. In mnogi, ki so tvegali ta korak, so bili pozneje veseli.

Kljub temu morate dobro razmisliti. Predvsem si morate biti na jasnem, da se vi kakor tudi vaš mož v bistvenih značajnih potezah nista spremenila in se tudi ne moreta. Ne smete se predajati utvaram, da vam bo odslej sijalo samo sonce. Oba pa je ta ločitev vsaj toliko izučila, da bosta v bodoče eden do drugega bolj popustljiva in vama ne bo že vsaka malenkost razlog za razprtije.

Vsekakor veste, s čim morate računati. Neko tveganje še vedno obstaja. Umetnost novega začetka bo v tem, da bosta znala potegniti črto čez vse pretekle neprijetne dogodke, pustila pa spregovoriti prijetnim izkušnjam.

Če obstaja obojestransko pripravljenost, vama nova združitve lahko pomaga k sreči, na katero upata.

ALI ME BO PUSTIL NA CEDILU?

Štiri leta so že pretekla, kar sem se spoznala z mladim moškim. Če pomislim nazaj, sva se samo prvi dve leti res razumela. Kasneje me je začel zanemarjati. Na moje želje se danes sploh več ne ozira in, če ga kaj vprašam, komaj še reagira ali pa odgovarja zelo muhavo.

Prej sva bila gotova, da se nekega dne poročiva, zdaj pa vedno bolj odlašata. Postala sem povsem negotova in se sprašujem, če sploh še misli na zakon. Ko sem se o tem hotela pogovoriti, mi je dal le nejasen odgovor. Hotela sem ga že pustiti, zdaj si pa zopet prizadeva zame.

Vsa sem že razdvojena. Sicer pa

Ali imate manjvrednostne komplekse?

Ženske so h kompleksom bolj nagnjene kot moški. Skoraj ni človeka, ki ne bi sem in tja imel manjvrednostnih občutkov, četudi v najbolj skritem kotičku duše. Ljudje, ki nastopajo posebno pogumno, hočejo s tem največkrat prikriti svoje manjvrednostne občutke, kar jim čisto neopazno ugotovimo, kako močni so pri nas občutki manjvrednosti.

1. Ali ste v zadregi, če morate prečkati velik prostor, n. pr. dvorano, polno ljudi?
ja — ne — včasih
2. Ali vam je težko na vratih odsloniti berača?
ja — ne — včasih
3. Ali težko rečete „ne“, tudi če vas kdo prosi za vam

morda celo neljubo uslugo?

ja — ne — včasih

4. Ali vam je neugodno, iti v kopalkah skozi množico v kopališču?

ja — ne — včasih

5. Ali vas v sanjah mori strah?

ja — ne — včasih

6. Ali imate občutek, da vam gre vaše delo preko glave?

ja — ne — včasih

7. Ali se počutite v družbi najboljše, kadar vam osebno ni treba ničesar prispevati k zabavi?

ja — ne — včasih

8. Ali se pri veliki zaposlenosti lotite najprej tistega dela, ki je najprijetnejše?

ja — ne — včasih

9. Ali vam močnejše tolče srce, če se morate v kakšni svoji zadevi pojaviti na sodišču, uradu ali pred vplivno osebo?

ja — ne — včasih

10. Ali vam je težko druge prositi za uslugo?

ja — ne — včasih

11. Ali ste v stikih z drugim spolom močno zavrti?

ja — ne — včasih

12. Ali se vam zdi, da morete svoje dolžnosti izpolnjevati samo z naporom?

ja — ne — včasih

Gotovo ste na vprašanja odkrito odgovorili. Za vsak „da“ si dajte 2 točki, za „ne“ nobene, za vsak „včasih“ 1 točko. Zdaj točke seštejte.

Če ste dosegli 24 točk, je vaš manjvrednostni občutek tako močan, da bi morali govoriti že o manjvrednostnem kompleksu. Morali bi proti temu prav energično kaj storiti.

Od 18 do 23 točk: Še vedno imate zelo močan manjvrednostni občutek. Tudi v tem primeru morate kaj storiti.

Od 12 do 17 točk: Včasih se vas poloti obup in manjvrednostni občutek, a ju vedno zopet premagate.

Od 8 do 11 točk: Veljate za čisto normalnega človeka.

Od 4 do 7 točk: Imate prav lepo samozavest.

Od 0 do 3 točk: Če ste ženska, se v samozavesti lahko kosate z vsakim moškim, predvsem s svojim lastnim možem.

spoznavam, da moja čustva ne zadoščajo več za zakon.

Ali naj se vseeno poročim, ker moji starši računajo s tem? On je star 29 let, jaz 27.

Bodite veseli, da se še niste poročili, kajti po tem, kar opazate zadnje čase, vse kaže, da nima vaš fant več dovolj zanimanja za vas.

Če bi bili kot poročena žena vezani nanj, bi morali prenašati njegovo muhavost, tako pa lahko še vedno naredite temu konec.

Še enkrat, in to čimprej pa vprašajte, a naj bo jasen! Saj vas vendar ne sme leta dolgo vezati nase, da vas bo končno pustil na cedilu. Če bi se le hotel odločiti za vas, mu jasno povejte, kako si predstavljate zakon, da se bo vedel tudi on ravnati. Tak razgovor je lahko zelo

trd, kolikor pa vas obvaruje pred poznejšimi presenečenji in razočaranji, je njegova trenutna trdost malo pomembna.

Da bi se poročili le staršem na lju-bo, bi bilo povsem napak.

RADA IMAM FANTA MOJE SESTRE

16 let sem stara in imam še tri sestre in brata. Pri nas doma je vedno živahno, ker smemo vse prijatelje pripeljati domov. Naši starši so v tem odlični.

Jaz sem sedaj v položaju, ki mi povzroča velik glavobol.

Ena mojih sester, ki je stara 20 let, ima pol leta fanta, ki ga ima zelo rada. Tudi on prihaja redno k nam. Prav vanj sem se jaz zaljubila. Ne bi bilo vse skupaj tako obupno, ko

ne bi on vedno iskal moje bližine. Pred kratkim me je celo poljubil. Jaz mislim, da je on moja velika ljubezen.

Kaj naj storim? Ne morem se oginiti srečanjem z njim.

Prav čedno si šla na led in sedaj hočeš vedeti, kako priti z njega.

Jasno je, da moraš vse storiti, da se izogneš srečanjem z njim. Je kratko in malo stvar iskrenosti, da ne varaš svoje sestre. To bi si moral tudi tisti fant zapisati za ušesa. Kar on počne, je neznačajno. Ali pa se sonči v ponosnem občutju, da mu je treba le roko stegniti, pa ima pri vseh ženskah uspeh?

Če bi omenjeni fant še tiščal za teboj, potem ti svetujem, da to poveš svoji materi ali sestri. Tak ljubezenski trikotnik je treba razbiti.

Slovenci na Švedskem

Za razgovor o naših ljudeh na Švedskem smo naprosili našega duhovnika g. Jožeta Flisa, ki že osmo leto obi-

skuje in versko oskrbuje naše rojake, raztresene daleč vsak sebi po vsej razsežni Švedski.

● KOLIKO SLOVENCEV JE NA ŠVEDSKEM IN KJE SO GLAVNE SKUPINE? KDAJ SO SE TJA NASELILI?

Računam, da je na Švedskem 3.500 do 4.000 Slovencev. Naslovov ali vsaj njihovih imen imam 2.000. Če računamo, da je od tega visok odstotek družin, lahko štejemo povprečno dva Slovenca na en naslov. Po tem računu bi bilo torej vseh Slovencev 4.000. Za nove zvem samo od tistih, ki so že daljša časa na Švedskem.

Večina Slovencev se je naselila sem po letu 1958. Največ jih je prišlo med leti 1960 in 1966. Po tem letu je začel dotok pojemati, deloma zaradi strožjih določil švedskih oblasti glede priseljevanja (zahtevale so predhodno dovoljenje za delo, sprejemati so začele le ljudi z nekaterimi poklici), deloma pa, ker je začela naraščati brezposelnost Švedov in zlasti Švedinj samih in pa draginja, s čimer se je zmanjšal „ugled“ švedskega standarda v inozemstvu, i. pd. Poleg tega je začelo v Sloveniji sami primanjkovati delovnih sil.

Nekaj Slovencev se je vrnilo domov, nekateri drugi so se preselili v druge države, kjer breme davkov ni tako težko kot tukaj.

● V KAKŠNE KLIMATIČNE, POKRAJINSKE, NARODNOSTNE IN SOCIALNE RAZMERE SO

NAŠI LJUDJE PRIŠLI IN KAKO SO SE VŽIVELI VANJE?

Švedsko podnebje gotovo ni preveč všeč našim Primorcem, ker je tu zima zelo dolga in na jugu zaradi stalnega vetra in vlage zelo neprijetna. Vendar se sčasoma navadijo. Gotovo je boljša klima v srednji in severni Švedski, ker je bolj suha in bolj podobna naši doma.

Večina naših se naseljuje bolj na jugu. Vzrok za to je boljši zasluzek in pa večja bližina celine in domovine, kar je posebnega pomena za tiste, ki hodijo domov na počitnice.

Največje skupine Slovencev so v krajih Malmö in okolica, Göteborg, Landskrona, Halmstad, Värnamo, Jönköping, Örebro in okolica, Eskilstuna, Stockholm in Västerås. Posamezne družine in posamezniki pa so razkropljeni po vsej Švedski gor do najsevernejšega mesta Kiruna.

Pokrajina ni posebno podobna slovenski. Na jugu, v Skane, se morda počutijo bolj doma Prekmurci, ker je tam ravnina. Zato jih večina tudi tam živi. Ostala Švedska je sicer lepa, ker je posuta z jezeri in gozdovi, a je preveč enolična, ker manjka pravih gora.

Narodnostno je Švedska gotovo ena izmed najbolj enotnih dežel Evrope. Če izvzamemo na severu nekaj tisoč Laponcev in tinsko manjšino, so v vsej ostali deželi

naseljeni le Švedi z enotnim jezikom in ne preveč izrazitimi narečji, razen skanskega na jugu, ki je precej pod vplivom danščine.

V zadnji dobi je Švedska sprejela okrog pol milijona tujih delavcev. To je razmeroma veliko, če pomislimo, da ima Švedska s tujci vred vsega skupaj osem milijonov prebivalcev. Najmočnejša skupina prišlekov so Finci, potem Poljaki, za temi pa Jugoslovani (Švedi namreč uradno ne ločijo posameznih narodnosti Jugoslavije).

V socialnem oziru je Švedska gotovo med najboljše urejenimi deželami na svetu. Zato naši priseljenci niso imeli začetnih težav, kot jih poznajo drugod. Vseljevanje je namreč strogo kontrolirano: sprejeme samo toliko tujcev, kolikor jih more delovni trg „prebaviti“.

Socialno zavarovanje je tu popolnoma urejeno. Zavarovan je vsakdo, pa naj dela ali ne. Nekdo je hudomušno rekel, da je Švedska idealna dežela za lenuhe, ker tu bi živel tudi, kdor bi se zaklel, da ne bo nikdar delal.

Teže je glede življenja v tukajšnji družbo. Švedi so popolnoma nasprotnega značaja, kot je naš: so vase zaprti in na splošno nedružabni. Kadar si z njimi v družbi, imaš vtis, da se bojijo ali da igrajo prijaznost in druge oblike lepega vedenja, ki so potrebne za to, da družba nekoga imenuje olikanega. To je razlog, da živijo tujci zase, Švedi pa zase, kot bi ne vedeli drug za drugega.

● KAKO SO SLOVENCİ USPELI V SVOJIH POKLICIH?

Za nekatere poklice, predvsem za zdravnike in zobozdravnike, je razmeroma lahko. Nje sprejmejo Švedi že z namenom, da bodo tukaj vršili svoj poklic. Ko pridejo, jim dajo vso možnost, da se naučijo jezika in naredijo dopolnilne izpite. Isto velja za inženirje in strokovnjake v nekaterih industrijskih panogah.

Pa tudi sicer so naši ljudje s svojo pridnostjo v poklicih uspeli: Švedi cenijo njihovo solidno in redno delo. Nekateri so odprli lastne

JOŽE FLIS je bil rojen leta 1918 v Poljčanah na Štajerskem. Gimnazijo je študiral v Mariboru, bogoslovje v Mariboru in Ljubljani. V duhovnika je bil posvečen leta 1944 v Ljubljani. Deloval je v Španiji (1947—1955, od tega zadnjih pet let med slovenskimi akademiki), v Franciji (1956—1963), na Švedskem (1964 do danes).

gostinske lokale, drugi mehanične delavnice in bencinske črpalke. Večina jih sorazmerno dobro uspeva. Upajmo, da bodo tudi v bodoče, pa da bodo še drugi prišli do samostojnih podjetij.

● KAJ PA PROSVETNO DELO SLOVENCEV?

Tega pa ni bogve kako veliko. Glavni razlog za neznatno prosvetno delo je to, da so naši ljudje razkropljeni in med seboj močno oddaljeni. Nikjer ni tako velike skupine Slovencev, da bi bilo na razpolago več ljudi, ki bi hoteli to delo voditi. Povsod zavisi vse prosvetno delo od dobre volje nekaj oseb: če te odpovedo, je vsega konec. Tudi če smo kje kot npr. v Malmö pripravili igre in druge prosvetne prireditve, je te vrste delo shiralo, ker ni dovolj občinstva v bližini, od oddaljenih pa ni mogoče pričakovati, da bi stalno sodelovali ali pa se udeleževali prireditev. Tako so prosvetne prireditve le bolj redke.

Zadnje leto je začel delovati slovenski kulturni klub „Triglav“ v Landskroni. Priredil je že pevski koncert, ki mu je dodal nekaj skečev. Ta program je ponovil v Malmö. Upajo, da bo šlo delo naprej.

Pogoste so plesne veselice v Asmundsborgu pri Landskroni, v Malmö in v Göteborgu. Vse to je v zasebni režiji. Upamo pa, da bo sčasoma možno tem prireditvam dodati tudi prosvetne točke.

Povsod drugod so tako majhne skupine, da je težko kaj prirediti, zlasti kaj stalnega.

Revija, ki jo ljudje najbolj berejo, je Naša luč. Mnogi s Primorskega imajo naročeno Ognjišče, nekateri Družino. Berejo pa še druge slovenske revije in časopise.

● KAKO JE Z INTEGRACIJO SLOVENCEV V NOVO OKOLJE?

Kritika družbe

„Zadnja riba je uničena, zadnja krava mrtva.“ Tako je smešno in skoraj brutalno pela neka pevka skupina pesem o naši bodočnosti. Sami sebe ubijamo, s smradom lastnih produktov okužujemo zrak, s strupom, ki smo ga sami ustvarili, zastrupljamo vodo in gomile si kopljemo iz kupov smeti.

„Nobenega strahu, se bomo že znebili sami sebe, kajti v samoubijanju z lastnim orožjem smo bili vedno velike — gole opice.“

Zabavljica, ki je zadela v polno. Smejemo se. A kmalu se nam smeh zatakne v grlu.

S smešnimi sredstvi prevzema danes dober kabaret nalogo, ki je bila nekoč na drug način naloga starozaveznih prerokov: kritiko družbe, zdramljenja zavesti odgovornosti.

Kaj ima krščansko oznanilo povedati k moderni tehniki? Na primer: „Podvrzita si zemljo!“ Ne govori o kakšnem svetobežnem bivanju v domnevnem raji nedotaknjene narave, ne opozarja preplašeno pred znanostjo in napredkom. Nasprotno. Krščansko oznanilo po-

O integraciji ni mogoče dobiti kakšnega jasnega vtisa, ker je velika večina Slovencev šele malo časa v deželi. Vendar bi po dosedanjih skušnjah lahko sodil, da se razmeroma hitro vraščajo v novo okolje tisti, ki žive osamljeno med Švedi. Drugi rod postane švedski, predvsem če je eden od staršev Šved. Kjer so večje skupine Slovencev, ni še mogoče govoriti o integraciji v pravem smislu.

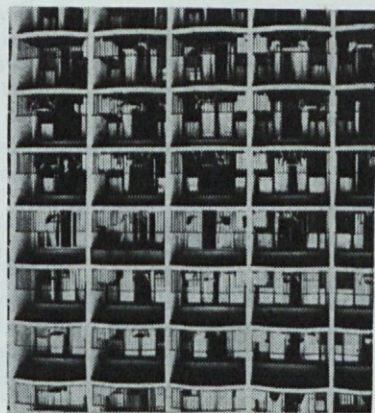
Starši govorijo večinoma z otroki doma slovensko: tako znajo otroci poleg švedskega tudi slovensko, vsaj govoriti.

Je pa integracija predvsem stvar ljudi samih: nekateri mislijo, da se morajo novemu okolju priljučiti v vsem, celo v veri, drugi pa gredo v drugo skrajnost, da nočejo imeti prav nobenega stika z domačini.

Mnoge družine, zlasti tiste z otroki, imajo v načrtu vrnitev domov, ker jim švedski način vzgoje ne odgovarja.

ve, da svet ni Bog, in ga da človeku v roke kot snov za raziskavanje in tehniko. Z eno nalogo: človek je partner Boga, kateremu je odgovoren. Naučili smo se svet tehnično obvladati, ne pa tehniko moralno obvladati.

Sveto pismo nam pove, da Bog ne uniči sveta, ker ga ima rad. Ta novica nam daje upanje in dobro voljo, da se zavzemamo za svet in ljudi, vsak na svojem mestu in s svojimi sredstvi.

Jana

povest o veliki ljubezni

Kratka dosedanja vsebina:

Mlada učiteljica Jana je prišla na grad Trnulje za domačo vzgojiteljico male Adele, pohčerjenke graščaka Ročestra. Med Jano in Ročestrom se splete globoka ljubezen.

Ročester zasnuje Jano. Pri poroki se nenadoma pojavi gospod Mason, ki pove, da je Ročester že poročen z njegovo sestro Berto.

Do poroke med Jano in Ročestrom ne pride. Ročester tedaj razodene skrivnost, ki jo je ves čas skrival pred javnostjo: res se je pred leti poročil z Masonovo sestro. A v zakon so ga spravili z zvijačo: niso mu povedali, da je skoraj vsa Masonova družina umsko prizadeta. Svojo ženo ima že deset let zaprt v gradu, ker je v svojem brezumju napadalna in nevarna.

Ročester pelje Jano, Masona in njegovega odvetnika v skrivnostno grajsko sobo v tretjem nadstropju. Tam Gracija Pul, ki skrbi za blazno Ročestrov ženo, pove, da je danes ta še kar znosna. A prav tedaj je blazna ženska grozno zarjula. Divje se je zagledala v obiskovavce.

„Pazite!“ je kriknila Gracija. Vsi trije gospodje so se hkrati umaknili. Gospod Ročester je mene potegnil za svoj hrbet. Slaboumna ženska je skočila nanj, ga zgrabila za vrat in mu hotela zasaditi zobe v lica. Borila sta se. Bila je skoraj tako velika kot on in še zaletna poleg tega. Lahko bi jo pobil na tla, a je ni hotel udariti. Samo branil se je. Nazadnje jo je zgrabil za roke. Gracija Pul mu je dala vrv, da je zvezal napadalni ženski roke na hrbet. Z drugo vrvo jo je privezal na stol. Vse to se je dogajalo med divjim vreščanjem in rvanjem.

Potem se je gospod Ročester obrnil h gledavcem.

„To je moja žena,“ je rekel. „Sodite me, vi, glasnik evangelija, in vi, mož postave. Pomislita, da bosta sama sojena tako, kot vidva druge sodita. Zdaj pa zbogom! Zakleniti moram ta svoj zaklad.“

Umaknili smo se. Gospod Ročester je še nekaj časa ostal, da je dal Graciji navodila.

Oni trije so odšli, jaz sem se zatekla v svojo sobo. V hiši je zavladal mir. Zaklenila sem vrata in jih zapahnila, da me ne bi nihče motil.

Od vsega preživetega sem bila tako brezčutna, da še jokati nisem mogla. Podzavestno sem slekla poročno obleko in si oblekla navadno, o kateri sem mislila, da jo nosim zadnjikrat. Potem sem sedla. Bila sem utrujena in izčrpana. Položila sem roke na mizo in nanje naslonila glavo. Začela sem premišljovati. Do sedaj sem samo poslušala, gledala, tekala gor in dol, kamor so me pošiljali ali peljali, opazovala dogodke drugega za drugim, odkritje za odkritjem. Zdaj sem začela misliti.

Dopoldne je minilo precej mirno, če odmislim prizor z blazno žensko. Govorjenje v cerkvi ni bilo preglasno. Nihče ni izgubil živcev, nič izbruhov, nič kreganja, nič joka. Nekaj mirnih besed o zakonskem zadržku. Nekaj resnih, kratkih vprašanj, ki jih je zastavil gospod Ročester, odgovori, pojasnjevanja, dokaz. Odkrito priznanje mojega gospodarja. Videli smo živi dokaz. Tujci so odšli, vse je minilo.

Bila sem v svoji sobi kot po navadi, sama, brez kakšne vidne spremembe. In vendar, kje je včerajšnja Jana? Kje je njeno življenje? Kje so njeni upi? Jana, ki je bila zaljubljeno dekle, polna najlepših nad, skoraj nevesta, je bila spet tiha, navadna deklica. Njeno življenje je bilo brezbarvno, njeni upi neizpolnjeni. Sredi poletja je postalo mrzlo in ledeno kot o Božiču.

Ozrla sem se na svoje hrepenenje, ki je bilo včeraj še vse v cvetju in siju. Tam je ležalo kot blede truplo, ki ne bo nikoli več oživel. Ozrla sem se na svojo ljubezen, na tisto čustvo, ki je veljalo mojemu gospodu in ki ga je on spravil v življenje. Drgetalo je v mojem srcu kot bolan otroček v mrzli zibki: neboljerno in polno strahu. Ni moglo več poiskati rok gospoda Ročestra, ni se moglo nadejati topline njegovega srca. Nikoli več se ne bo moglo priviti k njemu. Vere ni bilo več, zaupanje je bilo pogaženo.

Gospod Ročester ni bil zame več tisto, kar mi je bil poprej. Ni bil več tak, za kakršnega sem ga imela. Nisem ga hotela obsojati. Nisem hotela reči, da me je oguljufal, le popolne poštenosti, ki sem jo vselej ob njem čutila, v mojih očeh ni več imel. Morala sem proč od njega, to mi je bilo jasno. Kdaj, kako, kam, še nisem vedela. Lahko se zgodi, da me bo on sam pognal s Trnulja.

Bilo mi je, kot da sem sama sebe zapustila, kot da brez moči ležim v izsušeni strugi velike reke. Slišim, kako prihaja tok, pa nimam volje, da bi vstala in pogegnala. Medlim in si želim smrti.

Samo ena misel še brli v meni, misel na Boga. Sama pri sebi začnem moliti: „Ostani pri meni, moj Bog, težka ura je blizu, pomoči pa od nikoder.“

Težka ura je bila blizu. Ker so se mi misli zmešale in nisem prosila Boga za pomoč, ker nisem ne rok sklenila ne kolen upognila ne ustnic zganila, je prišla. Polno in težko je pljusknil tok po meni. Jasno mi je postalo, da je moje življenje uničeno, da je ljubezen mimo, da je moje upanje pogaženo, da nimam več vere. To spoznanje se je s silo razlezlo po meni. Tega žalostnega trenutka ni moč popisati. Zares, vse se je sesulo v meni in zunaj mene, bila sem obupana do konca.

Pod večer sem dvignila glavo. Ko sem pogledala okoli sebe in zapazila na steni rdečo luč zahajajočega sonca, sem se vprašala: „Kaj zdaj?“

Pamet mi je svetovala: „Takoj s Trnulja!“ A ta odgovor je bil tako strašen, da sem si zamašila ušesa in si rekla: „Te misli v tem trenutku še ne prenesem. „Prenesem to, da nisem žena Edvarda Ročestra. Tudi to, da sem spoznala, da so bile čudovite sanje prazne. Ne prenesem pa, da bi morala takoj in za vselej zapustiti Trnulje.“

Zatem se je oglasil drug glas v meni in mi zatrjeval, da bom to zmogla, ker pač ni drugega izhoda. Bojevala sem se s to svojo odločitvijo. Želela sem si, da bi bila slabotna, da bi se lahko izognila trpljenju, ki sem pa čutila pred seboj. Vest, ta tiran, je pritiskala moje čustvo k tlom in se mi posmehovala. Zaklela se je, da ga bo z železno roko pobila do smrti.

„Odrtgajte me, če je tako,“ je kričalo v meni. „A naj mi kdo pomaga!“

„Ne. Sama se moraš odtrgati, nihče ti ne bo pomagal. Sama si moraš iztakniti desno oko, sama si mo-

raš odrezati desno roko, tvoje srce bo daritvena žrtev in ti boš duhovnica, ki boš to daritev darovala.“

V hipu sem vstala. Bila sem vsa trda od strahu, ko sem zaslišala tako neizprosne sodnika v sebi, in od tišine, ki jo je napolnjeval grozni glas. Zdaj, ko sem stala, se mi je v glavi vrtelo, čutila sem, da mi je slabo od razburjenja in praznine. Nič nisem zaužila ta dan, niti kaplje popila, tudi zajtrkovala nisem. S čudno trpkostjo sem pomislila, da ni nihče poslal vprašat, kako mi je, ali me povabil dol, odkar sem se zaprla v sobo. Še mala Adela ni potrkala na vrata in tudi oskrbnica Ferfaksova ni prišla k meni.

„Človeka v nesreči prijatelji zapusté,“ sem zamrmrala, ko sem odstranila zapa in stopila iz sobe. Ob nekaj sem se spotaknila: v glavi se mi je še vrtelo, oči so videle motno, roke in noge so bile slabotne. Nisem prišla takoj k sebi. Padla sem, pa ne na tla: iztegnjena roka me je ujela. Pogledala sem. Gospod Ročester, ki je sedel v naslonjaču naproti mojih vrat, me je prestregel.

„Nazadnje si le prišla,“ je rekel. „Dolgo sem te čakal. Še pet minut bi vzdržal, potem bi vdrl v tvojo sobo. Zapahnila si se in se sama mučiš. Rajši bi videl, da bi prišla k meni in me poklicala na odgovor... Pa saj niti jokala nisi! Kaj je tvoje srce jokalo kri?... No, Jana, niti besede očitka?... Jana, nisem te hotel prizadeti. Ko bi mož, ki bi imel eno samo jagnje, ki bi ga imel rajši kot svojo hčer, po pomoti odpeljal v klavnico, ne bi mogel svojo napako bolj obžalovati, kot obžalujem svojo jaz. Ali mi boš lahko kdaj odpustila?“

Odpustila sem mu takoj, še tisti trenutek. V njegovih očeh je bilo toliko pristne bolečine, toliko resničnega kesanja v njegovem glasu, toliko močnatosti v nje-

Murska
Sobota

govem vedenju in toliko ljubezni v njem vsem, da sem mu vse odpustila. A le v srcu, ne pa z besedami.

„Ti veš, da sem podlež, Jana,“ je rekel zamišljeno čez dolgo časa.

„Vem, gospod.“

„Potem mi povej, kar mi gre! Ne prizanašaj mi!“

„Ne morem. Utrujena sem in bolna. Malo vode bi rada.“

Prijel me je za roko in me peljal dol. Najprej nisem vedela, v katero sobo me pelje: s svojimi ostekleneli očmi sem videla vse medlo. Kmalu sem začutila poživljajočo toploto ognja. Čeprav je bilo poletje, me je v moji sobi zeblo do kosti. Približal je kozarec vina k mojim ustom: popila sem ga in poživilo me je. Potem sem pojedla, kar mi je ponudil, in kmalu sem se počutila bolje.

Bila sva v knjižnici. Sedela sem v njegovem naslanjaču, on je bil čisto blizu mene.

„Ko bi mogla sedajle umreti brez prehudih bolečin, bi bilo zame najbolje,“ sem pomislila, „potem bi se mi ne bilo treba trgati od gospoda Ročestra. Vse je videti, da ga bom morala zapustiti. Nočem ga zapustiti, ne morem ga zapustiti.“

„Kako ti je sedaj, Jana?“

„Mnogo bolje, gospod. Kmalu mi bo čisto dobro.“

„Srknj še malo vina, Jana.“

Ubogala sem.

Potem je postavil kozarec na mizo, stopil predme in me pozorno gledal. Sklonil se je, kakor da bi me hotel poljubiti. Odmaknila sem obraz in odrinila njegovega.

„Vem, nočeš poljubiti moža Berte Mason,“ je vzkliknil. „Po tvojem mnenju ima druga pravico do mene.“

„Jaz nimam nobene, gospod.“

„Ker imam ženo, kajne? Sem torej prostaški malo-pridnež in ničvreden podlež, ki ti je hlinil sebično ljubezen, da bi te oropal časti? To hočeš reči, nimaš pa še moči, da bi me poklicala na odgovor, mi izprašala vest in mi naredila sceno.“

„Gospod, še pomislila nisem na to, da bi storila kaj proti vam,“ sem rekla. Glas se mi je tresel. Komaj sem zadrževala solze.

„Hočeš me uničiti, saj si mi dala vedeti, da me imaš za poročenega moža, ki se ga boš ogibala. Hočeš se mi odtujiti.“

Skušala sem umiriti svoj glas:

„Vse okoli mene se je spremenilo, gospod. Zato se moram spremeniti tudi jaz, o tem ni nobenega dvoma. In da se bom izognila omahovanju svojih čustev in nenehnemu boju s spomini, je ena sama pot, gospod: Adela mora dobiti novo vzgojiteljico.“

„Adela pojde v šolo, to je že urejeno. In nikar ne misli, da te hočem mučiti s spomini na Trnulje. Jana, ti ne boš ostala tukaj, pa tudi jaz ne. Neumno je bilo, da sem te sploh pripeljal sem, ko sem vendar vedel, kako je. Moji načrti mi niso dovolili, da bi preselil bolnico kam drugam, čeprav imam staro odročno hišo, kamor bi jo čisto lahko varno spravil in kjer bi me nezdrava lega sredi gozda in vlažni zidovi kmalu re-

šili tega bremena. A vest se mi je upirala, da bi to storil. Nisem si hotel nakopati na glavo njene smrti. Vsak grešnik naj dobi svojo pokoro.“

Da sem to blazno žensko skrival pred tabo, je bilo tako, kot če bi otroka pokril s plaščem in ga položil pod strupeno drevo. Vse okrog nje je zastrupljeno in je vedno bilo. A Trnulje bom zaprl: zabiti bom dal vrata pri vhodu, zazidati spodnja okna. Gospej Pulovi bom dajal po dvesto na leto, samo da bo z njo tukaj.“

„Gospod,“ sem ga prekinila, „neizprosni ste do nesrečne žene. Saj ne more nič zato, če je zblaznela.“

„Že spet me napačno sodiš. Saj je ne sovražim zato, ker je blazna. Misliš, da bi tebe sovražil, ko bi bila blazna?“

„Jasno, gospod.“

„Potem se motiš in me ne poznaš in niti ne veš, kakšne ljubezni sem zmožen. Vsak človek tvojega telesa mi je tako drag kot moje telo. In tudi če bi zbolela ali če bi bila pohabljen, bi mi bila še vedno draga. Tvoj duh je moj zaklad in, tudi če bi se omračil, bi bil še vedno isto. Tvoje roke bi imele zame še vedno nekaj očarljivega. Ne bi se z gnusom odmikal od tebe. Kadar bi bila mirna, bi ne stala ob tebi paznica ali bolniška sestra, ampak jaz. Sklanjal bi se z neutrudljivo nežnostjo nadte, pa čeprav bi ne dobil v odgovor smehljaja. In nikoli bi se ne naveličal gledati v tvoje oči, čeprav bi me več ne spoznale.“

Pa čemu ti vse to pripovedujem? Govoril sem vendar o tem, da te bom odpeljal s Trnulja. Naj ti povem, da je vse pripravljeno za tvoj odhod. Jutri odpotuješ. Vem za kraj, kjer boš varna pred spomini, pred zoprnimi obiski, pred opravljanjem in obrekljivimi jeziki.“

„In Adelo vzemite s seboj, gospod,“ sem ga prekinila, „za družbo vam bo.“

„Za kakšno družbo?“

„Samota je pusta, veliko prepusta za vas.“

„Samota! Samota!“ je ponovil razdraženo. „Ti boš vendar delila z mano to mojo samoto.“

Odkimala sem. Bil je tako razburjen, da sem morala zbrati ves pogum, da sem si upala s to nemo kretljivo pokazati, da se z njim ne strinjam.

Začel je hitro hoditi po sobi. Potem se je postavil predme. Dolgo in nepremično me je gledal. Jaz sem pogledala proč, zazrla sem se v ogenj in poskusila ostati mirna in zbrana.

„Tukaj torej šepa Janin značaj,“ je dejal nazadnje bolj mirno, kot sem pričakovala. „Vedel sem, da se bo slej ko prej nekje zataknilo, da bo nekje nastal voz. No, zdaj ga imamo. Tu se torej začenejajo pomisleki in težave!“

Spet je začel hoditi sem in tja in spet se je nena doma ustavil, to pot tik pred menoj.

„Jana, ali hočeš poslušati pametno besedo?“ Sklonil se je in približal usta mojemu ušesu. „Če nočeš, bom uporabil silo.“

Njegov glas je bil hripav. Njegov pogled je kazal pripravljenost, predati se na vrat na nos divjim strastem.

Čutila sem, da mu že v naslednjem trenutku ne bom

več kos, če se bo njegova jeza stopnjevala. Imela sem samo sekundo časa, morala sem ga umiriti in zadržati. Če bi ga samo z rahlo kretljivo zavrnila, če bi mu hotela pobegniti ali če bi pokazala strah, bi zapečatala svojo in njegovo usodo.

A nisem se ga bala. Niti najmanj ne. Čutila sem, da imam vpliv nanj. To me je držalo pokonci. Nevarnost je bila velika, a ne brez privlačnosti. Prijela sem mu pest, mu zrahljala krčevito stisnjene prste in mirno rekla:

„Sedite. Pogovarjala se bom z vami, dokler boste hoteli. Poslušala bom vse, kar mi imate povedati.“

Sedel je, a govoriti ni mogel, kajti meni so se udrle solze po obrazu.

„Saj nisem jezen, Jana. Samo preveč rad te imam. Na tvojem obrazu se je pokazala taka odločnost, da je nisem mogel prenesti. Ne jokaj več in obriši si oči!“

Njegov nežni glas je pričal, da sem ga ukrotila. Tudi sama sem se pomirila. Zdaj je hotel položiti glavo na moje rame, a mu nisem dovolila. Hotel me je objeti, pa mu nisem pustila.

„Jana,“ je rekel bridko, „nimaš me rada. Bilo ti je torej le do mojega rodu in položaja. Zdaj, ko misliš, da ne morem več postati tvoj mož, ne dovoliš, da se te dotaknem.“

Te besede so me zabolele.

„Pa še kako vas imam rada,“ sem rekla, „bolj ko kdaj koli. A temu se ne smem predajati. Zdaj sem vam to povedala zadnjikrat.“

„Zadnjikrat, Jana? Kaj govoriš? Kako si predstavljaš, da boš živela z mano, me vsak dan videla, boš do mene hladna in zadržana, pa praviš, da me imaš rada?“

„Tega ne bi mogla, res ne. Zato sem uvidela, da je ena sama pot.“

„Katera?“

„Zapustiti vas moram.“

„Za koliko časa, Jana?“

„Zapustiti moram Adelo in Trnulje. Ločiti se moram od vas za vse življenje.“

„Jana, ti boš moja žena, gospa Ročester. Preselila se boš v hišo, ki jo imam v južni Franciji. Tam boš živela srečno in varno. Nikar se ne boj, da te hočem zvoditi v prešuštvo, da te hočem narediti za svojo priležnico. Zakaj zmajuješ z glavo, Jana? Moraš se spametovati ali pa bom zares pobesnel.“

Glas in roka sta se mu tresla. Široke nosnice so se mu širile. Oči so mu gorele in vendar sem se opogumila in rekla:

„Gospod, vaša žena še živi. To ste sami danes zjutraj potrdili. Če bi jaz živela z vami tako, kot vi hočete, bi bila vaša priležnica. Z drugimi besedami: to je greh.“

„Jana, imej usmiljenje z menoj in s seboj: nisem hladne krvi.“

„Pomagaj mi, o Bog!“ je nehote bruhnilo iz mene.

Potem je Ročester pripovedoval Jani svojo življenjsko zgodbo. Njegov oče je zapustil vse ogromno premoženje svojemu najstarejšemu sinu, njega, Ročestra, je pa hotel bogato oženiti. Poznal je trgovca Masona iz Zahodne Indije, ki je imel sina in hčerko in ki je bil pripravljen dati hčerki za doto trideset tisoč funtov.

Ko je Ročester končal univerzo, je šel na Jamajko, da se poroči z Masonovo hčerko. Ta je bila prava lepotica, a njenega značaja Ročester ni spoznal. Poročil se je z njo. Šele nekaj tednov po poroki pa so prišle na dan čudne stvari:

Maribor —
obrambni
stolp Lent

njena mati je bila v umobolnici, en brat je bil brez vsake rabe uma, ona pa je bila moralno pokvarjena in prostaška.

Po štirih letih skupnega življenja so zdravniki ugotovili, da je ona blazna. Tedaj sta mu tudi umrla oče in brat. Bil je tako obupan, da je že mislil na samomor. A se je premislil in se odločil, da se vrne v Evropo. Res je odpotoval z ženo v Anglijo. Njo je zaprl v posebno sobo na Trnulje in ji preskrbel varuhinjo, sam pa je začel romati po svetu in iskati utehe v družbi. To je trajalo deset let.

Potem je Ročester nadaljeval:

„Nekega mrzlega zimskega popoldneva sem jahal proti Trnulju. Zoprni kraj. Tam nisem pričakoval ne miru ne veselja. V Hej Lanu sem ob plotu uzrl mirno, drobno bitje. Tako brezbrizno kakor mimo obrezane žive meje na drugi strani sem jahal mimo nje: še slutil nisem, kaj mi bo postala. Nisem se zavedel, da bo to bitje moj dobri ali pa moj zli angel, niti tedaj, ko je moj konj padel in je stopila k meni in mi ponudila pomoč. Bila je otroška, drobna stvarca. Bilo mi je, kot bi taščica priskakljala k meni in se mi ponudila, da me odnese na svojih rahlih krilih. Bil sem slabe volje, stvarca pa ni hotela iti: stala je čudno vztrajno ob meni in nekam preudarno govorila in me zrla. Da mi mora pomagati in sicer s svojo roko. In res mi je pomagala. Ko sem se oprl na ta šibka ramena, je pritekla vame nova sila, nova kri je zaplala po mojih žilah.

Slišal sem te, ko si se vrnila tisti večer domov, Jana, čeprav tebi verjetno še na misel ni prišlo, da te čakam.

Drugi dan sem te cele pol ure opazoval, ne da bi me ti videla, ko si se igrala z Adelo na hodniku. Nestrpo sem čakal večera, ko bi te lahko dal poklicati. Vstopila si plašno in nekam svobodno hkrati. Bila si čedno oblečena. Kmalu sem odkril celo vrsto čudnih nasprotij v tebi. Tvoja obleka in tvoje vedenje sta se podrejali nekim pravilom. Tvoj izraz je bil često nezaupljiv, a razodeval je duhovnega človeka, človeka, ki ni vaju družbe in ki se brž zboji, da se ne bi s kakšno napako ali nesmiselno besedo pokazal v neugodni luči. Ko sem te pa nagovoril, si uprla vame pogled smelo in drzno.“

Gospod Ročester je še naprej pripovedoval, kako se je bolj in bolj navezoval nanjo. Potem je rekel:

„Prvič v življenju sem srečal nekoga, ki sem ga lahko res iz srca vzljubil — tebe. Ti si moja ljubezen, moj boljši jaz, moj dobri angel. Nate me vse veže: tvoja dobrot, nadarjenost, lepota. Zato sem se odločil, da se s tabo poročim.“

Zdaj je prišla preizkušnja. Grozen trenutek! Kako sem se bojevala, kako je bilo v meni vse temno! Noben človek, ki je kdaj živel na zemlji, ne bi mogel biti bolj ljubljen, kot sem bila jaz. In tega, ki me je imel

tako zelo rad, sem oboževala. In vendar sem se morala odpovedati tej ljubezni.

„Gospod Ročester, ne morem biti vaša.“

„Jana,“ je spet začel nežno, da me je spreletel srh, „ali hočeš reči, da misliš ubrati svojo pot, jaz pa naj uberem svojo?“

„Da, prav to.“

Objel me je in poljubil na čelo in lice. Hitro sem se izvila iz njegovega objema.

„Jana, to je strašno. Saj vendar ni greh, če se imava rada.“

„Greh bi bil, če bi vam ustregla.“

„Pomisli, Jana, kako hudo mi bo, če pojdeš. Zame ne bo nobene sreče več. Kaj naj počnem, Jana, brez tebe?“

„Storite kakor jaz: zaupajte v Boga in v samega sebe!“

„Se res ne boš spremenila?“

„Ne morem se.“

„Naj se spet predam razuzdanemu življenju?“

„Gospod Ročester, tega ne želim ne vam ne sebi. Rojeni smo bili, da se bojujemo. Treba je vzdržati. To velja prav tako za vas kot zame. Ravnajte se po tem! Pozabili me boste prej kot jaz vas.“

„Žališ me, če tako govoriš... Kako napačno ravnaj! Ali je bolje, gnati človeka v obup kot prestopiti navadno človeško postavo, s čimer ne bi nikomur nobene škode naredila? Saj nimaš ne sorodnikov ne znancev, ki bi jim ne bilo prav, če bi živela z menoj.“

To je bilo res. Ko je tako govoril, sta me vest in pamet pustili na cedilu in mi dopovedovali, da grdo ravnam, ker se mu upiram. Tudi moja navezanost nanj mi je govorila, naj popustim in naj pomislim, kako mu bo hudo, če ga zapustim, in komu drugemu na svetu poleg njega sem še mar.

Vendar je bil odgovor v meni jasen: „Ravnala se bom po postavi, ki jo je Bog posvetil. Zakoni in načela niso za čase brez skušnjave, ampak za trenutke, kakršen je tale. Obvezni so. Ni jih dovoljeno kršiti. Vedno sem verjela, da imajo svojo ceno. Svojih načel in svoje odločitve se bom držala.“

In tako sem tudi storila.

Gospod Ročester je prišel k meni čez sobo, me zgrabil za roko in okoli pasu: hotel me je pojesti s svojim divjim pogledom. V tem hipu sem se čutila telesno čisto brez moči, notranje sem se pa imela še vedno v oblasti.

Pogledala sem ga. Ko sem se mu zazrla v strastni obraz, sem nehote zavzdihnila. Tako me je stisnil, da me je zaboletlo. Moje do konca napete moči so šle h koncu.

„Lahko bi te upognil z dvema prstoma,“ je rekel skozi zobe. „Ne. Jaz hočem tebe, tebe, ne samo tvojega telesa. Jana, bodi moja, Jana, bodi moja!“

Ko je to rekel, me je spustil in me gledal. Njegovemu pogledu se je bilo veliko težje upirati kot njegovemu obupanemu stisku.

Umaknila sem se k vratom.

„Ali greš, Jana?“
„Grem, gospod.“
„Me zapuščaš?“
„Da.“
„Se ne boš vrnila? Ali ti moja brezmejna ljubezen, moje neskončno trpljenje nič ne pomenita?“
Kako težko sem ostala trdna!
„Odhajam.“
„Jana!“
„Gospod Ročester!“
„Prav, pojdi! Vedi pa, da je moje trpljenje nepopisno...“

Obrnil se je in se z obrazom vrgel na zofo. Iz dna srca je krčevito zaihtel.

Bila sem že pri vratih. Vrnila sem se prav tako odločno, kot sem bila odšla. Pokleknila sem k njemu. Dvignila sem mu obraz z blazine, ga obrnila k sebi, ga poljubila na lice in mu pogladila razmršene lase.

„Naj vas Bog tolaži in vodi, moj ljubi gospodar, in naj vam bogato poplača vso vašo dobroto do mene!“
Gledal me je dolgo dolgo in neutolažljivo.

Odšla sem iz sobe. „Zbogom!“ je kričalo moje srce, ko sem ga zapuščala. „Zbogom za večno!“ je pristavil obup.

Mislila sem, da to noč sploh ne bom mogla zaspati. A takoj ko sem legla, me je premagal globok spanec.

Kmalu po polnoči sem se prebudila. Vstala sem. Bila sem oblečena, kajti preden sem legla, sem samo čevlje sezula. Vedela sem, kje v predalu imam perilo, kodrček las in prstan. Ko sem vse to iskala, sem našla tudi biserno ogrlico, ki mi jo je pred nekaj dnevi vsilil gospod Ročester. Nisem je vzela. Saj ni bila moja. Bila je last tiste, ki naj bi bila njegova nevesta.

Najnunnejše sem zvila v culo. Denarnico z dvajsetimi šilingi — to je bil ves moj denar — sem vtaknila v žep. Privezala sem si slamnat klobuček, pripela šal,

vzela v roke culo in čevlje, ki si jih še nisem hotela natakiniti, in se ukradla iz sobe.

„Zbogom, dobra gospa Ferfaks!“ sem zašepetala, ko sem smuknila mimo njenih vrat. „Zbogom, moja draga Adela!“ sem rekla, ko sem se ozrla proti otroški sobi. Še pomisliti nisem smela na to, da bi vstopila in jo poljubila.

Hotela sem čim hitreje mimo sobe gospoda Ročestra. Ko pa sem prišla do nje, se mi je ustavilo srce in noga ni hotela dalje. Moj dobri gospodar bo zjutraj poslal pome, mene pa ne bo več. Zaman me bo iskal. Čutil se bo zapuščenega, čutil bo, da sem zavrgla njegovo ljubezen. Mogoče se ga bo lotil obup. Že me je imelo, da bi se vrnila, a sem odločno odhitela dalje.

Brez misli sem stopala po stopnicah navzdol. Vzela sem si nekaj vode in kruha: mogoče bom morala dolgo hoditi. Po tihem sem odprla vrata, smuknila skozi nje in jih prav tako tiho zaprla. Skozi stranska vrtna vrata sem se izmuznila in tudi ta sem za sabo zaprla. Zdaj sem bila zunaj Trnulja.

Pol milje od tod je onstran polj tekla cesta, ki ni vodila v Milkot, ampak v nasprotno smer. Po njej sem krenila. Zdaj nisem smela nič premišljevat: nisem se smela ozirati nazaj, ne gledati daleč pred sabo.

Hodila sem mimo polj, mimo živih mej in preko stezic, dokler ni vzšlo sonce. Mislim, da je bil lep poletni dan. Moji čevlji, ki sem jih takoj zunaj hiše obula, so bili kmalu mokri od rose.

Mislila sem nanj, kako upa, da bom kmalu prišla k njemu in rekla, da bom ostala pri njem in da bom njegova. Vse v meni je kričalo, naj se obrnem. A nisem se obrnila. Me je že moral voditi Bog. Neutolažljivo sem jokala, a stopala sem naprej, vedno hitreje.

(Se bo nadaljevalo)

Domžale
pri
Ljubljani

slovinci

po evropi

avstrija

LINZ — V soboto, 22. maja, smo praznovali *materinski večer*. Ta dan smo izbrali, ker so nas prišli obiskat in s svojim petjem razveseliti pevci iz Litije. Poleg otrok so tudi pevci zapeli nekaj pesmi na čast našim materam. Po končanem programu so se rojaki zavrteli ob domačih melodijah.

V nedeljo so litijski pevci peli tudi med mašo v uršulinski cerkvi v Linzu. Vsi se jim lepo zahvaljujemo za obisk.

Uršulinsko cerkev bi nam skoraj zaprli. Huden vihar je namreč odluščil precej ometa, ki je poškodoval spodaj stoječ avto, čeprav je tam prepovedano parkirati. Policija je ukazala zapreti glavna vrata. Ker je cerkev po odhodu uršulink brez pravega oskrbnika, je vprašanje, kdo jo bo popravil. Zaenkrat so postavili lesen oder pred glavnimi vrati, ki ščiti pešce pred odpadajočim ometom.

SALZBURŠKA

SALZBURG — Na Belo nedeljo smo v naši skupnosti prvič doživeli *krstni obred med mašo*. Po koncilskih naročilih obnovljeni krstni obred nam je gotovo bolj razumljiv, kakor je bil stari. Starši,

g. Viktor Družovec in ga. Helena, roj. Bernjak, sta poleg botrov g. Petra Zvera in njegove žene ge. Marije izjavila v pričo vsega cerkvenega občestva, da bosta sinka Viktorja vzgajala za dobrega kristjana.

HALLEIN — Slovenska skupnost v Halleinu se je skrčila. Nekateri so odšli za boljšim zaslužkom v sosednjo Nemčijo, spet drugi so našli delo doma, nekaj nam jih pa poberejo prekmorske dežele, predvsem Kanada. Vendar nas je le nekaj, ki smo se na Hallein navadili in tudi redno prihajamo k slovenski službi božji. Kam bo pa „Roquita“ letos svoje sezonske delavce poslala, še ne vemo.

TENNECK — Maja smo doživeli v naši skupnosti prvo sv. obhajilo. Srečni prvoobhajanec je bil *Franci Kavčič*, ki se je na ta svoj dan z vnemo in pridnostjo pripravljaval. Za vse verne rojake je takšen dan izpraševanje vesti, saj smo bili vsi enkrat prvoobhajanci.

Junija bomo, če bo vreme lepo, imeli *mašo spet na prostem*. Začela se bo že ob štirih, da ne bo nam v naravi prehladno. Tenneck je topel, dokler sije sonce; ko pa sonce izgine, je zaradi visokih hribov takoj hladno. Po maši bomo pa pekli ražnjiče.

KOROŠKA

SPITTAL ob DRAVI — Kdo je ne pozna v Spittalu in njegovi okolici? Koga? Gospo Angelo Holozan. Doma je iz Device Marije v Polju pri Ljubljani. Na Koroško je prišla s svojim rajnim možem Karlom, ki že precej let počiva na spittalskem pokopališču, leta 1945 z drugimi Slovenci. Raznim spittalskim družinam dobavlja jajca in podobne reči. Poleti nabira jagode, borovnice in gobe za svoje stranke, ki jo vse poznajo pod imenom „Frau Angela“. Kaj pa je z njo? I no, 7. maja je doživela svojo 80. življenjsko pomlad. Vsa je še čila in mladostna. Kolikokrat jo človek zavida za njene hitre noge! Kot srna hodi še kljub svoji starosti. Ker je zvesta naročnica in bralka našega mesečnika, ji k njenemu življenjskemu jubileju čestita tudi „Naša luč“ z željo, da bi dočakala še ve-

Mladi Viktor pri krstnem obredu v Salzburgu.

liko življenjskih pomlad v zdravju in zadovoljstvu!

Pa še eno novico lahko povemo: Florjančičev najstarejši sin Dorček (Izidor), ki je izučen v polaganju ploščic za tlakovanje, je že od prvega aprila v vojaški službi. Najprej je bil v Celovcu, zdaj so ga pa poslali kar v spittalsko vojašnico. Ker je že pred vojaščino napravil šoferski izpit, so ga tudi pri vojakih dodelili k avtomobilistom. Vrlemu mladeniču želimo, da bi se od vojakov vrnil dober in še zrelejši, kot je bil do zdaj.

belgija

CHARLEROI—MONS—BRUXELLES

Nad 350 Slovencev in Slovenk se je udeležilo „18. SLOVENSKE PRIREDITVE“ v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi) v soboto, 1. maja. Največ jih je bilo seveda iz okolice Charleroi, potem iz Borinaže in Bruslja; še celo iz daljnega Kalmthout (Anvers) so prišli in iz Limburga. Dvorana je bila slavnostno okrašena z velikimi slikami slovenskih pesnikov in pisateljev in drugih narodnih buditeljev ter s slovenskimi zastavami. Oder je krasila nova kulisa Kanala ob Soči, enega najslavnejših krajev naše Primorske.

Kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“ iz Charleroi je začel prireditve s poskočnicami: „V va-

ški krčmi" (polka), „Klic gorá" (valček) in „V planinski koči" (polka). Pri zadnji so prišli na oder vsi pevci in pevke v narodnih nošah. Ivan Kodeh je v imenu pripravljalnega odbora izrekel dobrodošlico vsem navzočim. Poudaril je, da je letošnja prireditev posvečena naši Primorski in da so naše prireditve „srečanje Slovencev in Slovenk iz zapadne Belgije, ki imajo namen poglobiti našo narodno zavest in obenem nuditi priložnost za domačnost v krogu znancev in prijateljev".

Sledil je nastop slovenskega pevskega zbora „Jadran" iz Charleroi pod vodstvom Ivana Kodeha. Najprvo so fantje (moški zbor) zapeli pesmi: „Na straži", „Sijaj, sijaj, sončece", „Ob večerni uri" in „Juhe, pojdamo v Škofiče"; peli so izredno lepo! Potem so se pridružila še dekleta (mešani zbor) in skupaj so zapeli: „Ne hodi mi tuode ponoči", „O, le prid', moj fantič", „Hišica očetova" in osemglasno „Nazaj v planinski raj". Zadnja pesem je res ena najlepših, kar so jih do sedaj zapeli.

Po zborovem nastopu je Štefka Krajnc iz Dampremy deklamirala Gregorčičevo „Soči" zelo občuteno in iz srca.

Tudi letos so se ljudje od srca nasmejali veseloigri „Andrejčeva teta", ki jo je priredil g. Kazimir Gaberc. Igral je dramatski krožek „F. S. Finžgar" iz Charleroi v režiji Ivana Kodeha. Vsi igralci in igralki so se lepo odrezali in po-

dali mojstrsko svoje vloge; seveda je povzročil največ smeha naš „slovenski Fernandel" Jaka Gorjanc iz Roselies, ki je sedaj nastopil že drugič na naši prireditvi. V dvorani je vladala zgledna tišina, znak, da so ljudje z zanimanjem sledili veseloigri.

Pri „domači zabavi" so pa naši „Veseli bratci" zaigrali tako lepo, da je plesalo staro in mlado. Bogat je bil njihov program: polke in valčki so si sledili dolgo v noč in večer je potekal v res prazničnem domačem razpoloženju do dveh zjutraj.

„18. Slovenska prireditev" je za nami. Ostala nam bo v spominu kot ena najlepših prireditev. Koliko je bilo treba zanjo truda in požrtvovalnosti pri vseh tistih, ki te prireditve pripravljajo: pri pevcih in pevkah, igralcih in igravkah, pri članih ansambla „Veseli bratci" ter pri ostalih sodelavcih in sodelavkah! Ljubezen do slovenske besede in pesmi je tista, ki nas druži vse in, da rečemo z Gregorčičem: „Iz bratov sreče njemu (=organizatorjem prireditev) sreča klije", to se pravi, ko smo pripravili veselje bratu in sestri, je v tem tudi izvor naše, prirediteljev, sreče! Zatorej ne se bati: 18. prireditvi bo sledila 19. in nato 20. ... Iskrena zahvala vsem!

Zabeležiti moramo še žalostno novico: V 41. letu starosti je 2. maja po hudi bolezni umrla v Havrélez-Mons ga. Klorinda Mikuž, roj. Franz. Pokojna je bila rojena leta 1929 v Kanalu ob Soči. Njenemu možu, otrokoma in ostalim svojcem naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

SKUPNO SLOVENSKO ROMANJE V LURD BO OD 5.—10. JULIJA 1971. Slovesni začetek romanja bo v torek, 6. julija, ko bo ob devetih zjutraj slovenska maša pred votlino.

PARIZ

Sveta maša za Slovence je vsako nedeljo popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro: Vanneau,

— do 20. junija vključno (tretja nedelja) ob *PETIH* popoldne,

— od 27. junija vključno (zadnja nedelja), cel julij in cel avgust ob *ŠESTIH* popoldne,

— od septembra dalje zopet ob petih popoldne.

Slovenska pisarna (7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°), métro: Charles-Michels, telefon 250-89-93, je odprta vsak četrtek popoldne, sicer pa v juniju telefonirati g. Čretniku (tel. 636-80-68), v juliju in avgustu pa na Gutenberg (250-89-93).

V božje ljudstvo sta bila *pri krstu* vključena Filip Perenič, prvorojenec Franca Pereniča in Marije Maryinez, ter Krištof Igor Kernel, sin Rafka Kernel in Irme Vogrinec.

Prireditev v Parizu: Pod okriljem Društva Slovencev v Parizu so naši igralci za nedeljo, 25. aprila

V Parizu so igrali veseloigro „Dva para se ženita". Na sliki vidite igravce, šepetavka je pa še vedno skrita pod odrom.

Ob poroki Marjana Jevšek in Ede Danijelič v Parizu

Tik preden se je začel obred birmе v Parizu 9. maja.

Po slovesnosti družine birmancev in prvoobhajancev pozdravljajo g. škofa Leniča

la, pod vodstvom Petra Vrabca pripravili veseloigro „Dva para se ženita“. Vsi so se potrudili, da so odlično rešili vsak svojo vlogo: gruntar Pajnik (Janez Ložar), njegova žena Katarina (Minka Blachon), njuna hči Metka (Marija Horvat), Pajnikov brat Jurij (Peter Drenik), Marjanca (Terezija Graj), Svobodnjakov Janko (Jože Šimc), „veletrgovec“ Hrabroslav Svetlin (Peter Vrabec) in Balon (Franc Rauh). Če upoštevamo težave, ki jih imajo z vajami igralci zaradi oddaljenosti in različne zaposlenosti, in če pomislimo, da niso iz ene vasi, ampak iz vseh krajev Slovenije, potem zaslužijo še večje priznanje za svoj trud. Njihov uspeh so jim gledavci potrdili z dolgotrajnim ploskanjem. Domača zabava je potekala v najlepšem

razpoloženju, za poskočno muziko je poskrbel trio Marjan Slavič — Vencel Horvat — Stojan Leskovar.

Obisk škofa dr. Leniča: Ljubljanski pomožni škof Stanko Lenič, ki je obenem predsednik Slovenske škofovske komisije za izseljence, je konec aprila in prve dni v maju obiskal naše izseljence v Franciji. Zadnje dni v aprilu je obiskal v Parizu predvsem francoske cerkvene oblasti, ki imajo opravka z našimi izseljenci; 29. aprila je imel sveto mašo v Versaillesu, kjer je podelil sveto birmo Stojanu Leskovarju.

Iz Pariza je odšel v spremstvu g. Čretnika najprej na slovensko prvomajniško romanje v Habsterdick, nato na birmo v Pas-de-Calais, odkoder se je zopet vrnil v St. Avold v Moselle, kjer so se vsi slovenski izseljenski duhovniki v Evropi zbrali pod predsedstvom g. Čretnika na pomladanskem srečanju, o katerem je francoski časopis

„Le Républicain Lorrain“ priobčil veliko sliko in članek.

Nato je škof Lenič obiskal rojake v Belgiji in na Nizozemskem, od koder se je vrnil v Pariz za nedeljo, 9. maja.

Slovenci so za ta dan do zadnjega kottička napolnili cerkev, kjer se zbiramo k nedeljski maši. S škofom sta somaševala g. Čretnik in g. Kavalar, petje pa je spretno vodil g. Stres ob spremljavi gospe Minke.

Škof je v svojem nagovoru poudaril našo zvestobo Bogu in Cerkvi ter svojemu narodu, poudaril odgovornost staršev pri vzgoji otrok, te pa pozval, naj bodo zvesti milosti, ki jo bodo prejeli tako pri prvem obhajilu kakor pri birmi; vse pa je tudi pozval, naj se trdno

Na Loretto je škof Lenič 2. maja birmal 30 otrok naših izseljencev. Na sliki ga vidimo v spremstvu dveh birmancev in njihovih družin.

Srečanje z odborniki društva in igralci na Gutenbergu.

oklenejo svojih duhovnikov, ki s toliko požrtvovalnostjo delujejo med njimi.

Zakrament svete birme so prejeli: Jožko Boštjančič, Boris Bremec, Duško Cerkvenik, Katarina Dodič, Jožko Hanžek, Karmen Penko, Darijo Perenič, Nada Pišonič, Angelca Počkaj, Nada Požar ter Stanislava Štimac.

Prvič pa so prejeli Kristusovo Telo: Nadja Gabršček, Danica Markoja, Darja Mevlja, Karmen Penko in Sonja Penko.

Slovesnost 9. maja bo gotovo ostala vsem v najlepšem spominu; birmancem in prvoobhajancem bo važen mejnik v njihovem življenju, staršem vzpodbuda, našim duhovnikom in sestram Ceciliji, Cirili in Stanislavi, ki se s toliko vztrajnostjo posvečajo našim otrokom,

Ob krstu Filipa Pereniča in Krištofa Kernela v Parizu.

Prvoobhajancev je bilo 33, birmancev pa 32.

Mogočno so zadonele orgle in oglasilo se je ubrano petje pevcev iz Bruay-en-Artois ob spremljavi in vodstvu 15-letnega organista Andreja Polina. Prvoobhajanci in birmanci so prihajali v sprevodu v cerkev, zastave vseh katoliških društev severne Francije so bile na čelu spreveda. Sveto mašo je daroval škof Lenič, z njim so sodelovali: generalni direktor izseljenških dušnih pastirjev Ignacij Kunstelj, direktor slovenskih misij za Francijo Nace Čretnik in domači župnik Stanko Kavalar. V pridigi je škof poudaril misel zvestobe Bogu in Cerkvi, g. direktor iz Pariza pa je v francoščini otroke v lepi pridigi pripravil na obhajilo in birmo. 180 rojakov in otrok se je udeležilo

pa plačilo za njihov trud. V vseh pa bo ta slovesnost zapustila trajno in globoko zavest naše povezanosti s slovensko Cerkvijo, katere predstavnik, g. škof Lenič, je s svojo domačnostjo pritegnil srca in vzbudil spoštovanje vseh. (Ker je med birmo človek imel vtis, da so vsi Slovenci poklicni fotografi, bo gotovo tudi vsak imel kopico fotografskih spominov.)

LUZANCY (Seine-et-Marne)

Pred oltarjem sta potrdila svojo ljubezen Marija Forjan in Daniel Roussel. Iskrene čestitke!

PAS-DE-CALAIS

Ljubljanski pomožni škof doktor Stanko Lenič je prišel 2. maja med nas. Rano v jutru se je začela zbirati na Loreto pri Marijinem svetišču 600-glava množica iz vse severne Francije, da se udeleži slovesnosti prvega obhajila in birme.

Na velikonočni ponedeljek v Lyonu

kosila na čast gostom, birmancem in prvoobhajancem. — Vsem, ki so sodelovali in pomagali k lepo uspeli slovesnosti, najlepša zahvala!

Sveti krst sta sprejela Krištof Durand in Karel Hengens.

Zakrament sv. zakona sta na Bruay-en-Artois prejela Norbert Wodarczak in Martina Kolenc. — Vsem obilo božjega blagoslova!

V Divionu so *spremili k večnemu počitku* Amalijo Markovič, ki je nenadoma odšla v večnost. Odlikovala jo je velika skromnost, potrpežljivost in srčna dobrot. Naj za vse dobro in trpljenje, ki ga ji v življenju ni manjkalo, prejme zasluženi pokoj in plačilo. Družini naše iskreno sožalje!

Med počitnicami ne bo redne slovenske službe božje 22. in 29. avgusta ter 5. in 12. septembra. V tem času se obračajte na slovensko misijo v Parizu.

Vse rojake vabimo na *skupno romanje* 15. avgusta na Loretto. Ma-

ša ob 10. uri, pred mašo prilika za spoved, ob 14. uri pete litanije. Priglasite se tudi za romanje v Bonsecours in Dadizel.

OB LUKSEMBURGU

Svete maše:

Aumetz: Vsako nedeljo in praznik ob 8. uri dopoldne v farni cerkvi v kriпти.

Algrange: Vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 5. uri popoldne v kapeli sv. Antona.

Tucquegnieux-Marine: Vsako drugo nedeljo v mesecu ob 6. uri popoldne v farni cerkvi; v velikih počitnicah ni sigurno.

AUMETZ

Smrt moramo zopet javiti: Marija Tolmajner je bila na cvetno nedeljo še pri slovenski maši in obhajilu, na veliko soboto dopoldne je pa umrla. Srce ji je odpovedalo. Pokopali smo jo na velikonočni torek dopoldne z mašo. Bilo je veliko ljudi. Pokojna je bila stara 66

Med lepe običaje, ki so se med našimi rojaki v Nemčiji ohranili, spada tudi velikonočni žegen. Na velikonočno soboto in na velikonočno nedeljo so po več krajih prinesli k blagoslovu polne košarice pirhov, kolačev, šunk, hrena in drugih stvari, ki spadajo zraven. Saj res ni prave slovenske Velike noči brez tega žegna.

Na slikah na tej in na prihodnji strani vidimo rojake po blagoslovu velikonočnih jedil: v Reutlingenu, Schw. Gmündu, Kirchheimu, Göppingenu in Esslingenu.

let, doma iz Dolenjske in v Franciji od 30. leta. Z možem sta lepo vzgojila pet otrok, ki so vsi poročeni tu v okolici in katerim izrekamo naše sožalje!

TUCQUEGNIEX

Krasni majnik prinaša dvojno veselje: šmarnice in druge cvetice nas pozdravljajo in iz bolnišnice se vračajo naši bolniki. Zopet srečujemo v naši naselbini pridne upokojene rudarje Zupana, Fajfarja in druge. Žena učitelja Jankoviča se je po dolgi in mučni bolezni tudi vrnila domov. Vsem prav iz srca želimo, da bi zdravi in veseli dočakali še marsikatero pomlad!

Naše romanje prvega maja v Habsterdick ob nemški meji, ki je hkrati tudi naš vsakoletni izlet, je bilo kar prijetno. Ljubljanski pomožni škof dr. Lenič, ki rad prihiti med izseljence, da jim prinese zdrave iz lepe Slovenije, nam je vzbudil ter poživil hrepenenje po nebeški in po zemeljski domovini.

Bližajo se počitnice, ko bodo zo-

pet drdrali vlaki, avtobusi in osebni avtomobili proti beli Ljubljani. Upajmo, da bo čas oddiha srečno potekel in se bodo vsi srečno vrnili z lepimi spomini na domače kraje. St.

nemčija

ZAPADNI BERLIN

Verska, kulturna, socialna in družabna dejavnost berlinskih Slovencev je bila v zadnjem času prav pestra.

V postnem času smo imeli *postne pridige*. Na 2. postno nedeljo smo poslušali predavanje „*Splav z medicinskega in krščanskega stališča*“, ki se ga je udeležilo nad 100 ljudi. Predavala sta višja medicinska sestra E. Vereš in dr. Štefan Steiner. Predavanju so sledila mnoga vprašanja udeležencev.

Sledečo nedeljo je zanimivo predavanje o *zgodovini in znamenitosti Berlina* privabilo blizu 200 poslušavcev.

Na 4. postno nedeljo smo imeli *verski razgovor*, kjer je vsak od navzočih lahko predložil kak verski ali moralni problem, vsak od navzočih pa je vprašujočemu rojaku lahko tudi odgovoril. Tako smo drug drugemu pomagali k boljšemu razumevanju naše vere. Vprašanj je bilo preveč, da bi jih mogli v enem razgovoru rešiti. Podobno reševanje bomo morali še imeti.

28. marca smo z verniki župnije Sv. Kanizija obhajali *dan krščanskega prijateljstva*. V njihovi cerkvi smo imeli somaševano slovensko-

nemško mašo s petjem in pridigo v obeh jezikih. Po maši smo se srečali z Nemci v dvorani „Zenske zveze“. Slovenci smo pripravili kulturni spored, ki je obsegal pevске in recitacijske točke. Pridni recitatoriki, M. Arko in D. Tomažič, sta izvajali celo dve nemški pesmi. Ni čudno, da so bili nemški udeleženci zaradi teh recitacij in uspešnih pevskih točk navdušeni in hvaležni. Po prireditvi je bila skupna zabava.

Posebno važen dogodek za naše versko življenje je bilo *obhajanje zakramenta pokore* na cvetno nedeljo. Nanj smo se že nekaj nedelj pripravljali. Spoved je opravilo 108 rojakov, nato je sledila sv. maša s skupnim obhajilom. Ko so udeleženci obhajanja pripovedovali o duhovni sreči, ki so je bili deležni, je bilo marsikomu žal, da se obhajanja ni udeležil.

Na veliki petek in veliko soboto se nas je precej zbralo in doživeto sodelovalo pri obredih. Posebno razveseljivo je bilo, da so skoraj vsi udeleženci prejeli tudi sv. obhajilo. Na veliko soboto je bil tudi blagoslov velikonočnih jedil.

Čeprav je veliko Slovencev odpotovalo za Veliko noč v domovino, se nas je pri velikonočni procesiji in maši zbralo nad 200. Močno je donela med procesijo priljubljena velikonočna pesem „Jesus naš je vstal od smrti“. Pri velikonočni maši smo darovali za lačne otroke. Nabrali smo 503 marke. Ta dar je tudi eno naših spokornih del, ki smo si ga naložili ob obhajanju pokore. Na Veliko noč zvečer smo se največjega krščanskega praznika veselili: imeli zabavo s petjem,

plesom in licitacijo pirhov v dvorani župnije Sv. Elizabete.

Naši krščanski skupnosti so se zadnji mesec pridružili s *krstom* Damijan Horjak, Jožef Bonifarti, Lilijana Cvetko in Sabina Žnidar. Želimo jim srečno krščansko življenje, očkom in mamicam pa veliko veselje in blagoslova ob svojih krščencih!

Sredi marca smo začeli s *tečajem nemškega jezika* s pomočjo gramofonskih plošč. Tečaj vodita dr. Š. Steiner in J. Cimerman. Imamo ga ob petkih in sobotah zvečer. Prijavljenih je 62 rojakov, ki se ga pridno udeležujejo.

HAMBURG

V Hamburgu je maša vsako nedeljo — razen zadnje v mesecu — v cerkvi sv. Antona na ALSERDORFER Str. 73—75. To je okrožje LATENKAMP; dostop s podzemsko železnico do Latenkampa ali s tramvajem štev. 3 in 9 do postaje Winterhudermarktplatz. Maša je popoldne ob 16. uri.

V *Bremenhavnu* pa je slovenska maša vsako zadnjo nedeljo v mesecu v cerkvi sv. Nikolaja na Lützowstr. 22, Bremerhaven—Wulsdorf.

HESSEN

Slovenska župnijska skupnost v Frankfurtu je v soboto, 1. maja, priredila v dvorani pri Sv. Bonifaciju prvomajsko in spomladansko prireditev. Najprej je bila v cerkvi maša in majniška pobožnost s petimi litanijami, potem pa v dvorani družabna prireditev. Tja do polnoči so se rojaki zadržali v prijetni domači družbi.

V soboto, 1. maja, je nemška televizija prenašala iz St. Elisabeth-kirche v Esslingenu *mednarodno ekumensko pobožnost*, pri kateri je sodelovalo šest narodnosti: Slovenci, Nemci, Hrvati, Italijani, Španci in Grki. Nastopile so vse tri krščanske verske skupnosti: katoličani, pravoslavni (Grki) in evangeličani. Direktni prenos je trajal pol ure.

Pobožnost je vsebovala nagovore, molitve, pesmi in prošnje. Te zadnje so vsebovale posebne probleme inozemskih delavcev. Slovenska prošnja, ki jo je po mikrofonu prebrala gospa Razborškova, je imela tole vsebino: „Gospod, prosimo te za uvidne ljudi, ki se znajo živeti v naše razmere. Zbudi vest in dobrohotnost lastnikov hiš in stanovanj, da nas bodo sprejeli kot brate in ne samo zaradi visokih najemnin.“

Naš moški zbor „Domači zvon“ je imel to pot priliko, da se prvičkrat pokaže na televiziji. Ubrano je zapel pesem „O Bog v nebeški slavi“. Slovenci smo skupaj molili tudi očenaš.

Omenjena ekumenska pobožnost je bila živ izraz skupnosti vseh narodov, ki se priznavajo k nemu Očetu, Bogu.

V Esslingen sta se prišla *poročiti* dva slovenska para: Vladimir Vau-

Rojaki iz Kölna po skupni sveti daritvi.

potič, rojen v Ptuj, je šel pred oltar s Kristino Kon, rojeno v Kolbuszowi na Poljskem; Adolf Goste je prišel po cerkveni blagoslov s Štefanijo Weiss iz Spodnjega Brega, župnija Hajdina. V Göppingenu sta se poročila Ladislav Škafar in Bernardka Pozderez, oba iz Melincev v Prekmurju, v Eislingenu pa Jožef Druzovič, rojen v Sakušaku v Slov. goricah, in Marija Zakešek, rojena v Žetalah pri Ptuj. V Nagoldu sta stopila pred poročni oltar Franc Božič iz Strug na Dolenskem in Vera Jenc iz Grahovega pri Cerknici; v Stuttgartu pa Janko Moškun iz Završja pri Karlovcu in Franciška Gornik iz Sodražice.

Naraščaj so dobile naslednje družine: v Unterkirchbergu *smo krstili* Sonjo Župec, hčerko Antona in Lucije; v Kirchheim/Teck Renata Pečar, hčerko Karla in Terezije; v Wangenu nad Göppingenom Anito Poš, hčerko Antona in Jožefe; v Scharnhausenu Vilmoša Somi, sinka Vilmoša in Lenke. V Stuttgartu je bil krščen Robert, sin Antona Kočevar in Marinke, roj. Lunka; v Stuttgart-Feuerbach pa Franc-Jožef Koprivnik, sin Adolfa in Roze Koprivnik.

Bog živi naše mlade pare in mladi naraščaj!

V peti številki „Naše luči“ smo omenili slovensko mašo v Bönningheimu, ki je bila tam na cvetno soboto le slučajno ob priliki krsta. Potem smo se razgovarjali in ugrabili, ali bi ne kazalo, da bi vpeljali redno mesečno mašo. Poskusili

smo to v nedeljo, 25. aprila, ob pol enajstih. Z nekaj otroki vred je bilo nad 30 oseb. Odločili smo se zato, da bo tam odslej *slovenska maša* na vsako četrto nedeljo v mesecu ob pol enajstih. Vabljeni so pa tudi rojaki iz bližnje okolice, če jim je mogoče priti.

BAVARSKA

Naša glavna srečanja so pač *slovenske maše*, ki so vsako nedeljo v Münchnu in Ingolstadt, v času po Veliki noči pa so bile tudi v Augsburgu, Nürnbergu, Neutraublingu, Waldkraiburgu in Grassau.

Poleg tega imamo vsako nedeljo takoj po maši *šmarnice* v Münchnu in Ingolstadt, v Münchnu pa še ob sobotah.

Kmalu po Veliki noči smo se zbrali k *debatni uri* o Kristusovih prikazovanih apostolom in učencem.

Krščeni so bili: v Münchnu Anton Lesničar, sin Antona in Dragice, roj. Strelec; Romana Brglez, hči Romana in Marije, roj. Marčič; Branko Petrovič, sin Dragice Petrovič; Aleksandra Iljaš, hči Ivana in Marije, roj. Belobrk; v Ingolstadt Robert Benčić, sin Roberta in Ivanke, roj. Bubič; Aleksander Bromše, hči Danice; v Nürnbergu Renata Zemljic, hči Stanka in Marije.

švedska

Red sv. maš v juniju:

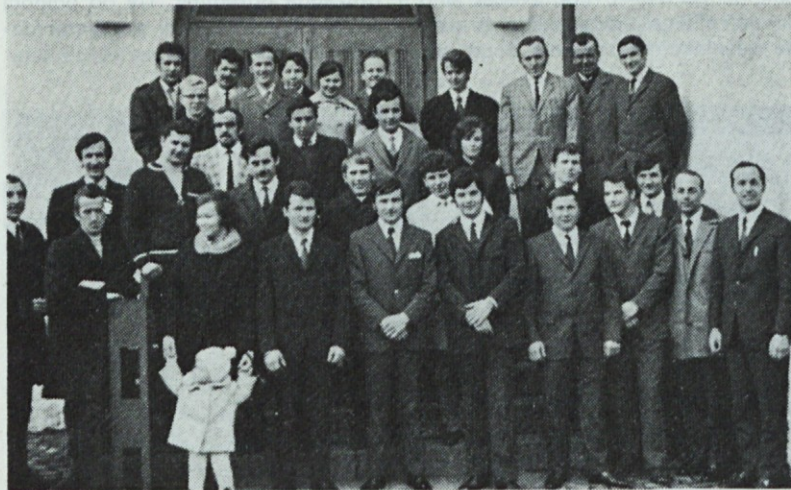
Prvo nedeljo (6. junija), v cerkvi St. Erik, Folkungag. 46, Stockholm, ob 12,15. Pred mašo prilika za spoved, po maši razgovor v dvorani.

Drugo nedeljo (13. jun.), ob 11. uri v Värnamo, ob 18. uri v Jönköpingu; pred mašo od 17.30 naprej prilika za spoved in pevska vaja.

Za tretjo nedeljo (20. jun.), boste dobili še sporočilo, kdaj in kje bo.

Četrto nedeljo (27. jun.), ob 10. uri v Landskroni, ob 17. uri v Helsingborgu, pred mašama prilika za spoved.

V aprilu je bila objavljena neljubna pomota: maša v Malmö namesto v Helsingborgu. Obojim se za to

opravičujem. Sicer so pa v Helsingborgu nekateri kljub temu prišli, ker je bilo prejšnjo nedeljo objavljeno v cerkvi, v Malmö so pa tisti, ki so prišli, imeli enkrat priliko biti pri češki maši.

Brezjanska Marija na Švedskem:

Na samo Veliko noč smo v katoliški kapeli v Jönköpingu blagoslovili sliko Brezjanske Matere božje. Sliko so preskrbeli in zanjo darovali nekateri Slovenci iz Huskvarne in Jönköpinga. Patri pasionisti, ki upravljajo župnijo, so z veseljem bili za to, da se slika postavi v kapeli, za kar smo jim zelo hvaležni. Saj imajo povsod po svetu naši ljudje kje Brezjansko Marijo; zakaj bi je ne imeli še na Švedskem? Upajmo, da bo to tudi pomagalo, da bodo ljudje še raje prihajali k sv. maši tudi iz bolj oddaljenih krajev od Jönköpinga, tisti, ki imajo avte. Tistim, ki so za sliko poskrbeli, pa res iskrena zahvala!

VÄRNAMO

Pri Rancingerjevih smo na Veliko noč obhajali kar trojni družinski praznik, čeprav po datumih ne spadajo čisto skupaj.

Najprej *tridesetletnico poroke ge. Vere in g. Ivana Rancinger*: Poročila sta se 6. aprila 1941 v Hrastniku. Datum si lahko zapomnita, ker so ravno med poroko začele

padati prve bombe na bližnji Zidani most. Kakor je poroka bila zanj začetek novega življenja, je pa ta drugi dogodek usmeril njuno nadaljnjo življenjsko pot čisto drugam, kot sta mislila, ko sta šla k poroki. Kmalu sta se umaknila v Essen, kjer je bil Ivanov oče rudar. Tudi on je tam začel delati v rudniku. Toda ne posebno dolgo, ker je moral, kot vsi mlajši, v vojsko. Ga. Vera pa se je z otroki kmalu potem vrnila v Slovenijo, potem ko je pri bombardiranju vse izgubila. Po vojni sta živela v različnih krajih v Sloveniji in v hrvatski Istri. Leta 1964 sta prišla na Švedsko, kjer sta si z marljivostjo ustvarila nov dom. G. Ivan dela v mehanični delavnici, kjer ga zelo cenijo. Ravno pred kratkim je za bližnjo tovarno gume izdelal nov stroj za hitrejšo sušenje gume, kot so ga poznali do sedaj. Za to je prejel od Švedov posebno priznanje. Temu se pridružimo tudi mi, ker smo ponosni, da se naši ljudje v svetu uveljavljajo in pokažejo, da zmorejo vsaj toliko kot drugi, če ne včasih več.

Obema pa ob njunem jubileju čestitamo in kličemo: Na mnoga leta!

Isti dan smo obhajali tudi *petdesetletnico ge. Vere Rancinger*, ki bo sicer šele 6. junija, toda ne moremo se tako pogosto sniti. Ga. Vera Rancinger je bila rojena leta 1921 v Hrastniku v rudarski družini. Že zgodaj se je navadila dela, saj se je že s 14 leti zaposlila v steklarni. Tam je ostala do ta-

Ga. Vera Rancinger — petdesetletnica.

krat, ko sta odšla z možem v Essen. Tudi tam ni bilo lahko za njo — z malimi otroki in v stalni nevarnosti pri bombardiranjih. Pri enem od teh so tudi izgubili vse premoženje. Ko se je vrnila v Slovenijo, ni bilo mnogo bolje. Morala je iz kraja v kraj za delom, najprej sama, potem skupno z možem, ko se je ta vrnil. In nikjer ni bilo pravega doma; kako je to, vedo tisti, ki so to sami izkusili. Pa vse težave je junaško prenašala,

Ob tridesetletnici poroke ge. Vere in g. Ivana Rancinger.

Pri krstu Davida Fager, vnuka Rancingerjevih.

Skupina Slovencev pred Brezjansko Marijo v Jönköpingu na Švedskem skupaj z župnikom p. Gerardom, velikim prijateljem naših ljudi.

pa še vzgojila štiri otroke. Ti so sedaj z njima na Švedskem. Dve hčeri in en sin imajo že svoje družine, najmlajši je pa še doma pri starših, da jima lajša življenje v tujini.

Ge. Veri Rancinger želimo mnogo zdravja in zadovoljstva še mnogo, mnogo let!

Isti dan je bil tudi *krst* malega vnučka Davida. Oče je Allan Fager, mati pa Vera, roj. Rancinger; oba živita v bližnjem mestu Sävsjö. Botra sta bila g. Tone in ga. Fani Jerin iz Trbovelj. Malemu Davidu želimo vse dobro v življenju, njegovim staršem pa iskreno čestitamo!

Drugi krsti:

V Eskilstuni je bil 3. aprila krščen Jožef Rebernik. Oče Jožef je doma iz Brezovice na Bizeljskem, mati Marija, roj. Hudolin, pa iz Ljubnega pri Mozirju. Boter je bil g. Adolf Hudolin iz Mozirja.

V Göteborgu je bil 12. aprila krščen Jože Zupančič. Oče Jože je iz Trebnjega na Dolenjskem, mati Darinka, roj. Gelt, pa iz Odranec v

Slovenci ob meji

GORIŠKA — Slovensko gledališče v Trstu je dvakrat gostovalo v Katoliškem domu v Gorici z „Antigono“ Dominika Smoleta. Oba večera je bila lepa udeležba. — Povabilu Slov. kat. akademskega društva se je odzvala skupina rimskih Slovencev. Po ogledu mesta Gorice so zvečer nastopili v Katoliškem domu z dobro podano komedijo „Scapinove zvijače“. — Kat. kulturno društvo „Hrast“ v Doberdolu je priredilo tradicionalni „Praznik pomladi“. — V Mladinskem domu je gostovala dramska družina „F. B. Sedej“ iz Števerjana z Bevkovo dramo „Materin greh“. — Pevski zbor Rupa-Peč je na praznik farnega patrona sv. Marka izvedel kulturno prireditev. Nastopili so najmlajši iz otroškega vrtca, šolo-obvezni otroci in domači pevski zbor. Gostoval je moški zbor „Mirko Filej“ iz Gorice in ansambel „Lojzeta Hledeta“ iz Števerjana. — Razgibano in pestro je kulturno življenje v Števerjanu. V gosteh je bilo Slovensko gledališče iz Trsta z Nušičevo komedijo „Kaj bojo rekli ljudje“ in igralska skupina iz Češnjice v Bohinju z Detelovo dramo „Begunka“. Kot tradicionalno prvomajsko proslavo je letos prosvetno društvo „F. B. Sedej“ organiziralo med borovci v Števerjanu I. zamejski festival narodnozabavne glasbe. Nastopili so ansambli iz Slovenije in zamejstva.

TRŽAŠKA — Društvo slovenskih izobražencev v Trstu je povabilo na slovesnost podelitve literarne nagrade „Vstajenje“ pisatelju Borisu Pahorju. — V nabrežinski prosvetni dvorani „Igo Gruđen“ je nastopil s samostojnim koncertom tržaški mešani zbor „Jacobus Gallus“ pod vodstvom Ubalda Vrabca. — Slomškov dom v Bazovici je na

Prekmurju. Botra sta bila g. Ivan in ga. Marija Dimc iz Kinne.

Vsem krščencem in njih staršem želimo vse dobro in iskreno čestitamo!

svojem igrišču proslavil prvi maj z mladinskimi tekmami in nastopi ansamblov: „Miramar“, „Kondor“ in „Slomšek“ z mladimi pevci in solisti. — V dvorani Mladinskega doma „Boljunec“ je bila otvoritvena prireditev, kjer je sodelovala mladina in vsi šolski otroci. — Kakor že poprej na Goriškem je deželni odbornik Stopper obiskal prosvetne domove na Tržaškem. Spremljal ga je deželni poslanec dr. Štoka. Prosvetni delavci so tako dokazali, da je podpora, ki jo daje društvom dežela, upravičena in dobro naložena. — V „Škedenjskem domu“ je bilo srečanje s celotnim uredništvom mesečnika „Ognjišče“. — Rojanski otroci so nastopili v Marijinem domu s pravljичno igrjo „Začarana princeska“. — Slovensko gledališče v Trstu ima na programu kot zadnjo premiero v sezoni komedijo „Raffaele“ V. Brancatija. — V novi galeriji „Cartesius“ je kot prvi razstavljal umetnik Lojze Spacal. — Na šestem kongresu o deželnem pravu je svetovalec Slovenske skupnosti dr. Štoka razložil tudi problematiko slovenske narodne manjšine.

KOROŠKA — Prosvetno društvo „Štandraž“ iz Goriške je gostovalo v farni dvorani v Selah z veseloigro „Ženitev“. — Pevski zbor „Valentin Vodnik“ iz Doline pri Trstu je pel pri Tišlarju v Št. Janžu. — Tudi v cerkveni dvorani na Radišah so se zbrali ljubitelji slovenske pesmi h koncertu istega zbora. — Pri Miklavžu v Bilčovsu so se smejali veseloiгри „Ubogi samci“, ki jo je igralo SPD „Rož“ iz Št. Jakoba. — V farni dvorani v Želznih Kapli so člani domačega SPD „Zarja“ uprizorili veseloiгро „Triptiče de'utolče“. Zatem so gostovali še pri Voglu v Št. Primožu, kjer je nastopil tudi ansambel „Pod pečmi“. — „Pevsko srečanje“ je bilo v Št. Janžu pri Tišlarju. Nastopili so zbori SPD: Loče, Loga ves, Škofiče, Bilčovs, Radiše in Št. Janž. — Slovensko prosvetno društvo „Danica“ v Št. Vidu v Podjuni in igravska družina iz Podjune sta povabila na koncert in muziko „Plesoči osliček“ v farno dvorano v Št. Jakobu v Rožu. — Gojenke obeh gospodinjskih šol v Št. Jakobu in Št. Rupertu so razstavo kuharskih in šiviljskih izdelkov pripravile še kulturno prireditev v domači dvorani. — Družabni večer je pripravilo Slovensko prosv. društvo „Jepa-Baško jezero“ pri Puš-

niku v Ločah. — Materinski dan so proslavili: KPD Globasnica, otroci v Žitari vesi z igro „V Indijo Koromandijo“, z deklamacijami in petjem, otroci in farna mladina iz Šmihela z Golijevo igro „Princeska in pastirček“ in farna mladina v Vogrčah z ljubkimi otroškimi prizorčki in pravljico igro „Podkrnoški zaklad“. — Moški pevski zbor SPD „Kočna“ v Svečah je za materinski dan pripravil koncert.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Slovenska kulturna akcija je imela kulturni večer v XVIII. sezoni. „Problematika naše politične emigracije v luči cerkvene nauka“ je bil naslov predavanja in razgovoru za okroglo mizo. Večer je vodil dr. Mirko Gogala.

— Proslavo desetletnice blagoslovitve doma z mašo in jubilejno akademijo so imeli v Slovenskem domu v San Martinu. — V Slov. domu v Berzateguiju je bil mladinski dan in otvoritev športnih dni. — Slov. kat. akademsko društvo je imelo v Adrogué študijski dan. — Učiteljski študijski dan je bil v Slovenski hiši. Predaval je prof. dr. V. Brumen. — Društvo Slovencev „Zedinjena Slovenija“ prireja prosvetno-športni tečaj, ki ga vodi prof. Tine Vivod. — Drugo nedeljo v maju je vsakoletno romanje Slovencev v največje Marijino svetišče Lujan (izg. Luhan). Več tisoč rojakov prihiti iz vseh delov države, da v mogočni manifestaciji izpričajo svojo vero in zaupanje do nebeške Matere. Ljudsko petje med mašo v zasedeni veliki baziliki, vzorna procesija na prostranem trgu, pestrost številnih narodnih noš vzbujajo vsako leto zanimanje in občudovanje domačinov.

AVSTRALIJA — Slovensko društvo v Sydneyju je imelo družabno prireditev v Poljski dvorani meseca maja, ponovilo pa jo je tudi junija. Redni občni zbor društva je izvolil nov odbor, ki je takoj pričel z res-

nim delom. Zabave in prireditve hočejo vsestransko izpopolniti. Želja in trud vseh pa je uresničitev lastnega doma.

ZDA — Uspeh svojih rednih vaj so pokazala pevška društva na koncertih: Glasbena matica v SND na St. Clair Avenue, Pevski zbor „Slovan“ na Recher Avenue, pevski zbor „Planina“ na Maple Heights, „Triglav“ v narodnem domu na St. Clair Ave, „Korotan“ istotam in „Slovenski fantje“ v farni dvorani pri Sv. Vidu. Še mladi harmonikarji so pokazali svoj napredek v avditoriju pri Sv. Vidu. — Odbojkaši so v prijetnem majskem soncu pomerili svoje moči na Pristavi v medsebojnih tekmah: SSK iz Clevelanda, skupina iz Toronta ter odseki „Save“ v New Yorku, Chicagu, Torontu in Minneapolisu. — SPD „Cleveland“ je imelo spominsko svečanost žrtev druge svetovne vojne in revolucije pri Mariji Lurški na Providence Heights na Chardon Rd. V parku Triglav pri kapeli so se zbrali k spominski svečanosti člani društva „Triglav“ v Milwaukee. — V poletnih mesecih se bodo zbirali prijatelji in znanci na običajnih piknikih.

Uganke

● Náčelnik postaje Železnik ma-ha vedno prijazno z zastavico na peronu, kadar zapušča vlak št. 605

do minute natančno njegovo postajo. Vlak prihaja dnevno iz Št. Janža in pelje naprej v Št. Jakob. Za to pot potrebuje točno šest ur. Ko bi vozil 10 km hitreje na uro, bi razdaljo prevozil v petih urah.

Koliko kilometrov sta oba kraja oddaljena?

REŠITVE UGANK iz prejšnje številke: 1. Pol lagune. — 2. Mož mora vzeti vsaj tri nogavice; dve bosta gotovo iste barve. Žena pa mora vzeti 11 rokavic, ker so rokavice za desno roko različne od rokavic za levo. — 3. 99 dni. — 4. Strani 35 in 36 sta na istem listu, zato med njima ne more nič ležati. — 5. Še vedno 12, ker se lestev dviga obenem z dviganjem vode. — 6. Osnovna plača je 105 tisoč Sdin, ker le tako je razlika med plačo in nadurami 90 tisoč (105 tisoč — 90 tisoč = 15 tisoč).

Rešitve ugank iz te številke bodo objavljene prihodnjič.

● Hilda je narisala risbo, na kateri so njeni starši, bratje in sestre. Nje pa seveda ni na risbi.

Vsega skupaj je pri njih sedem otrok. Vsi so prihajali na svet v presledku dveh let in pol drug za drugim. Sedaj je največji, Peter, šestkrat toliko star kot Magdalena, ki je najmlajša.

Koliko je star Peter in koliko Magdalena?

iz sveta mladih

STVARI, KI MUČIJO MLADE

Povejte nam, ali vi, starejši, resnično ne poznate nobene druge morale ali nemorale več, kakor samo še spolno moralo in nemoralo?

Smešno je, kako ste stalno na preži, da razkrivate, kako se fantje vedejo do deklet in dekleta do fantov. Še bolj je smešno, kako nas potem samo po tem vedenju tehtate in etiketirate kot 'pametne' in kot 'pokvarjene'.

A mi se vam za hrbti smejemo. Ljubezen in vse, kar je z njo povezano, nam še zdaleč ne pomeni vsega, kar je v našem življenju vrednega ali ne vrednega.

Vi ste pa vsi obsedeni od tega. V vsem iščete našo spolnost in našo tovrstno moralo in nemoralo: če se na plesu smejemo ali zafrkavamo, če se dekleta malo polišpa, če ima krilo pogumno nad kolena itd. Čudno, mi pa vsega tega sploh ne vidimo. Vi pa vse in še več, kakor je mogoče videti. To nam je sumljivo. Še bolj pa nam je sumljiva na tej vaši 'rentgenologiji' temelječa morala. Mi se ji smejemo.

Kaj pa ima morala z današnjimi modernimi kratkimi krili naših sošolk? Če pa ima kaj, ima kvečjemu vaša morala, ker naša se ne ubada s krili in lišpom, s poljubi in zmenki med fanti in dekleti, ampak z nesmiselnostjo smrti mladih ljudi na današnjih bojiščih, z mostovi med človekom in človekom, med ljudstvom in ljudstvom, z resnično vrednostjo nas samih in ljudi okrog nas. Za nas ni morala in nemoralna samo v odnosu med fantom in dekletom, temveč v odnosu človeka do človeka, do ljudi, do samega sebe, do sveta, do svobode, do bivanja, do trpljenja in do smrti.

To so stvari, ki določajo našo moralo, ki nas vznemirjajo in lomijo, mučijo in bolijo, ne pa vaše stalno pleteničenje in namigovanje na dražljivosti ljubezni in spolnosti med dvema mladima človekoma...

PRIPIS: Čestitati je treba mladim k temu, da se zanimajo za svetovne probleme. Ni jim pa mogoče čestitati, če se njihova morala ne ubada tudi s spolnostjo.

4 + 1

Lepa gneča nas je opoldne čakala na nekem avtobusnem postajališču. Avtobusa dolgo ni bilo. Tako se je nabralo kar precej ljudi. Ni nam bilo dolgčas. Skoraj vsi smo namreč nehote opazovali tale prizor:

Štirje fantje in mlado dekletko so stali prav tako na postajališču. Podoba je bila, da je dekletko namenjeno domov. Imeli so jo obkroženo, da je bila sredi njih kakor sredi štirih stebrov. Podajali so si jo iz rok v roke ter si pri tem nakazovali z gestami raznovrstne namige za ljubezenske igre.

Vsi čakajoči smo z začudenostjo opazovali to vedenje in si mislili svoje. Notranje nas ni srdilo samo njihovo vedenje, temveč tudi njihov pogovor. Bil je tako krepak, da ga ni mogoče ponoviti. A čudno, niti dekletka niti fantov ni bilo pri tem vedenju in govorjenju čisto nič sram, čeprav so vendar videli, da jih skoraj vsi opazujemo in poslušamo. Še bolj glasni in drzni so postajali, ko so to opažali. Za močakarjem, ki jih je nekaj ogodrnjal,

ker ni mogel na pločniku mimo njih, so poslali čudno brzojavko: „Stari, tiho! Ali ne vidiš, da smo mladi in da imamo tako fejest punco med seboj?“

PRIPIS: Človek, ki ga ni več sram, je zdrknil globoko.

PREJOKALA JE MARSIKATERO NOČ

Kar na cesti me je poprosila njegova mama, naj se pogovorim z njim. Bojda se je petljaj z neko sošolko, obešal vse učenje na klin in postajal za vse doma in v šoli nemogoč.

Prišel je in vztrajno molčal, da sem mu izmodroval vse, kar sem sodil, da ga bo ganiło. Uro in čez me je pustil govoriti. Rekel ni ne črne ne bele. Nazadnje se je le zganil in prav pomilovalno začel:

„Moji mami in vam se še sanja ne, kaj danes doživljamo mladi. Vidva sta v svoji moralni zaskrbljenosti napleteničila vse mogoče in nemogoče o mojem odnosu s tem dekletom, od česar pa niti mrvica ni resnična. Da veste, če že hočete vedeti vi in moja mati, med nama ni prav nič takega, kar vidva mislita. Jaz sem tej sošolki le prijatelj, ki jo rešujem samomora. To je vsa ta vajna spolnost med nama in nič drugega.“

Kaj je bilo?

Njegova sošolka je bila iz razbite družine. Tako oče kakor mati sta hodila vsak po svoje. Ker sta si sama želela svobode, sta jo tako radodarno dajala in naravnost vsiljevala tudi svoji hčerki. Z ničimer in v ničemer je nista nikoli vezala. Lahko je šla kamorkoli, s komerkoli, kadarkoli in se vračala kakorkoli. Nikoli je ne oče ne mati nista vprašala, kje je bila ali kam gre.

Kot še neumen deklič je bila tega v začetku vesela. A kmalu je začela opazati, da jo ta svoboda in nevezanost vso golta in uničuje. Začutila se je izgubljeno in od nikogar ljubljen, saj je drugače oče in mati ne bi mogla puščati tako same sebi in ulici prepuščene.

Po nekaj pustolovščinah v zaljubljenosti sta jo začeli ta svoboda in nevezanost tako obremenjevati, da

je v izgubljenosti prejkotala marsikatero noč. Ker je ni nihče v ničemer omejeval in vezal, se je začutila kot snet, ki jo veter drevi sem in tja. Trpela je za občutkom, da ne more nikomur nič pomeniti, saj bi je drugače ne mogli tako prepuščati vsem zlim naključjem ulice in raznih znanstev.

V takšnem notranjem stanju je začela resno misliti na samomor. To dejanje je bilo za njeno divjo nravstveno nevezanost in svobodnost še edina osrečujoča vezanost.

Toda vmes je lepega dne prišel ta fant, ki je tokrat sedel pred nenoj. A zanimivo je, kako je pravzaprav vstopil v ta njen boleči svet. Bilo je nekoč v razredu. Prišla je okrožnica s ponudbo za popevkarški koncert. Večina se jih prijavi. Pozornost mi obvisi na treh fantih, ki so bili polni vseh muh mladosti. Presenetilo me je, da se niso javili, čeprav jih je naravnost raznašalo od vseh neumnosti in popevkarstva. Vprašam jih, zakaj se niso javili. Takrat pa se največji in najbolj širokopleči med njimi dvigne in pravi: „Veste, mi trije imamo pa takšne starše, da nas ne puste povsod.“ Opazoval sem ga in odkril, da ga tega priznanja ni bilo čisto nič sram. Nasprotno, prav ponosen je bil, da ga doma vežejo in mu „dozirajo“ svobodo po svoji razsoji. To mi je še potrdil takojšnji razgovor z njim na hodniku. Imel sem vtis, da ga prav ta vezanost dela

bolj čustveno gotovega kakor pa druge razpuščena svoboda.

No, in takrat se je tudi med fantom, ki je bil eden od onih treh, in dekletom začelo. Dekle mu je menda poslalo „po pošti“ med poukom listič, na katerega je napisala: „O, kako si srečen, da te doma ne pustijo povsod! Ali bi rad menjal z menoj? Jaz pa lahko grem, kamorkoli se mi zahoče. Velja?“

In ta listič je bil vsega kriv.

PRIPIS: Ali ni s človekom tako kot z zmajem, ki ga otrok spušča v zrak? Dokler je na vrvici, se lahko dviga; ko se vrvica pretrga, nujno strmoglavji.

DALIDA

Dalida je bila slavna francoska popevkarica. A ni bila srečna. Leta 1967 se je zastrupila. Zdravniki so jo po mnogem trudu rešili. V trpljenju, ki si ga je sama izbrala, se je spet srečala z Bogom. Sama pripoveduje:

„Če sem še živa, je to majhen čudež. Kar se je zgodilo, me je zelo pretreslo in zamislila sem se. Sedaj pametneje pojmujem življenje. Moram najti čas za premišljanje, branje in molitev... Čutim potrebo po zbranosti, tihoti in samoti. Za nekaj dni bom šla v samostan, da se duhovno prenovim.“

Boga ne gledam več tam daleč na nebeškem tronu, tam visoko, nekje v nedoglednosti. Bog je povsod. Gledam ga v svetu, ki me obdaja, in v dogodkih, ki jih srečujem v življenju.

Verujem, da je Bog dober in nas ima rad. Gledati moramo predvsem na to, da bo Bog z nami zadovoljen.

Človekov poklic je povezan z veliko odgovornostjo. Tudi moj, ko hočem z nastopanjem dvigati ljudi, da delajo dobro.

Vestno hočem izpolniti svojo življenjsko nalogo. Pojem že dvanajst let. S svojimi popevkami bi hotela prinesiti nekoliko veselja svetu. To je vse.“

PRIPIS: Je edina pot, da se zaveš smisla življenja, srečanje s smrtjo?

novice od doma

BELTINCI — Beltinčani imajo že staro željo, da bi dobili vodovod. Vas, ki ima skoraj 2000 prebivavcev in več manjših podjetij, bi vodovod res potrebovala. Vsako gospodinjstvo je bilo pripravljeno prispevati po 2000 dinarjev v skupno blagajno, kar bi vrglo osemsto tisoč dinarjev. Ljudje od vodovoda pa pravijo, da je ta vsota komaj za načrte dovolj. Tako bo na žalost beltinski vodovod ostal „stara“ želja.

BLLED — Že lani so začeli obnavljati cesto, ki pelje z Bleda na Pokljuko. Prvi del iz Krnice po najhujših vzpetinah so razširili. Ker zdaj nadaljujejo z deli, so cesto zaprli. Izletniki, ki hočejo na Pokljuko, morajo uporabljati cesto, ki gre iz Bohinja, ki pa je tudi v zelo slabem stanju.

BLLED — Blejci in Bohinjci so kar zadovoljni z letošnjo zimsko sezono. Čeprav je bila zima s snegom skopa in je januarja tudi led na Blejskem jezeru odpovedal, so hoteli v Bohinju imeli 23.574 nočnin, na Bledu pa 32.440. Niso pa vštete nočnine po zasebnih sobah in počitniških domovih.

BLLED — Obisk francoskega ministrskega predsednika Chaban-Delmasa v Jugoslaviji se je končal na Bledu. V hotelu „Golf“ je predsednik slovenske vlade priredil gostom večerjo. Po večerji je zapel Slovenski oktet tri pesmi, nakar je predsednik francoske vlade poprosil še za četrto in so mu zapeli pesem o Ribničanu Urbanu. Francoski vladni predstavniki in novinarji so obžalovali, da je bil obisk v Sloveniji tako kratek.

CELJE — Jeseni bodo v Celju odprli oddelek pedagoške akademije

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

kaj pravijo doma in po svetu

Katoliški GLAS

NEUČINKOVITO ZAMRZNJENJE CEN

Čeprav so cene v Jugoslaviji še vedno zamrznjene, so v prvih pomladnih dneh precej poskočile. Zvezni zavod za cene trdi, da so se pri proizvajalcih dvignile za 4,9%.

Ne da bi dosegli predhodni pristanek tega zavoda, so povečali cene svojih izdelkov proizvajalci žganih pijač, vina, testenin, piškotov itd. Od 1. aprila se je občutno podražil tudi avtobusni potniški promet in sicer kar za 35%. Tako stane npr. vozovnica iz Nove Gorice v Ljubljano 18,90 din, medtem ko je do sedaj veljala 14 din. Da bi proizvajalci lažje dosegli zvišanje cen, so starim izdelkom dali nova imena.

Sam Tito je imel v svojem govoru v Prištini 15. aprila za potrebno, da je o tem pojavu govoril. Dejal je:

„Nedavno smo razvrednotili dinar, na kar smo veliko zidali in pričakovali, da bomo lažje reševali gospodarske probleme in hitreje napredovali. Žal pa moram danes reči, da položaj ni ravno dober. Cene, kljub temu da so zamrznjene, še naprej hitro naraščajo. Naraščajo tudi osebni dohodki: v zadnjem trimesečju so se povečali za 22%, proizvodnja pa le za 10%. Uvoz se je v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečal za okrog 45%, medtem ko se izvoz drži stare točke. Tudi banke se vedejo vedno bolj nedisciplinirano in se pletejo v njih razne manipulacije, ki nas bodo lahko zelo drago stale. Zdaj se pa vprašam: Kje so tu komunisti, ki večinoma upravljajo naše banke in naše gospodarstvo? Odločno se moramo lotiti reševanja teh vprašanj, kajti prihodnji meseci bodo za naše gospodarstvo zelo kritični.“

Katoliški glas, Gorica—Trst, 22. aprila 1971, str. 1.

ALI MRTVI ŠE NE SMEJO IMETI GROBOV?

Tržaško Slovensko gledališče je letos naštudiralo dramo Dominika Smoleta in jo potem ponovno igralo v Kulturnem domu v Trstu in v Katoliškem domu v Gorici.

Ko je Dominik Smole napisal Antigono, je imel precejšnje težave, preden je prišlo do njene uprizoritve. Sprejelo jo je najprej Eksperimentalno gledališče v Ljubljani. Že iz tega je videti, da je bila Antigona takoj „problem“ za slovensko uradno javnost. Ko je srečno prestala to prvo preizkušnjo, je Antigona prišla na širše odre. Kritika ji je tedaj priznala, da je to ena najboljših slovenskih dram.

Najprej se Smole loteva problema oblasti. Oblast simbolično poseeja v Antigoni kralj Kreon. Tako je zaverovan v svojo oblast, da mu je najvišja vrednota in najvišje pravilo. Oblast morajo vsi priznavati, vsi se njej brez ugovora pokoravati. Kar „oblast“ ukaže, je zakon, je sveto. Tako ukaže, naj se Eteokles slovesno pokoplje kot „narodni heroj“. In to se zgodi. Prav tako ukaže, da se Eteoklejev brat Polinejk ne sme pokopati, ker je „narodni izdajavec“.

Oblast je torej tista, ki dela „heroje“ in ki proglašja „izdajavce“. Nič se ne vpraša o moralni upravičenosti, zakaj sta se brata znašla vsak na

svoji strani v boju za Têbe, zakaj „sta drug drugemu pognala kroglo v glavo“, kot nasprotnika v boju. To ni važno, važno je, koga „oblast“ priznava za „heroja“ in koga za „izdajavca“. Kdor se temu ukazu upre, mora biti „likvidiran“. To se zgodi stražniku, ker opravičuje Antigono, ko hoče dati bratu Polinejku dostojen pokop. Paž dobi ukaz, naj stražnika pogubi. Prej seveda mora dati izjavo o svoji „predanosti oblasti“. Ko Antigona ne posluša kralja in naprej išče truplo brata Polinejka, jo kralj proglasi za „blazno“, ker je to v mirnem času najbolj olikan način, da se rešiš političnih nasprotnikov. Seveda na dvoru vsi potrdijo: „Antigona je blazna!“

Ko take in slične resnice poslušáš in gledáš na odru, se pač ne moreš ubraniti, da ne bi pomislil na čase, ki so bili in ki so še tudi na Slovenskem, na razne „oblasti“, ki so bile in so še na svetu in ki si prisvajajo absolutno pravico, da presojujejo državljane in jih katalogizirajo med „zveste“ in „nezveste“, med „heroje“ in „izdajavce“; da bi ne pomislil na „oblast“ (partijo), ki likvidira ali je likvidirala drugače misleče državljane, ali pa jih zapira kot „blazne“ v norišnice.

Drugi problem v Smoletovi Antigoni je problem ljudstva. To slednje zastopajo dvorni modrec Teiresias in lahkomišelní Haimon. Ti so zmerom z oblastjo. Teiresias kot modrec skuša to filozofsko opravičevati, Haimon pa drži z oblastjo iz praktičnih razlogov. Njega filozofija ne zanima.

Vrsta ljudstva zase sta Antigonina sestra Ismena in paž. Ismena je od začetka vsa za Antigono in za njen boj zoper krivico, za pravico in dolžnost. Toda v drugem dejanju se sama v sebi zlomi. Zavrže svoje dotedanje prepričanje in ideale ter stopi na stran oblasti, na stran kralja in obsodi Antigono. To je tista idealna Ismena, ki jo v prvem dejanju tako občuduješ zaradi njenega poguma in zvestobe do ukazov vesti. Obratno je s pažem. Ta sprva slepo služi kralju in izpolnjuje njegove ukaze, potem pa gre vase, oglasi se mu vest. V zadnjem dejanju ga vidimo vsega spremenjenega, da edini zagovarja Antigono in proglasi: „Antigona je našla Polinejka. Polinejk je!“ Pred kraljem se reši tako, da zbeži.

Tudi v teh ljudskih tipih je Smole simboliziral ljudi našega časa in polpretekle dobe. Ali se ni tako dogajalo, ali se ne dogaja še zmerom tako pod nekimi režimi?

Tretji problem v Antigoni je moralni problem dolžnosti do vesti. Antigona, ki nikoli ne nastopi na odru, je pri vsem dogajanju zmeraj navzoča kakor nevidna vest. Vsi o njej govorijo, eni z ljubeznijo, z občudovanjem, drugi s prezirom, s sovraštvom, z omalovaževanjem, kakor pač razumejo in si razlagajo njeno neutrudno iskanje brata Polinejka, da ga dostojno pokoplje. Enim je v napoto, pa bi se je radi odkrižali, drugim je moralna opera, da ob njej vstanejo k očiščenju. Zmeraj čutiš njen moralni ukaz: Brat Polinejk mora biti pokopan!

Ta slednji ukaz je bil gotovo najtežji ugovor v Sloveniji zoper Smoletovo Antigono. Saj je bilo in je še vedno pekoče vprašanje: Kje so pokopani tisti številni, ki jih je oblast (partija) proglasila za „izdajavce“ in leže še zmeraj pokopani brez časti po neznanih krajih? Kreon ne pusti, da bi častno pokopali nečaka Polinejka, ker tako zahtevajo „politični“ razlogi. Sestra Ismena na to pristane, ljudstvo seveda tudi odobrava, samo Antigona vztraja in zmaga.

Ali ni to očitek vsej slovenski javnosti v domovini in tudi nam v za-mejstvu? Zagovarjamo kot Teiresias ali pristajamo kot Ismena na to, da tako številni slovenski ljudje leže še zmeraj nečastno pokopani, da so še po smrti predmet sovraštva lastnih bratov. Ali ni med nami nobene Antigone?

Pač, oglasil se je prof. Vinko Beličič in v črtici Med mejniki zapisal: „Ali se vam ne zdi, da bi bil po dvajsetih letih že čas, postaviti vsem, ki so dali življenje za svoje ideale, skupen spomenik — eno samo veličastno svetišče sprave vsega naroda?“

Da, bil bi že čas, toda Antigona je med nami premalo, Teiresiasov in Ismen pa preveč, zlasti pa je veliko Haimonov, ki se za mrtve ne brigajo.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 22. aprila 1971, str. 1.

in oddelek visoke ekonomsko-komercialne šole v Mariboru. Medtem ko je financiranje prvega že prevzela republiška izobraževalna skupnost, je financiranje drugega še odprto. V Celju naj bi na ta način v prihodnosti prišli do potrebnih kadrov. Računajo, da bo kasneje finančne obveznosti prevzela republika. V odelku naj bi bilo 35 do 40 slušateljev. Čeprav bodo razpis šole objavili, so nekatere delovne organizacije že zagotovile 25 študentij.

DIVAČA — Zadnjega aprila je prišlo v Divači do nenavadne železniške nesreče. Na postaji Pivka (Št. Peter na Krasu) so se odtrgali štirje vagoni tovornega vlaka in začeli „bezljati“ v smeri proti Divači. Zaman so jih poskušali ustaviti na postajah v Košani in Senožečah. Ustavili so se šele na postaji v Divači, ko so se zaleteli v tovorni vlak. Vsi štirje vagoni so se pri trčenju iztirili in obenem uničili še pet vagonov tovornega vlaka, ki je stal na postaji. Gmotna škoda je velika, človeških žrtev pa ni bilo.

DRAVOGRAD — Štiri doline se stikajo v Dravogradu. Iz vsake drží pomembna cesta: iz Avstrije, iz Maribora, iz Mislinjske in Mežiške doline. Za prehod čez Dravo pa služi le star lesen most. Veliko je bilo načrtov in prerekanj o novem mostu, ki so ga končno le začeli graditi. Novi most, ki mora biti letos dograjen, bo omogočal tekoč promet. Seveda bodo pa morali Dravograjčani ob mostu in zaradi mostu še marsikaj urediti.

DRAVSKA DOLINA — V Dravski dolini je „doma“ elektrika. Jezovi elektrarn si sledijo od jezera do jezera. Kljub temu je pa zelo veliko ljudi na Pohorju in Kozjaku, ki si še vedno morajo svetiti s petrolejkami, čeprav vidijo v dolini na stotine žarnic. Ljudje sami nimajo dovolj denarja, da bi tok prišel do njihovih gospodarstev. Gotovo je pa neskladje, če si morajo ljudje svetiti s petrolejem tam, kjer se proizvaja največ elektrike.

FARA pri KOSTELU — Občani gornjega dela doline ob Kolpi žele, da bi pristojni slovenski in hrvaški

uradi čimprej dokončali urbanistični načrt te doline. Mnogi bi radi zidali hiše ali letoviške hišice, pa ne morejo dobiti dovoljenja za zidanje. Načrti, ki še niso odobreni, predvidevajo namreč več elektrarn na Kolpi. S tem naj bi tudi dosegli, da bo Kolpa plovna vse do Broda.

KOČEVJE — Popis prebivalstva je pokazal, da se je v občini število prebivalstva povečalo od 16.970 na 17.054, v ribniški občini pa je padlo od 11.816 na 11.734 prebivalcev. V obeh občinah skupaj sta torej le dva prebivalca več kot pred 10 leti. Drugačna je pa podoba, če računamo k prebivavcem tiste, ki so na začasnem delu v zdomstvu, in teh je iz Kočevja 586, iz Ribnice pa kar 822.

KOPER — Pred dnevi je v kopske kanale steklo približno 500 litrov vina. Tržna inšpekcija obalnih občin je ugotovila pri pregledu številnih gostišč v Kopru, Izoli in Piranu, da prodajajo ponekod slabo, pokvarjeno in celo zdravju škodljivo vino. V treh zdesecih letošnjega leta so morali izločiti približno 4.000 litrov vina, nekaj je bilo takega, da ni bilo primerno niti za predelavo in ga je bilo treba kratko malo zliti v kanal.

KRANJ — Na mednarodni licitaciji jugoslovanskih PTT podjetij za nabavo avtomatskih polelektronskih telefonskih central je podjetju „Iskra-Commerce“ uspelo dobiti naročilo za gradnjo 11 takih central, ki jih morajo končati do konca leta 1974. „Iskra“ bo postavila takšne telefonske centrale v Beogradu, Titogradu, Prištini, Nišu, Kragujevcu in Titovem Užicu, Sarajevu, Ljubljani, Novem Sadu, Banjaluki in Tuzli. Skupna vrednost teh del bo znašala 697,5 milijona dinarjev. Zagrebško podjetje „Nikola Tesla“ je pa podpisalo pogodbo s štirimi hrvatskimi PTT podjetji v skupni vrednosti 104 milijone dinarjev.

KRANJ — Farma bekonov v Hrastju pri Kranju bi lahko vzredila letno 10.000 prašičev. Doslej so jih vzredili le 6000 letno, kar je pa bilo zadnji dve leti nerentabilno. Zato so se na seji dogovorili, da bodo rejo opustili. Objekte bodo ali pro-

Ob dogodkih, ki spreminjajo odnose med katoliško Cerkvijo in komunističnimi vladami, se svetovno javno mnenje sprašuje o vzrokih in nagibih. Ali Cerkev sprejema načelo mirnega sožitja z dosedanjim preganjavcem in celo pristaja na njegov uveljavljeni družbeni sistem? Ali se komunistično gibanje „spreobrača“ in pušča ob strani svoj materialistični pogled na svet?

Buenosaireški dnevnik „Clarín“ je priobčil prispevek svojega dopisnika iz vatikanskega mesta. Potem ko člankar spomni, da je bil Titov obisk pri papežu Pavlu VI. prvi uradni obisk poglavarja sploh kake komunistične države in da tako dolge avdience papež še ni dovolil nobenemu državnemu poglavarju, poroča še o potovanju msgr. Casarolija v Moskvo, o razgovorih msgr. Chelija in msgr. Montalva s češkoslovaškimi voditelji in o stikih kardinala Wyszyńskiego s predsednikom poljske republike.

„Kakšen pomen ima vse to?“ se vprašuje poročevavec. „Ali so marksisti menjali svoje mnenje o veri? Ali je zdaj katoliški svet pripravljen zatisniti eno oko ali celo obe očesi pred vsem tem, kar je nesprejemljivega v materialističnem in totalitarnem sistemu?“

Sam odgovarja: „Komunizem se ni spreobrnil in Cerkev se ni prodala za skledo progresistične leče.“

„Zdi se, da so komunistične vlade spoznale, da ni lahko uničiti verskih vrednot in da ni prav, če še naprej nasprotujejo družbenim zahtevam pravičnosti.“ Zato so postale bolj odprte za želje Cerkve.

Cerkev pa — po besedah Pavla VI. Titu — prosi za majhno stvar, samo za svobodo, da bi mogla neovirano izvrševati svoje poslanstvo. „Toda, ali je to malo? V resnici z vidika države ne bi bilo mogoče zahtevati več. Vse države bi bile bolj srečne, če bi Cerkev od njih zahtevala denar, kot če zahteva svobodo za izpolnjevanje tistega poslanstva, v katerem je zaobsežena tudi dolžnost, da zavpije svoj Ne! pred vsako krivico... Herod se ne bi bal spolitiziranega Kristusa, ki bi z njim tarokiral, bal se je novorojenčka brez vsake moči, kot se je drugi Herod bal Janeza v velblodji koži. Na svetu ne manjka vlad, ki mislijo, da se Cerkev vtika v politiko, kadar proglašajo resnico, tako kot je mislil judovski vladar, ko se je Janez Krstnik ‚vtaknil v politiko‘ in ga obtožil zakonoloma. Življenjski zakon je: kadar se Cerkev odloči za izpolnjevanje svojega poslanstva, stopi tako kot Dete na pot izgnanstva.“

Ali so morda komunistične vlade spoznale, da je Cerkev zanje najbolj nevarna takrat, kadar jo kruto preganjajo? Ali so uvidele, da je nasprotnik bolj onemogočen v objemu kot v ječi? Na to misel me navaja članek, ki sem ga bral v glasilu madžarske komunistične stranke „Nepszabadság“. Pisec pozdravlja potezo poljskih oblasti, da so Cerkev vrnile premoženje, ki so jim ga bile uropale, kajti „katoliška Cerkev more imeti zaradi svojega vpliva na vernike važno vlogo pri vzdrževanju reda in miru, ki sta potrebna za graditev socializma“. Za to torej gre. Ali bo konec preganjanja Cerkve zato, da bo odslej Cerkev socializmu v korist? In še bolj jasno: ali ne pomeni prenehanje preganjanja Cerkve kot ustanove začetka preganjanja njenega duha?“

Taktika, upoštevati Cerkev kot braniteljico reda, je že stara in je seveda prinesla nekaj političnih uspehov (npr. fašistični Italiji, op. ur.) Zdi se, da so to zdaj komunisti odkrili pri posnemanju starega desničarskega materializma. Cerkvi se daje uradno priznanje, denar, ugodnosti. A kaj se zahteva v zameno? Samo to, da molči o vsem, kar bi se lahko dotikalo politike, da pomirjuje vest vernikov in oblastnikov ter da sprejme načelo ‚manjšega zla‘.“

„Ali bo Cerkev padla v to past?“ se člankar sprašuje.

Nato pa takole sklene: „Če je treba svobodo bogoslužja plačati z molkom, ki bi pomenil soudeležbo pri režimu, je prej treba sprejeti molk zavezanih ust. Najslabši mutec je tisti, ki nima poguma, da bi govoril.“

Sij slovenske svobode, Buenos Aires, 15. aprila 1971, str. 1.

TEM ZA RAZGOVOR MED SLOVENSKIMI KATOLIČANI IN MARKSISTI NE MANJKA

Da bi knjiga prof. Vladimirja Truhlarja „Katolicizem v poglobitvenem procesu“ mogla biti podlaga za pogovor med kristjani in marksisti ali mogoče med vernimi in nevernimi, kakor je bil zapisal 20. marca v sobotni prilogi Dela Zdenko Roter, o tem nisem čisto prepričan.

Zares se bomo in se že razgovarjamo, vsak zase, o tem, kakšna nova gledanja in spoznanja nam knjiga prinaša. Toda stvari, ki zadevajo samo notranjo rast organizirane cerkvene skupnosti in skupnosti vernih ljudi, njeno notranje življenje in preosnovo, zadevajo nas same in naše sodelovanje in poglobljanje ter niso predmet pogovora.

Toda podlage za pogovor ne manjka, ne da bi jo bilo treba iskati v zadevah, ki so skupne samo marksistom ali pa samo kristjanom. To so vprašanja vsakdanjega sožitja, enakopravnega udejstvovanja, sodelovanja in spoštovanja. Mogoče bi v tem že dlje prišli, če bi gledali vse samo preprosto človeško in sneli politična očala, da bi spoznali, če je zares vsako prepričanje že znak politične pripadnosti.

Res je odveč, da se tov. Zdenko Roter v omenjenem članku sklicuje na Delo, ki je doslej namenoma prezrlo cerkveno in krščansko dogajanje (da kdo ne bi dobil občutka, da to dogajanje spada povsem v redno vsakodnevno kakor vsa druga). Seveda pa ni zamudilo poročati o Cerkvi, če je utegnilo to poročanje zanesti med katoliške ljudi negotovost. Tako tudi drugi tisk, ne glede na to, da je večina bravcev kristjanov. In tako tudi o Truhlarjevi knjigi. (Čudno je le, da nekateri katoliški zastopniki vsega tega ne spregledajo in dajejo celo odgovore taistemu tisku.)

Toda, če tov. Roter „upa“, da bo poslej drugače, pa se pogovarjajmo. Poglejmo po šolah, če kakšen učitelj ne vsiljuje ateizma vernim otrokom ali pred njimi zasmehuje vero. Pozanimajmo se, če kdo prikrito ne ovira vernih ljudi pri njihovem obisku cerkve; če verni izobraženec lahko nemoteno napreduje, razvija svoje poklicne sposobnosti, ali pa mu je to onemogočeno, ker je odkrito veren.

Zakaj bi hodili po teme za pogovor tja v srednji vek, v dobo revolucij, v čase, ko nas še sploh ni bilo?! Začnimo z vprašanji današnjega časa in s takimi, ki nas neposredno zadevajo. Ali smo sploh sposobni ustvariti družbo sožitja, ali pa nam je pred očmi še zmeraj družba privržencev in nasprotnikov?

Nemoč, razkroj in pohlep je zajel našo družbo kot še nikoli doslej. Ni pravih ljudi, ki bi še požrtvovalno delali in upali, da bo kasneje bolje. Verni ljudje pa so še vedno odstranjeni od kakršnegakoli odločanja. Toliko izobraženstva je že odšlo v tujino. Saj, toda le zakaj?

Družina, Ljubljana, 9. maja 1971, str. 15.

TUDI ATEISTIČNI KLERIKALIZEM MORA IZGINITI

Cerkev na Slovenskem je imela in ima drugačen položaj kot v tistih deželah na Zahodu, s katerimi jo navadno primerjajo.

Ali so naše družbene strukture vedno na primeren in neshematski način ravnale v odnosu do Cerkve? Raznovrstna zapostavljanja, različne oblike omejevanja, zavračanje svetovnonazorskega pluralizma, diskriminacija verskega programa prek nekaterih javnih občil itd. je vernike in Cerkev postavljalo v neenak položaj z vsemogočno laično državo. Težko je pričakovati svobodnega in avtonomnega nemira, kipenja, presnavljanja tradicionalnih oblik vernosti v Cerkvi, ki ni povsem prosta ter občuti poleg lastne krize še večjo ali manjšo zvezanost in ogroženost.

Naša Cerkev nedvomno nima tako širokih možnosti delovanja kot v

dali ali pa jih porabili za kako drugo dejavnost.

LITIJA — Zaradi dotrajanosti so morali omejiti promet čez most preko Save na 3 tone. Obenem je republiški urad za urbanizem odobril gradnjo novega mostu, ki bo se vzpenjal nad Savo 70 m nižje od starega. Novi most bo dolg 125 m, vozišče bo široko 7, kolesarska steza 1, pločnika za pešce pa 1,5 m. Republiški cestni sklad je namenil zanj 4 milijone dinarjev.

LJUBLJANA — Nekdanja pokopališka in sedaj farna cerkev sv. Križa na Žalah je dobila nov glavni oltar. Načrte zanj je naredil inž. arhitekt Pengov, izklesal ga je pa faran, znani ljubljanski kamnosek Stane Kunaver. Oltar je posvetil nadškof dr. Pogačnik.

LJUBLJANA — Med desetimi najmočnejšimi podjetji v Jugoslaviji je na tretjem mestu kranjska „Iskra“. Med desetimi slovenskimi podjetji, ki so gospodarsko najmočnejša, je pa vrstni red naslednji: „Iskra“ s 16.937 zaposlenimi, „Železniško transportno podjetje Ljubljana“ z 18.406 zaposlenih, „Železarna Jesenice“ s 6.225 zaposlenimi, „TAM Maribor“ s 5.732 zaposlenimi, „Elektrogospodarstvo Maribor“ s 1.565 zaposlenimi, velenjsko „Gorenje“ z 2.094 zaposlenimi, „Železarna Ravne“ s 3.405 zaposlenimi, ljubljanska „Emona“ s 1.821 zaposlenimi, „Impol“ v Slovenski Bistrici s 1.556 zaposlenimi in tovarna „Boris Kidrič“ v Kidričevem s 1.926 zaposlenimi.

LJUBLJANA — Slovenski zavod za statistiko je sporočil prve uradne podatke o zadnjem ljudskem štetju. Pri njem je sodelovalo 8.537 popisovavcev, 983 občinskih inštruktorjev in 389 članov občinskih komisij. V republiki Sloveniji so našli 1.735.088 prebivavcev, to je za 8,4 odstotka več kot leta 1961.

LJUBLJANA — V petih ljubljanskih občinah so našli 257.640 prebivavcev. V zadnjih desetih letih se je prebivavstvo slovenske prestolnice povečalo skoraj za 25 odstotkov. Najmočnejša je občina Ljub-

*ljana-Siška s 66.000 prebivavci, sle-
di ji Vič-Rudnik s 65.000 prebivavci,
nato Moste-Polje s 45.000, dalje
Bežigrad s 42.000 in na zadnjem
mestu Ljubljana-Center s 40.000
prebivavci.*

LJUBLJANA — Število prebivalstva po slovenskih mestih se giblje v temle redu: Ljubljana ima 257.640 prebivavcev. Drugo največje slovensko mesto je Maribor s 172.200 prebivavci. Na tretjem mestu je Celje z 58.000 prebivavci, nato Kranj s 56.300, Nova Gorica z 51.400, Novo mesto s 50.000, Domžale z 32.000, Škofja Loka s 30.700, Velenje z 29.000, Koper s 25.400 in Kamnik z 22.400 prebivavci.

LJUBLJANA — Pri aprilskem ljudskem štetju so skušali zbrati tudi število Slovencev, ki so na začasnem delu na tujem. Iz Ljubljane jih je 3.100, iz Maribora 7.100, iz občine Murska Sobota 5.000, iz občine Ptuj 4.100, iz občine Lendava 3.000, iz občine Celje 1.600, iz občine Brežice 1.400. Vseh ljudi, ki so na začasnem delu v zdomstvu, so našli 49.563. Gotovo je pa število Slovencev na tujem mnogo večje, ker so nekateri medtem postali tuji državljani, nekateri pa živje zunaj kot ekonomski ali politični begunci.

LJUBLJANA — Ljubljanski študentje so izvedli protestno akcijo proti hrupu in tovornemu prometu na Aškerčevi cesti, ob kateri je precej fakultetnih poslopij. Od pristojnih oblasti zahtevajo, naj tovorni promet preusmerijo v druge ulice, oziroma naj čimprej poskrbe za obvozno cesto.

LJUBLJANA — V podjetjih „Elektro Celje“, „Elektro Gorica“, „Elektro Kranj“, „Elektro Ljubljana“ in „Elektro Maribor“, ki zaposlujejo 3.958 ljudi, so izvedli referendum o združenju podjetij. Od 3.677 oseb, ki so glasovale, je glasovalo za združenje 2.774 oseb ali 70 odst. Upajo, da bodo skupaj uspešneje gospodarili in hitreje zgradili najpotrebnejše razdelilne naprave.

LJUBLJANA — Ljubljanska zavarovalnica „Sava“ (bivša Vzajemna zavarovalnica) in „Mariborska zava-

zahodnem svetu, tudi ne v vseh tistih vidikih, ki jih je koncil priporočil. Velike neprilike ima ob prizadevanju za lokacijska dovoljenja za nove cerkve v povsem novih naselbinah, verski pouk otrok ima približno enak položaj kot pouk otrok koroških Slovencev v materinščini ipd. En filozofski nazor je proglašen za uradnega, kar ni nič drugega kot idealizacija določenega filozofskega pogleda na svet in življenje. Po logiki in težnjah sodobnega razvoja bi bilo smiselno ločiti vsak svetovni nazor od državnih oblasti, saj se vsak filozofski nazor, spremenjen v „državno religijo“, spreminja v mit državnega malika. Napredno in sodobno bi bilo, ustrezalo bi novi zavesti človeka, ko bi vsak svetovni nazor ločili od političnih konceptov in državno-pravne ideologije.

Sele ko se bo to zgodilo, bo človeštvo res stopilo v nove čase, ki prihajajo. Doslej pa se za nami še vedno vleče ali klasični ali pa narobe obrnjeni srednji vek. Namesto cerkvenega klerikalizma imamo ateistični klerikalizem. Enako daleč od pravičnejše in bolj humane komunistične družbe sta nedvomno obe varianti klerikalizma.

Res vsestranska škoda, da je posebno idejni, kulturni, moralni napredek človeštva in človekovo dejansko, ne le verbalno, osvobodjenje tako počasen in omahljiv proces. Velikokrat eno duhovno nasilje izpodriva drugo, pri tem pa se sklicuje na osvobajanje človeka.

Svet v času, ki prihaja, in drugi novi ljudje, upajmo, bodo razrešili stare idejne dogme in sheme, ki se današnjim vodilnim ljudem zde neobvladljive. Predvsem bodo ločili že enkrat politične koncepte in ideologije od svetovnonazorskih sistemov. Saj se tudi po tem meni naprednost določenih držav in družb. Otresti se bo treba starih političnih dogem, pa naj bodo cerkvene ali marksistične. Politiko, pravo in družbeno organizacijo pa osvoboditi vseh uradnih in državnih svetovnih nazorov, tako idealističnih kot ateističnih.

Prihodnji svet, ki prihaja, ne bo tako dolgo prav nič nov in naprednejši, pač pa določena varianta in ponovitev starega, dokler bodo vodilne politične sile v državah vezale politiko z določenim svetovnim nazorom, pa naj bo ta nazor katerekoli zvrsti.

Ne samo religije, tudi drugi svetovni nazori, idealistični, materialistično ateistični in še ne vem kakšni, morajo postati prisotna, osebna zadeva posameznikov. To bo nov korak vsestranskega osvobajanja človeka idealističnih in ateističnih pritiskov.

Res veliki zamudniki smo na Slovenskem, a ne samo na cerkvenem področju, hkrati zaostajajo za potrebami časa tudi drugi bolj odločujoči faktorji in institucije, ki krojijo usodo malemu slovenskemu narodu.

Družina, Ljubljana, 25. aprila 1971, str. 15.

GENERALNA STAVKA?

Nedeljski dnevnik

Prva in vedno večja žrtev inflacije ter nestabilnosti je življenjski standard.

Statistiki so minule dni sporočili, da je bil na začetku leta poprečni osebni dohodek Jugoslovanov nekaj višji kot 1200 dinarjev. Življenjski stroški so se samo do marca letos povečali za 4,5 %, čeprav so bili tudi v decembru lani večji, kot pa so jih predvideli. Najhuje so prizadete družine z nizkimi dohodki, kajti največja postavka v njihovih stroških je prehrana, ki se je od januarja do marca podražila za 6%. „Zamrznjene cene“ že pol leta rastejo hitreje kot pa tedaj, ko so bile „proste“.

Iz nekaterih pogovorov o standardu je mogoče dobiti vtis, da na pomembnih odločilnih mestih včasih sploh ne opazijo vseh dimenzij in možnih posledic takšnega stanja. Če se ne bo kaj spremenilo, tako predvideva predsednik republiškega sveta sindikatov BiH Djuro Bekić, lahko pride do „resnih ekonomskih in političnih potresov“. Precej „hudih besedi“ je bilo slišati tudi na zadnjem zasedanju sveta zvezne skupščine. Na nekem sestanku v zvezni gospodarski zbornici so predlagali, naj bi tekstilne delavce v vsej drželi pozvali na generalno stavko, če ne bodo

v kratkem sprejeli „potrebni ukrepi“, ki bodo zboljšali njihov položaj. O možnosti stavke „ne samo v okviru obrata, temveč celotnega podjetja“ so govorili tudi na zadnji seji predsedstva sindikata industrije in rudarstva.

Če je v teh in podobnih predvidevanjih nekaj pretiravanja, v nekaterih primerih pa mogoče tudi kaj posebnih motivov in preračunanega pritiska, nihče ne zanika, da je v številnih podjetjih političen položaj zelo nezadovoljiv.

Nedeljski dnevnik, 2. maja 1971, str. 2.

„KARAVANKE NISO SLOVENSKE“ NAŠ TEDNIK

„Kärntner Nachrichten“, „tednik Korošcev“, kot se imenujejo sami, se odlikujejo s svojevrstnim odnosom do narodnih in kulturnih dobrin drugih narodov. Številka 15, 17. april 1971, ima na drugi strani zopet zanimiv članek o koroških Slovencih.

Tokrat so na vrsti gore. „Karavanke niso ‚slovenske,‘“ se glasi ta znanstveni izliv. Povod članku je polemika, ki je nastala zaradi nasilne germanizacije slovenskih imen gorá v Karavankah.

Najboljše je, da vam kar citiramo tretji odstavek tega hinder-honderja:

„Odkar po 1. svetovni vojni vedno več nemško govorečih hribolazcev in izletnikov obiskuje obmejne gore, je postalo običajno, da za nemško govoreče, ki ne znajo slovensko, vpišejo v zemljevide slovenske krajevne označbe, pogosto za izgovorjavo težke in nerazumljive, v nemškem prevodu. ‚Dürrenberg‘ pomeni približno isto kot ‚Suhi vrh‘. Zakaj ne bi smeli tako prevajati? Nerazumljivo je, da se je naenkrat glede tega pokazalo naravnost histerično ogorčenje.“

No, dobro. Ta stavek dovolj pokaže miselnost tistih gospodov, ki hočejo imeti vse, čisto vse nemško. „Bog je ustvaril Adama in Evo in oba sta bila Nemca.“ Zatorej so prekrstili in še prekrščujejo slovenska gorska imena:

Vrtača se spremeni v Deutscher Berg, Košuta v Zeller Wand, Dobrač v Villacher Alpe, Stol v Hochstuhl, Obir v Hochobir, Suhi vrh v Dürrenberg in tako naprej.

Vprašamo jalove zagovornike nasilne germanizacije, zakaj ne prevedejo npr. Mont Blanc v Weisser Berg, Kilimandžaro ali Dhaulagiri ali Fudžijama ali ne vem še kaj v ne vem še kaj.

Vemo, da so že prevedli naš slovenski Triglav v Dreikopf. Kje je dokaz, da se dajo samo slovenska gorska imena težko izgovarjati? Kake nazive slišimo včasih za angleške, francoske, turške in druge gore! Prevedli bomo seveda samo slovenska.

Kaj bi nam kaj odgovorili oni kulturronosci (Kulturträger), če bi mi npr. prevedli ime najvišje gore Nemčije Zugspitze v Vlačni vrh, Dachstein v Strešni kamen? Za vraga, tu bi se še krave smejale.

Na Koroškem pa te mine vse veselje do smeha, ko vidiš kake mogočne sadove rodi celo v najvišjih vrhovih neumnost. Imajo seveda svoj razlog: Nemščino govori sto milijonov, slovenščine pa niti dva ne. Te fraze o „stomilijonskem narodu brez življenskega prostora“ smo slišali za časa Adolfa Hitlerja.

Najvišjo goro pa podere njihova zgodovinska podkovanost. Da se radi motijo, to vemo, da se pa motijo v škodo kakemu germanskemu narodu, nam je novo. Pri Noreji so premagali Kimbri Rimljane (113 pr. Kr.), Marij jih je premagal šele 101 pr. Kr. pri mestu Vercellae v Zgornji Italiji. Zakaj omenjamo Kimbre? Goro „Cimperc“ so prekrstili v Cimberngupf. Pravijo, kot spomin na to, da so svoje dni strašili Kimbri po Koroškem. Pa prekrstimo še kar goro Kozjak v Kosakengupf, kot spomin na Kozake, Turje pa v Türkenkette, kot spomin na Turke.

Naš tednik, Celovec, 22. aprila 1971, str. 1.

rovalnica“ sta v krizi. Na rob propada ju spravlja obvezno avtomobilsko zavarovanje s prenizkimi premijami. Če Zvezni izvršni svet ne bo dovolil zvišanje premij, bosta imeli zavarovalnici do konca leta 80 milijonov dinarjev izgube. „Sava“ v jeseni ne bo mogla več poravnati svojih obveznosti do zavarovancev.

LJUBLJANA — Zveza ljubljanskih sindikatov je zahtevala od predsedstva skupščine Slovenije in od občinskega sveta ljubljanske občine, da odzmeta poslanski mandat direktorju podjetja „Vega“. Po direktorjevi krivdi je namreč šlo podjetje v stečaj (konkurz) in izkazalo se je, da so izgube štiri do petkrat večje, kot pa je bilo spočetka razvidno iz obračunov. Direktor „Vege“ je poslanec in hkrati podpredsednik Gospodarskega zbora republike Slovenije.

LJUBLJANA — Na železniški tovarni postaji je dva dni stavkalo 650 železničarjev. Zvedelo se je, da bodo dobili samo 80 odstotkov plače. Železničarji so se temu uprli in so s tovarnjaki zaprli dostop do tovarne postaje v Mostah.

LJUBLJANA — Ljubljanska občinska uprava je določila nove cene za mestni promet. Vozovnica velja sedaj 80 par, dijaška mesečna vozovnica 25 dinarjev, delavska 50 dinarjev. Podražili so tudi plin in sicer stane tisoč kilokalorij plina za gospodinjstva in socialne ustanove 16 par, za druge 23 par. Kubični meter ogrevane vode stane za gospodinjstvo 5,75 din, za druge potrošnike pa 7,45 dinarjev. Tudi cene za ogrevanje prostorov po toplarni so se dvignile.

LJUBLJANA — Slovenski škofje so se zbrali 14. aprila in na škofovski konferenci razpravljali o zadevah Cerkve na Slovenskem: o obveznem zdravstvenem zavarovanju za duhovnike, o delovanju koordinacijskih odborov pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva, o dušnem pastirstvu študentov. Posebej so obžalovali pisanje župnika pri Gospe Sveti na Koroškem, ki odreka svetništvo sv. bratoma Cirilu in Metodu in piše zoper papeško avtoriteto.

LJUBLJANA — Ljubljanska teološka fakulteta se stiska v nad 200 let starem poslopu Alojzijevišča. Prostori so pretesni in zaradi cestnega prometa neustrezni. Oblast je končno le dala dovoljenje, da sme Cerkev na vrtu zgraditi novo poslopje, kjer bodo predavalnice za teologe. V postu so napravili nabirke za gradnjo, vendar manjka še en milijon dinarjev, da bodo poslopje spravili pod streho. Tudi zdomci in izseljenci naj bi pomagali, da bodo bogoslovci dobili primerne predavalnice.

LJUBLJANA — Kljub protestom kragujevške „Crvene zastave“ je vlada sprejela odlok o znižanju carine za uvoz osebnih avtomobilov, kompletnih sestavnih delov za montažo, delov in motorjev za proizvodnjo avtomobilov za 10 odstotkov.

MARIBOR — Med mariborskimi študenti, ki obiskujejo višje šole, se vedno glasneje pojavlja zahteva, da tudi Maribor dobi svojo univerzo. Ljubljanske univerzitetne oblasti tej zahtevi niso nenaklonjene, ker je za znanost bolje, če študijski centri niso preveliki.

MARIBOR — Veliko se razpravlja o turističnih zgradbah na bližnjem Pohorju. Nekateri bi radi pozidali hotele z milijardami, ki jih ni. Za majhen denar pa bi lahko na Pohorju obnovili nekatere gorske kmetije, kjer bi tujci našli mirno in prijetno letovanje poceni. Gotovo je dosti višinskih kmetov, ki bi radi spremenili svoje domove v takšne turistične postojanke z 20 do 30 posteljami.

MARIBOR — 140 podjetij, v glavnem iz mariborske občine, je podpisalo pogodbo, s katero se zavezujejo, da bodo prispevala pol odstotka čistega dohodka za dobo petih let za dograditev mariborske bolnišnice. Tako vstaja v ljudeh upanje, da bo sramotni „skeleton“ le izginil in da se bodo imeli bolniki kam zateči v primeru bolezni.

MARIBOR — Spodnja Štajerska je že od nekdaj znana po dobrem sadju. Ker pa jabolk preostaja, zato skušajo strokovnjaki pridobiti

kmete za pridelke, po katerih je veliko povpraševanje. Uvajajo gojenje breskev, drugod spet višenj in jagod, pa plemenitih lešnikov. V ormoški okolici bodo poleg jagod posebej pridelovali „belgijsko endivijo“, ki je v zahodnih evropskih državah zelo cenjena in jo ponekod poznajo pod imenom „cikorija“. Sadili jo bodo tudi v Savinjski dolini.

MARIBOR — Za velikonočne praznike je izvedla cestna policija enotedensko akcijo v devetih občinah severovzhodne Slovenije, med katero so pregledovali vozniška dovoljenja sezoncev, ki so prišli za praznike domov. Pregledali so okrog 1000 avtomobilov in odkrili 42 ponarejenih voznških dovoljenj. Med temi, ki so imeli ponarejena dovoljenja, je bilo pet Slovencev. Odkrili so 267 voznikov brez voznškega dovoljenja. Sodnik za prekrške jih je kaznoval s 400 dinarji globe.

MARIBOR — V stolpu stolne cerkve v Mariboru so začeli z gradbenimi deli. V stolpu nameravajo urediti dvigalo, ki bo popeljalo obiskovavce na vrh stolpa, odkoder je lep razgled na Maribor in okolico.

MEDVODE — Na Senici pri Medvodah so odprli novo visečo brv. Narasla Sora je staro brv, ki je visela 100 metrov južneje, leta 1968 odnesla. Brv je velikega pomena za kmete, ki hodijo obdelavati polja, in za otroke, ki hodijo v šolo.

METLIKA — Maja so odprli nov most čez Kolpo, ki veže Slovenijo s Hrvasko, in sicer pri Jurovskem brodu. Isti dan so odprli za promet asfaltirano cesto, ki vodi iz Jurovskega broda skozi Ozalj v Karlovac.

MURSKA SOBOTA — Za prvi maj so v pomurskem središču odprli novo avtobusno postajo. Novo avtobusno postajališče sprejme vsak dan okrog 180 avtobusov z blizu 5000 potniki. Zgradilo ga je mariborsko avtobusno podjetje s pomočjo soboške občine.

MURSKA SOBOTA — Podjetje „Mlinopek“ je odprlo nov sodoben mlin s skladišči. V mlinu zmeljejo

dnevno 35 ton žita. Stal je več kot šest milijonov dinarjev, opremljen pa je z naj sodobnejšo domačo in tujo opremo ter po urejenosti prekaša vse podobne objekte v severovzhodni Sloveniji.

NOVO MESTO — Pri poslovalnici turističnega podjetja „Kompas“ ugotavljajo, da je lansko leto veliko Novomeščanov potovalo v tujino. Samo s posredovanjem njihove poslovalnice je šlo čez mejo skoraj 2000 ljudi, največ z avtobusi.

NOVO MESTO — Novomeška tovarna motornih vozil je presenčila obiskovavce belgrajskega avtomobilskega salona s svojim proizvodom IMV 1300 special, ki je bolj luksuzen in športen kot Austin 1300. Motor ima tudi 10 konjev več (65 KM) in doseže hitrost preko 150 km na uro. Avto je mogoče dobiti v štirih različnih metaliziranih barvah in stane okrog 35.000 dinarjev.

NOVO MESTO — Zima je hudo poškodovala oba novomeška priključka na avtomobilsko cesto, deloma cesto čez Gorjance, še posebej klavrna pa je cesta Novo mesto—Dolenjske Toplice. Slednja je zelo obremenjena, saj po njej vozijo težki tovarnjaki podjetja „Novoles“ in „Gorjanci“. Modernizacija te ceste bi veljala najmanj 10 milijonov dinarjev, denar naj bi prispevali republiški cestni sklad, občina in delovne organizacije.

PIRAN — Združeno podjetje „Emona“ je izdelalo načrte za turistično naselje Bernardin pri Piranu. Načrt predvideva sodobna hotela z 2500 posteljami, od teh 500 v A kategoriji. Vsa investicija bo stala 23,9 milijona dolarjev. Svetovna banka v Washingtonu je odobrila posojilo v znesku 10 milijonov dolarjev za 25 let. Druga sredstva bo dala na voljo Ljubljanska banka. Hotela morata biti dograjena do 1. aprila 1975.

PLANICA — Na posebno posvetovanje so se zbrali voditelji športa in župani gorenjskih občin, kjer so razpravljali o predlogu, da bi se na kongresu mednarodne smučarske

zvez (FIS) v Opatiji potegovali, da bi v Planici izvedli prvo svetovno prvenstvo v smučskih poletih v letu 1972. Ugotovili so, da bi se to svetovno prvenstvo moglo vršiti v Planici, če bo FIS sprejela njihov predlog.

PORTOROŽ — V tem letoviškem mestecu ob slovenski obali se je vršilo štiridnevno srečanje pisateljev, ki so organizirani v PEN-klubu. Udeležili so se ga pisatelji iz različnih blokov in celin ter razpravljali o namenu pisateljevanja.

PORTOROŽ — Portorož ni več ljubko turistično naselje, polno vil in cvetja, temveč turistična tovarna s serijsko industrijsko proizvodnjo turističnih storitev. Nič ni več drugače kakor v Riminiju, v Nici ali na Mallorci. V Portorožu in v Sv. Luciji čaka na tujce 7500 ležišč. Vsi trije hoteli „Palace“, „Riviera“ in „Lucija“ so postali pravi veličanini. Z modernizacijo je letovišče utrpelo na svoji naravnosti in romantiki.

PTUJ — Ptujsko komunalno podjetje za snago zelo slabo skrbi za čistoto ulic in mesta. Tudi odlagališče smeti ni vzdrževano. Zaradi zgodovinskih zanimivosti prihaja dosti tujcev v Ptuj, ki niso zadovoljni z zunanjo podobo mesta. Zato Ptujčani menijo, naj bi denar iz občinskega sklada, ki ga sedaj dajejo za „snago“, dajali krajevni skupnosti, ki bi z njim bolje gospodarila.

PTUJ — Vaščani, ki žive v ptujski občini, so nezadovoljni s komunalnim cestnim podjetjem, ker slabo vzdržuje ceste. Že nekaj časa plačujejo krajevne samoprispevke za izboljšanje cest, pa se na cestah nič ne pozna. Na posebnem sestanku v Kidričevem so zahtevali, naj prevzame skrb za ceste krajevna skupnost namesto komunalnega podjetja. Vaščani Haloz tudi zahtevajo, da občina uredi priključke na hitro cesto, ki jo bodo gradili iz Zagreba mimo Krapine v Ptuj.

RACE pri MARIBORU — V Račah in okoliških krajih živi okrog 3000 ljudi, ki so brez zdrave pitne vode. Največ pijejo kapnico. Krajev-

na skupnost je pridobila občane, da so se zavezali, da bodo dali za material in montažna dela milijon in dvesto tisoč dinarjev, izkopali in zasuli jarke s prostovoljnimi delom. Manjka jim le še 800.000 dinarjev. Žal jim pa mariborska občina v proračunu ni tega denarja zagotovila, čeprav bi po že uveljavljeni navadi „dinar na dinar“ bila moralno dolžna.

RADOVLJICA — Na veliki četrtek je v svojem rojstnem kraju umrl inž. arhitekt in prvi predavatelj arhitekture na slovenski univerzi Ivan Vurnik. Poleg pokojnega Plečnika je bil to drugi stebler slovenske arhitekture. Kakor mojster Plečnik je bil tudi arhitekt Vurnik globoko veren katoličan. Mnoge slovenske cerkve so bile preurejene po njegovih načrtih, med drugimi tudi župnijska cerkev v Radovljici in božjepotno svetišče na Brezjah. Dočakal je lepo starost 87 let in bil pokopan na velikonočno vigilijo.

SEŽANA — V maju je stopil v veljavo nov zakonski predpis o prometu blaga in storitev s tujino. Po tem predpisu ne morejo državljanji več uvažati gradbenega in instalacijskega materiala. Te vrste gradivo lahko uvažajo le delovne organizacije, določene za tako dejavnost. Ker ljudje teh predpisov ne poznajo, prihaja na meji z Italijo med ljudmi in cariniki pogosto do nesporazumov.

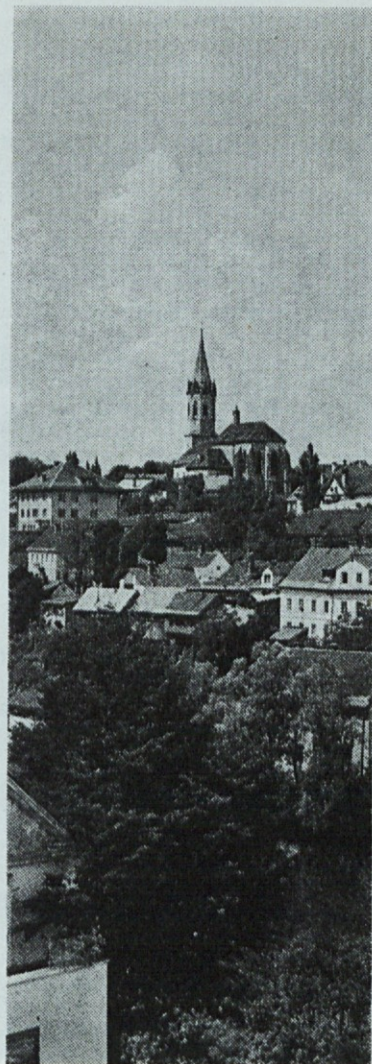
SLOVENSKA BISTRICA — Tovarna olja je imela v zadnjih letih velike težave zaradi pomanjkanja bučnega semena za bučno olje. Zato prodaja kmetom seme po 30 dinarjev za kilogram. Za hektar zemlje je potrebnih približno 5 kilogramov semena. Hektarski donos se vzpenja do 1600 kg bučnic. Prodajna cena je pa za kilogram 16,50 dinarjev in ne bo padla pod 12 dinarjev. Po teh računih bodo z bučami bolje zaslužili kakor bi s hmeljem.

VELENJE — Termična elektrarna v St. Andražu na Koroškem je sklenila pogodbo za nakup velenjskega lignita v vrednosti 10 milijonov dolarjev v petih letih. Letno bodo morali prepeljati do 400.000 ton lignita ali dnevno preko 1000 ton. Za

prevoz premoga so na Madžarskem kupili 50 tovornjakov, ki bodo po cesti prevažali premog v Avstrijo. Železniško progo so namreč pred leti ukiniteli in podrli.

ŽETALE — V Žetalah so svečano odprli pipe vodovoda, ki so ga zgradili vaščani Žetal in okoliških naselij pretežno s prostovoljnimi prispevki in z lastnim delom. Voda priteka iz nad 2 kilometra oddaljenega rezervoarja pod hribom Resnik. Žetale so prvi kraj v Halozah, ki si je z lastnim delom in denarjem zgradil vodovod.

Novo mesto

Junij

Visoko vzpet je sonca lok čez svet,
Vid gleda skozi noč, Krstnik zavzet
z očmi prižiga v mraku bajni cvet.

O. Župančič

JEZUS JE DOBRI PASTIR

Svojim poslušavcem je Jezus povedal, da je on dobri pastir, ki pozna svoje ovce in one njega poslušajo in gredo za njim.

V Palestini je bila v Jezusovem času navada, da je nekaj pastirjev zbralo vse ovce iz vasi in jih odpeljalo na oddaljene pašnike. Tam so jih zvečer zaprli v skupno stajo, zjutraj je pa vsak pastir poklical svoje ovce in vsaka ovca je poznala svojega pastirja in šla za njim, pa tudi vsak pastir je poznal vse svoje ovce.

Jezus pozna svoje ovce, svoje vernike. Zanima se zanje, rad jih ima, skrbi zanje in on jih bo pripeljal k Bogu v večnost.

Pa tudi njegovi verniki njega poznajo in gredo za njim. Zanimajo se za Jezusa, za njegove nauke, berejo ta nauke v svetem pismu, v verskih revijah in knjigah, premišljajo ga. Potem skušajo živeti po tem nauku. Skušajo biti, kot je bil Jezus: potrpežljivi in skromni kot on, dobri in plemeniti kot on.

Kaj lepšega se moremo v življenju naučiti kot hoje za Jezusom?

CARLO COLLODI:

Ostržek

LUTKE SPOZNAJO SVOJEGA BRATCA OSTRŽKA IN MU PRIREDE SVEČAN SPREJEM. KAR NA LEPEM PA SE POJAVI LUTKAR OGNJEŽER IN OSTRŽKU PRETI ŽALOSTEN KONEC.

Ko je stopil Ostržek v lutkovno gledališče, se je zgodilo nekaj, kar je povzročilo pravi pravcati prevrat.

Zaveso so bili namreč že dvignili in predstava se je bila že začela.

Na odru je videl Pavliho in Jurčka, ki sta se pripravljala in si kakor po navadi grozila, da si bosta zdaj zdaj skočila v lase.

Gledavci so napeto sledili igrati in se kar zvijali od silnega smeha, ko so slišali pričkanje dveh lutk, ki sta mahali z rokami in se obkladali s psovkami tako, kot da sta prava človeka.

Kar na lepem pa je Pavliha nenadoma prenehal igrati, se obrnil proti občinstvu, pokazal na nekoga v zadnjih vrstah in kriknil s slovesnim glasom:

„Sveta nebesa! Bedim ali sanjam? In vendar tisti tamle spodaj ni nihče drug kakor Ostržek!“

„Zares, Ostržek je!“ je vzkliknil Jurček.

„Prav on je!“ je zavreščala gospa Reglja, ki je pokukala izza ozadja odra.

„Ostržek je, Ostržek!“ so v zboru vpile lutke, ki so se skokoma usule izza kulis. „Ostržek je! Naš bratec Ostržek! Živel Ostržek!“

„Ostržek, pridi gor k meni!“ je zavpil Pavliha, „pridi v objem svojih lesenih bratcev!“

Na ta ljubeznivi poziv je skočil Ostržek iz zadnjih vrst v prve, med odlične sedeže, z drugim skokom je bil že na dirigentovi glavi in od tam je kar odprnil na oder.

Ne morete si predstavljati objemanja, stiskanja rok, trepljanja, prijateljskega ščipanja in vseh mogočih ljubeznivosti resničnega bratstva, ki ga je bil Ostržek deležen v tem trušču med igravci in igravkami lutkovne družine.

Prizor je bil ganljiv, ni kaj reči, toda občinstvo, ki je videlo, da se igra ne nadaljuje, je postajalo nestrpno in je kar naprej vpilo: „Nadaljujte burko, hočemo burko!“

A vse zaman! Namesto da bi igrale, so lutke zagnale še večji

Domača šola

● Napiši, kaj pomenijo tile pregovori: Kdor molči, desetim odgovori. Ena lastovica še ne naredi pomladi. En krivičen vinar deset pravičnih sne. Kdor devet del obenem opravlja, nobenega ne zna. Zaradi ene same muhe si pajek ne prede mreže. Dvema pastirjema volk laže ovco ukrade kakor enemu samemu. Ena mati lahko preživi devet otrok, devet otrok pa ne ene matere.

● Prišel si na cvetoč travnik. Opiši, katere rastline tam opaziš, kakšne so, katere živali, katere šume slišiš, kaj se igraš.

● Pod naslovom JUNAK PA TAK! opiši vrabca, ki se boji strašila!

● Katerim živalim pripisujemo naslednje lastnosti: marljivost, zvestoba, vdanost, previdnost, zvitost, potuhnjenost, trmo, gibčnost?

● Opiši in nariši nekoga, ki se postavlja kot petelin na gnoju!

hrušč in trušč, dvignile so Ostržka na ramena in ga v slavnostnem sprevoju odnesle na rob odra.

Tedaj je prišel na oder lutkar, sila grd mož, ki je že pogled nanj vzbujal grozo. Brada mu je bila črna ko packa črnila, dolga pa tako, da mu je segala prav do tal. Dovolj je, če povemo, da je med hojo stopal po njej. Usta so mu bila široka kakor odprtina krušne peči, oči so bile podobne svetilkam z rdečim steklom in z lučjo v sredini. Divje je pokal z debelim bičem, spletenim iz kač in lisičjih repov.

Ob njegovem nepričakovanem prihodu je vsem zastal dih. Lahko bi slišali muho v zraku. Uboge lutke so vztrepetale kakor listi trepetlike.

„Zakaj si zanesel zmedo v moje gledališče?“ je vprašal lutkar Ostržka s strašnim glasom, kakor ga ima prehlajena pošast.

„Verjemite, blagorodje, da nisem kriv jaz!“

„Dovolj za zdaj! Zvečer bova obračunala.“

In res, ko se je igra končala, je lutkar odšel v kuhinjo, pripraviti si za večerjo rejenega koštruna, ki ga je počasi vrtel na ražnju. In ker mu je zmanjkalo drv, da bi ga docela spekel in sprazil, je poklical Pavliho in Jurčka in jima velel:

„Prinesita mi tisto lutko, ki visi tam na žeblju. Če prav vidim, je narejena iz suhega lesa. Gorela bo, da bo veselje, in koštrun bo kaj hitro pečen.“

Pavliha in Jurček sta se sprva sicer obotavljala, ko ju je pa gospodar ošinil s strašnim pogledom, sta urno ubogala. Kmalu sta se vrnila v kuhinjo in prinesla ubogega Ostržka. Revček se je otepal in zvijal kakor jegulja, ko jo vzameš iz vode, in obupno vpil:

„Očka moj, rešite me! Nočem umreti, nočem umreti!“

Več vem, več veljam!

● **FILM** je prozoren tenak trak iz celuloida. Na eni strani je prevlečen s snovjo, ki je zelo občutljiva za svetlobo. Uporabljamo ga za fotografiranje in filmanje. Pri filmanju posnamemo 24 slik gibajočega se predmeta v eni sekundi. Imamo neme in zvočne filme, črno-bele in barvne.

● **LADJE** so v najrazličnejših oblikah že od nekdaj služile človeku

za pot po rekah, jezerih in morjih. Dokler niso poznali parnih strojev, so si pomagali z vesli in jadri. Prvo ladjo na paro so naredili leta 1807. Ta je imela na obeh straneh veliko kolo, podobno mlinskemu kolesu. Dobrih dvajset let kasneje so pa že naredili parnik, ki ga je gnal ladijski vijak. Danes vozijo potnike in tovore jekleni parniki. Najhitrejšje ladje drse nad vodno gladino: nosijo jih kratka, v vodo potopljena krila. Na velikih potniških ladjah so plavalni bazeni, razna igrišča, kino, tiskarna itd.

KDO JE?

Nekdo od igravcev začne opisovati nekoga, ki ga morajo poznati vsi navzoči. Opis naj bo duhovit in šaljiv.

Primer: „Poznam moža, ki je imel v otroških letih svetega Marka za soseda, se pozneje za jezičnega dohtarja izšolal, se skoraj ves svoj živni dan po tujih pisarnah potikal, ga neko prevzetno dekle ni maralo, je rad pel in pil in danes sredi Ljubljane stoji...“ Vsakdo bo uganil, da je igravec mislil Prešerna.

Brž ko nekdo ugame, za koga gre, naj pove. Če nihče ne ugame, naj igravec nadaljuje z opisom in navaja nove podrobnosti, toliko časa, da kdo le ugame tistega človeka. Kdor ugame, začne z opisom nove osebe.

Lahko pa družba ugiba tudi sorodnike in znance. Takšno opisovanje utegne biti še bolj zabavno, uganjevanje pa še bolj zanimivo.

KAKO DALEČ JE?

Določiti je treba kak primeren oddaljen predmet: drevo, plot, klop, kamen... Vsak od navzočih naj pove, koliko korakov je do njega. Ko povedo vsi svoje mnenje, razdaljo izmerijo. Kdor je razdaljo najbolj točno uganil, je zmagal.

ZABAVNA PRIPOVED

Vsak od sedečih v krogu pove po en samostalnik, dokler jih ni šest. Sedmi mora iz teh samostalnikov sestaviti pripoved. Ni se mu pa treba držati vrstnega reda, kot so bili samostalniki imenovani.

Če so npr. navedli samostalnike: lonec, žirafa, avto, dimnikar, nattalin, magistrat, bi se lahko pripoved glasila: „Dimnikar se je peljal v avtu na magistrat in je imel v roki lonec, ni pa imel nič nattalina, ko ga je srečala žirafa.“

Kdor ne zna iz danih besed sestaviti stavka, mora iz igre izstopiti.

„Ločil sem se od Pepce, ker sem se naveličal poslušati odgovor, še preden ji zastavim vprašanje.“

Učitelj je vprašal učence, kaj je treba narediti, če vidimo človeka, ki se utaplja. Pa mu je odgovoril eden od njih: „Najprej moramo spraviti njega iz vode, potem pa vodo iz njega.“

„Prepričana sem, da ne boš več dobil take žene, kot sem jaz, če umrem.“

„Kdo pa pravi, da bi si želel tako?“

„Mamica, če bom priden, bom šel lahko spat brez večerje?“

„Ko je prišel moj mož zadnjič pijan domov, sem ga tako z valjarjem, da pet dni ni prišel do sebe.“

„In kaj je rekel, ko je spet začel govoriti?“

„Kam si skrila brinjevec?“

Sosed pripoveduje v krčmi svojim prijateljem: „Ko sem pred nekaj dnevi ženi v razgovoru rekel le eno besedo, je obmolnila in od tedaj molči kot zid.“

Vsi v en glas: „In katera je tista beseda?“

V šoli.

„Če kdo tako govori, da tisti, ki ga poslušajo, ne razumejo, kaj je hotel povedati, smemo o njem misliti, da je idiot. Ste razumeli?“

„Ne, gospod profesor.“

Mož se vrne 1. aprila domov precej v rožicah. Pa med smehom dopoveduje ženi: „Ali sem si privoščil policaja! Ker je videl, da sem malo nasekan, je zahteval od mene voziško dovoljenje. Naaprillil sem ga, da ga nimam. In mož je verjel in mi vzel avto, ha, ha!“

„Glej, Tonček: spij lepo tole žličo ribjega olja, pa si misli pri tem, da piješ malinovec.“

„Pa ne bi bilo isto, če bi spil žličo malinovca, pa bi si pri tem mislil, da pijem ribje olje?“

„Ja, Jakec, ženske se oblačijo v belo kot znamenje sreče, kajti poročni dan je zanje najsrečnejši dan v življenju.“

„Res, ata? Zakaj se pa potem moški oblačijo na poročni dan v črno?“

„Dobro vzgojeni otroci odstopijo svoj sedež v tramvaju gospem.“

„Kadar se morejo debele gospe stlačiti na sedež, ki jim ga je odstopil otrok, kajne?“

„Poznamo sedanji, pretekli in prihodnji čas. Kakšen čas je: ‚Tvojega očeta prosim za denar?‘“

„Izgubljen čas.“

„Tomaž, bojim se, da učitelj ve, da ti jaz delam naloge.“

„Ja, ata, mislim, da nekaj slutí. Zadnjič mi je rekel: ‚Neverjetno, da moreš samo ti imeti take neumnosti.‘“

„Kaj misliš, ali Janezu lahko zaupam?“

„Odkrito ti povem, da mu jaz nikdar ne dam roke, ne da bi takoj zatem ne preštel, če imam še vseh pet prstov na njej.“

Jakec se igra na pesku.

„Ali si že našel kakšnega prijatelja?“ ga vpraša mama.

„Ne še,“ odgovori fantek. „Tu ne zna nobeden jesti peska tako kot jaz.“

„Tone, kako bi ti spravil sedlo med dva osla?“

„Čisto preprosto. Sedlo bi posadil na osla, na sedlo pa tebe.“

Peter je ves preplašen tekel na policijo.

„Pomislite,“ je prestrašen spravlil iz sebe, „dobil sem pismo, kjer mi nekdo grozi, da me bo ustrelil, če ne neham krasti njegovih kokoši.“

„Moralí jih boste nehati krasti,“ mu odgovori policaj.

„Saj bi jih, pa ne vem, pri katerem sosedu, ker je pismo nepodpisano.“

„Kaj pravite, draga Tatjana, kako bi bilo, ko bi postala vaša mamica moja tašča?“

„Nič ne bi imela proti, ko bi imela jaz kakšno sestro.“

„Ali je bil šef kaj slabe volje, ko si mu povedal, da greš prihodnji mesec proč?“

„Seveda je bil. Mislim je, da grem že ta mesec.“

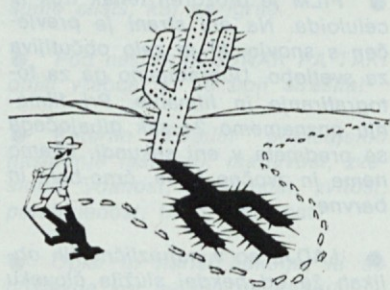
„Ivanka, pojdite no v shrambo po vinsko steklenico, v kateri je žganje. Ker pa utegne biti v njej bencin, poskusite prej, če ni notri olje.“

„Denar ali življenje!“

„Ne slišim, sem gluha. Kaj ste rekli?“

„Denar ali življenje!“

„Aja! Dvajset minut čez devet.“

NI ČUDNO, ČE NAM JE LJUBI DOMEK VSAK DAN DRAŽJI, SAJ GA TUDI VSAK DAN DRAŽE PLACUJEMO.

Če je v blagajni suša, žal ne pomaga plaha besed.

GENE STANOVANJ NESRAMNO RASTEJO. KAKO NAJ MI MLADI REŠUJEMO STANOVANJSKI PROBLEM?

● Malo potrpite, rotacija že deluje: boljši ljudje se selijo v vile, dobri v bloke, za vas bodo ostala pa stara stanovanja.

● Zavzemajte se za pospešeno gradnjo domov za onemogle!

● Samo še malo potrpljenja! Pri novih cenah bo penzioniste hitro pobralo.

ČLOVEŠKO JE ZMOTITI SE V SVOJO KORIST.

T. R., republiški poslanec: „Iluzorno je govoriti o presežkih strokovnjakov za izvoz, ko istočasno ugotavljam, da ima Slovenija najslabšo izobrazbeno strukturo vodilnih.“ (Opomba: Na žalost ta „struktura“ ne pride v poštev za izvoz, saj moramo izvažati le uporabno robo.)

„DANES SPREJEMAMO NOVI ZAKON O SOCIALNEM ZAVAROVANJU, JUTRI PA BO DISKUSIJA O NJEGOVIH SLABOSTIH.“

V najvišjih zveznih forumih ugotavljajo, da je bila devalvacija izpeljana nestrokovno. Seveda pa devalvacije sploh ne bi bilo, če bi delali strokovno.

PRVOAPRILSKE PLAČE DOBIVAJO NEKATERI VSAKEGA PRVEGA TUDI DRUGE MESECE. NAJBOLJ SMEŠNO PA JE TO, DA MORAJO S PRVOAPRILSKO PLAČO ZDRŽATI DO KONCA MESECA.

Po metodi „usta na usta“ ne bomo nikoli oživili gospodarstva.

ALI IMATE MORDA KAKŠNO PRIPOMBO K USTAVNIM AMANDMAJEM?

● Že osem mesecev nismo imeli partijskega sestanka, pa ne vem, kaj lahko pripomnim.

● Pripombe bi hasnile, ko je bila juha še v loncu, zdaj pa ne več, ko jo imamo že na krožniku.

PRED OBČINSKO SKUPŠČINO INTERVJUVA ČASNIKAR POSLANCA IN OBČINSKEGA ODBORNIKA.

„TOVARIŠA, KAJ VAJINI OBČANI MISLIJO O NAJNOVEJŠIH GOSPODARSKIH IN POLITIČNIH DOGODKIH?“

„MIDVA NISVA PRAVA. ODKAR SEM POSLANEC, MOJ KOLEGA PA OBČINSKI ODBORNIK, NIMAVA Z OBČANI NOBENIH STIKOV VEČ.“

Dobre zveze so varnostni pas za tiste, ki so na konju.

BOLJ JE ČLOVEK PODKOVAN, TEŽE GA JAHAJO.

R. O., dopisnik Dela: „Potrebujemo močnega kmeta, ki bo lahko vsako leto oddal 40.000 litrov mleka ali pol milijona jajc, 50 prašičev, 20 pitancev itd.“ (Opomba: Seveda bi takšnega močnega kmeta krvavo potrebovali, a na žalost si pohojena rožica zlepa ne opomore...)

KUPUJTE GNILE BANANE Z ZAHODA PO ZNIŽANI CENI! JEJTE GNILI KAPITALIZEM!

„Za podražitve so pa ljudje povsod občutljivi: na Poljskem so izbruhnili nemiri, na Finskem je padla vlada, pri nas smo pa tudi včasih kar malce nejevoljni.“

„NAŠE OSEMLETKE SE PRIBLIŽUJEJO UNIVERZI... VSAJ KAR SE OSIPA TIČE...“

Sekretar ZIS: „Učinka devalvacije nismo pojedli.“ (Opomba: Seveda, težko je jesti nekaj, česar ni.)

SIMFONIJA ZA GOSPODARSKO INSTRUMENTE.

M. M., sekretar sveta sindikatov Srbije: „Brez urejenih vizumov in pogodb imajo naši ilegalni delavci v okoli tisoč nemških podjetjih za 50% nižjo tarifno postavko kot legalni, izredno slabe delovne in življenjske pogoje in praktično nikakršnih pravic.“ (Opomba: Kako se jim je moralo goditi šele pri nas, da so kljub vsemu tako množično drli v Nemčijo in jih toliko odhaja za njimi še danes!)

IDEJO JE LAŽE ZAMENJATI KOT IDEOLOGA.

Če bi počakali še nekaj let, bi popis jugoslovanskega prebivavstva morali izpeljati samo v Nemčiji.

KAKŠNA MORA BITI REVOLUCIJA IN KDAJ JE POTREBNA, VEDO NAŠI OČETJE.

Po Pavlihi

mali oglasi

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šillingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijski šilling (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pismu v denarju ali v znamkah pristojbino za dvoje pism v tujino. Če tega ne stori, ne dobi odgovora. Pisem uredništvo oglaševavcem ne posreduje.

● JANKOVIČ, 17 rue Belgrade, 54 Tucquegnieux, Francija, je zaprišežen prevajavec in piše tudi razne prošnje. Pišite mu!

● Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU. Slovenske in srbohrvaške dokumente prevaja, jih sodno overovi in piše prošnje dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifferstraße 21, tel. 14 13 702.

Julija in avgusta „NAŠA LUČ“ ne izide!

● SLOVENSKI IN SRBOHRVATSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajška postaja linija 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zaprišeženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● SLOVENEK, star 30 let, visok 175 cm, začasno živi v Nemčiji, želi spoznati sebi primerno 20—30 let staro katoliško dekle, ki bi se hotelo poročiti in morda tudi živeti na posestvu. Naslov v upravi „Naše luči“ pod navedenimi pogoji (štef. 13).

● VDOVEC v Nemčiji, Düsseldorf, 39 let star, visok 168 cm, dobro situiran, želi spoznati sebi primerno, sposobno gospodinjico. En otrok ni ovira; ločenke samo v izrednem primeru. Slika zaželeno. Naslov v upravi „Naše luči“ pod

navedenimi pogoji (štef. 12) ali A. D., 401 Hilden, Walderstr. 87, Zah. Nemčija.

● Martin Dolinšek je odprl novorojeno gostilno „GASTSTATTE KANONENBÄCK“, Stuttgart-Rohr, Rathausstraße. Ples vsako nedeljo od 18—22.30; od 1. junija 1971 tudi ob sobotah od 19—24. ure. Kuhinja: domača jedila, domača kapljica. Igra ansambel „Seher“, pojeta Irena in Sonja Stuhec. Dohod s tramvajsko linijo 15 do zadnje postaje.

● PRODAM polovico hiše (pritličje) v Mariboru: štiri sobe, kuhinja, kopalnica, garaža, vrt. Leto gradnje 1959. Naslov v upravi „Naše luči“ pod navedenimi pogoji (štef. 11) ali tel. štef. v Nemčiji 0911 — 79 39 02.

● PRODAM polovico dvostanovajske hiše z garažo, podstrešjem in kletjo v Mariboru. Interesenti naj pišejo na naslov: Olga Druzovic, 7530 Pforzheim, Bleichstr. 25.

● Ugodno PRODAM hišo, takoj vseljivo, zgrajeno leta 1970, s centralno in vrtom, 400 m od središča v Laškem. Cena po dogovoru. Naslov: Mihael Zohar, 4035 Breitscheid (Bz. Düsseldorf), An der Hoffnung 9, ali pa Stanislav Zohar, Stražica 8, 63213 Frankolovo, Slovenija.

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

PRI DRUŽBI SV. MOHORJA V CELOVCU, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt

sta pravkar izšli dve novi izredni knjižni izdaji:

- Tone Gaspari: GORNI MOŽ, koroška pripovedka 30.— šil.
- Karel Mauser: KAPLAN KLEMEN (Druga izdaja) 44.— šil.

Kdor se zanima za dobro slovensko knjigo, naj pohiti z naročilom!

Za hribom Izole se vleče rodovitna ravnica, vsa posuta z vrtovi in sadovnjaki, vinogradi z refoškomo in oljčnimi nasadi.

Pri morju nas bo zanimal Simonov zaliv, v brdih pa Dvori, kjer se nam nudi s stolpa prelep razgled.

Cesta nas pelje med mladimi pinijami v Strunjan, razloženo vas ob zalivu. Na pomolu si bomo ogledali velike oljne slike v cerkvi, ljudje nam bodo pa postregli z vrtnimi jagodami, ki jih tu goje že v nekaj rodovih.

Po cesti bomo kmalu dosegli skrajno točko Koprškega primorja: Piran. Spet smo naenkrat v zgodovini, spet stojimo sredi slikovitega sredozemskega obmorskega mesta.

Piran leži na konici nizkega hrbita od brd proti morju. Na Madoninem rtiču stojita svetilnik in starodavna cerkva — dvoje kašipotov skozi življenje. Tesne ulice se prerivajo med gmoto hiš, pod oboki in mimo častitljivih vrat in beneško-gotskih oken mediteranskih hiš. Vrh brega gospoduje nad mestom stolnica s slokim zvonikom, ki daje mestu prav posebno podobo. Z zvonika je videti igro korcastih streh in trgov, uličic in morja, ki se je prikradalo prav do srede mesta in si tam uredilo majhno luko.

Stolnica je podobna veliki dvorani s slikanim lesenim stropom, ogromnimi slikami in kipji. Sicer je pa tukaj za oči nagrađenega cele kupe bogastva: Tartinijev trg s slikovito občinsko hišo in sodiščem in obnovljenimi „benečankami“, cerkva s kovanimi okenskimi mrežami in bogato rezljanim okvirom, frančiškanska cerkev s slavnimi slikami, močno staro obzidje s trdnjanskimi stolpi. V muzeju nam pokažejo strani svoje preteklosti: iz življenja ribičev, solarjev in mornarjev, pa še piranske steklenice in piranska stanovanja.

Na obrežju bo vsekakor treba stopiti v akvarij. Potem pa

v pristanišče, od koder so pred leti zaplavali v svet Martin Krpan, Gorenjsko in Rog, za njimi pa še druge ladje.

Za pod zob bomo našli vse Pri treh papigah ali pri Treh vdovah (kar sta seveda dve različni gostišči), pri Delfinu ali v Samopostrežni.

Proti brdom nas bo pot peljala od Fijesa v dragi z dvema jezercema, k Belemu križu na razglednem slemenu nad mestom in k značilnemu skupaj zmetanemu istrskemu mestecu na vrhu hriba Buje.

Peljemo se naprej proti Portorožu, mestu rož. Mesto je mlado in sproščeno, tu ni zgodovine ne let. Vrtovi in parki, južno drevje in cvetje, toplo morje in prostorna peščina — vse to dela iz Portoroža najbolj obiskovan turistični kraj Slovenije.

Proti severu ščiti mestu hrbet suha zemlja, po prisojnem bregu so natreseni hoteli in vile. Sem se greste lahko zdraviti v segreto slanico iz bližnjih solin, ne smete pa pozabiti s seboj močno polne denarnice, ker tu mesto ne pozna nizkih cen. Tu boste lahko tudi jadrali in veslali, se smučali po vodi in se navozili s skupno jadrnico.

Na polotočku Seča, ki moli v morje z visokim, odsekanim

bregom, si je možno v parku ogledati umetnine iz marmorja. Od tam se nam nudi lep razgled po Piranskem morju in solinah.

Nekaj posebnega pa bomo srečali nekaj kilometrov naprej, v Sečovljah: plitve bazene med nasipi in kanali. Ko si vso stvar ogledamo поблиže, nam postane jasno, da imamo opravka s pravim solarstvom. V slovenskem prostoru je to nekaj edinstvenega. Lesene črpalke trdoma in med cvilečim škripanjem dvigajo vodo v grede, v katerih potem ta izhlapeva. Iz nje solarji izgrebajo sol. Stare solarke hiše so preproste in revne in pričajo o težkem delu teh ljudi.

A tu stojé tudi hiše rudarjev, ki se dan za dnem spuščajo daleč pod morsko dno kopat črno zlato.

Pomudili se bomo vsaj za hip v starih Krkavčah: vsi bregovi so prevlečeni s srebrno barvo oljčnih nasadov, kar nam da takoj vedeti, da je tu središče tukajšnjega oljarstva. V Briču pri Koštaboni si bomo še kupili grozdja in drugega sadja, če bomo pravi čas tam, pri Parecagu pa zdravilnih rastlin, ki jih je cele nasade.

Portorož, mesto vrtov in parkov

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.
(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

Viktor Pernuš, Am Brand 3, 6900 Bregenz.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Mission Slovène, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15. (Tel. 250-89-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de
Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, rue de Dauphiné, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Tel. 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0311 —
53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 15 05).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 —
29 13 05).

Lojze Škraba, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29. (Tel. 02132 —
6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Dr. Franček Prijatelj, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Dr. Franc Felc, 7 Stuttgart-S, Kolbstr. 15-I. (Tel. 0711 — 60 52 78).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0711
— 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 15, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 —
53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus.
(Tel. 0311 — 6 98 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgije.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11-31-54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich.
(Osebni tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).